

ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

Програма за опазване на околната среда 2021-2028 г.

Приета от Общински съвет-Нова Загора с решение №от2021 г.

Съдържание

№	Описание	стр.
I.	ВЪВЕДЕНИЕ	5
II.	НОРМАТИВНА УРЕДБА	6
III.	АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	18
1.	Природо-географска и териториално-административна характеристика	18
1.1.	<i>Географско положение спрямо територията на страната</i>	18
1.2.	<i>Съседни общини</i>	20
1.3.	<i>Релеф</i>	20
1.4.	<i>Климат</i>	21
1.5.	<i>Води</i>	21
1.6.	<i>Почви</i>	22
1.7.	<i>Полезни изкопаеми</i>	22
1.8.	<i>Горски територии</i>	22
1.9.	<i>Населени места в общината и брой население.</i>	22
232.	Социално-икономически фактори	23
2.123.	<i>Демографско развитие</i>	23
2.2.	<i>Образователна структура</i>	23
2.3.	<i>Безработица</i>	24
2.4.	<i>Състояние на местната икономика</i>	24
2.5.	<i>Култура, културно-историческо наследство и туризъм</i>	28
2.6.	<i>Транспортна и техническа инфраструктура</i>	28
3.	Анализ на компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат	29
3.1.	Атмосферен въздух	29
3.1.1.	<i>Система за мониторинг</i>	31
3.1.2.	<i>Пределно допустими концентрации</i>	32
3.1.3.	<i>Предоставяне на информация за качеството на атмосферния въздух на локално ниво</i>	32
3.1.4.	<i>Обща характеристика на контролираните замърсители</i>	32
3.1.5.	<i>Източници на емисии</i>	35
3.1.6.	<i>Норми за опазване на човешкото здраве, съгласно екологичното законодателство</i>	35
3.1.7.	<i>Мерки за предприемане на действия при превишаване на алармените концентрации на атмосферните замърсители</i>	37
3.1.8.	<i>Алармен праг</i>	37
3.1.9.	<i>Съществуващо състояние на общината</i>	38
3.1.10.	<i>Основни изводи и препоръки</i>	39
3.2.	Води	41
3.2.1.	<i>Повърхностни</i>	42
3.2.2.	<i>Подземни</i>	50
3.2.3.	<i>Минерални</i>	52
3.2.4.	<i>Водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадните води</i>	53
3.3.	Почви и нарушени терени	55

3.3.1.	<i>Почвени типове</i>	55
3.3.2.	<i>Въздействие на деградационните процеси върху почвите и тенденции на проявление</i>	57
3.3.2.1.	<i>Ерозия</i>	57
3.3.2.2.	<i>Вкисляване и засоляване</i>	57
3.3.2.3.	<i>Замърсяване на почвите</i>	58
3.3.2.4.	<i>Свлачища</i>	59
3.3.2.5.	<i>Нарушени терени</i>	59
3.4	<i>Биологично разнообразие и защитетни територии</i>	62
3.4.1.	<i>Лечебни растения</i>	62
3.4.2.	<i>Растителен свят</i>	63
3.4.3.	<i>Животински свят</i>	66
3.4.4.	<i>Национална екологична мрежа. Защитени територии. Натура 2000.</i>	78
3.5.	<i>Зелени площи</i>	86
3.6.	<i>Отпадъци</i>	89
3.6.1.	<i>Количество и състав на отпадъците</i>	90
3.6.2.	<i>Инфраструктура за управление на отпадъците</i>	92
3.6.3.	<i>Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация и нерегламентирани сметища</i>	95
3.6.4.	<i>Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците</i>	95
3.6.5.	<i>Финансиране на управлене на отпадъците</i>	96
3.6.6.	<i>Прогнози</i>	97
3.7.	<i>Шум</i>	98
3.7.1.	<i>Нормативна уредба в областта на шума в околната среда</i>	98
3.7.2.	<i>Оценката на шумовото натоварване в урбанизираната територия</i>	100
3.7.3.	<i>Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.</i>	100
3.8.	<i>Радиационна обстановка и влияние на нейонизирани лъчения</i>	103
3.8.1.	<i>Йонизирани лъчения</i>	103
3.8.2.	<i>Нейонизирани лъчения</i>	104
3.9.	<i>Влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони</i>	105
4.	<i>Управленски фактори</i>	108
5.	<i>Информираност на обществото по въпросите на опазване на околната среда</i>	113
6.	<i>Финансово състояние</i>	115
IV.	<i>АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/</i>	138
V.	<i>ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВЕН</i>	141
VI.	<i>ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА</i>	142
VII.	<i>ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ</i>	145
VIII.	<i>ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА</i>	160
IX.	<i>ЗАКЛЮЧЕНИЕ</i>	160

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БДС	Брутна добавена стойност
ВГ	Водоснабдителна група
ГИС	Географска информационна система
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМСМА	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПЧП	Закон за публично-частното партньорство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИУБЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРР	Министерство на регионалното развитие
МСП	Малки и средни предприятия
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НСИ	Национален статистически институт
НПО	Неправителствена организация
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПИП	Оперативна програма „Иновации и предприемачество”
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на селските региони”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж”
ОУП	Общ устройствен план
ПБЗН	Пожарна безопасност и защита на населението
ПОС	Програма за управление на околната среда
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план

ПЧП	Публично-частно партньорство
РД	Рамкова директива
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд

I. Въведение

Опазването на околната среда е сред най-важните приоритети на съвременното общество. За запазване на природните богатства на страната и осигуряването на здравословна околна среда за живот, труд и отдих на населението е необходимо да се провежда целенасочена и комплексна екологична политика на държавата. Нейни задължителни елементи са изграждането и усъвършенстването на законодателството и нормативната уредба и наличието на институции, осигуряващи постоянен контрол и оценка на състоянието на околната среда, вземане на управленски решения и тяхната реализация.

Законовите разпоредби в сферата на опазване на околната среда имат многопосочен характер, поради което те са практически ефективни само когато са подкрепени с конкретни форми на реализация. Една от тези конкретни форми е изготвянето на програма за опазване на околната среда приложима на местно ниво, като се интегрират икономическите и социалните цели при планиране на дейностите в тази област.

Въпросът за Общинска програма за опазване на околната среда се поставя на Първата конференция на министрите на околната среда през 1991г, на която е взето решение да се създаде Обща програма за опазване на околната среда за страните от Европа, която да служи като рамка за по-добра координация на усилията за възстановяване и опазване на околната среда на национално и международно ниво.

Концепцията за устойчиво развитие, приета на Конференцията на ООН за околна среда и развитие в Рио де Жанейро през 1992г., формулира новите принципи за организиране на дейностите в обществото. Приет е “Дневен ред 21” - план за действие на ООН, който в процеса на вземане на решения за околната среда отрежда много важна роля на местните власти – те са най-близо до хората, до проблемите и в много случаи най-близо до решенията.

Задачата на общинските програми за опазване на околна среда (ОПООС) е да спомогне за създаване на оптимална екологична обстановка, която да осигурява здравословна жизнена среда на населението в региона.

Общинската програма за опазване на околната среда се разработва на основание чл. 79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), приема се от Общинския съвет и е основен инструмент за реализиране на Националната екологична политика на местно ниво. Общинската програма за опазване на околната среда е необходима, за да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в общината с цел запазване на доброто състояние на околната среда. С помощта на тази програма ще

се формира адекватна екологична политика на общината и постигане на най-ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси.

Основните задачи, които се поставят с програмата, са свързани с настоящите проблеми по опазване на средата, бъдещите мероприятия за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности.

Настоящата Програма е разработена и се базира на анализа и изводите в предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови и други проучвания и документи за Община Нова Загора (Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г., План за интегрирано развитие 2020-2027г., и др.), както и доклади на ИАОС, РИОСВ, БДИБР, РЗИ и др.

На базата на конкретните дадености ОПООС предлага оптимални възможности за решаване на проблемите, свързани с качеството на околната среда.

Общинската програма и плана за действие следва да се считат като отворена система, в която периодично да бъдат отразявани промените произтичащи от промяна на законодателството и приоритетите в региона.

При определяне на приоритетите в настоящия план за различните сектори на околната среда са съблюдавани насоките на съответните национални програми и стратегии, в съответствие с Инструкцията на МОСВ за изработване на ОПООС.

Предвидени са също и мерките, чрез които община Нова Загора следва да изпълни задълженията си и реализира правомощията си, делегирани от нормативните актове в областта на околната среда.

II. НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. Анализ на международно и национално екологично законодателство

Структура на правото на Европейския съюз в областта на околната среда.

Правото на ЕС се състои от три различни, но взаимосвързани типа от законодателство.

1.1. “Първично законодателство”, което включва Договорите за създаване на Европейските общности (Договорът от Маастрихт, 1992г. за ЕС) и което е резултат от директните преговори между правителствата на Държавите - членки. Договорите изискват последваща ратификация от националните парламенти и очертават основните принципни положения, които се доразвиват и регламентират в пълнота от т.нар. “вторично законодателство” - Директиви, Регулации, Решения. Член 2,3, ал.К и 130 r-t от Договора на Европейската общност са нормативната база в сферата на околната среда.

1.2. “Вторично законодателство”, е резултат от законотворческата дейност на институциите на ЕС и се издава въз основа на Договорите и доразвива и регламентира в пълнота установените в тях общи положения. Вторичното законодателство може да бъде под формата на:

- **Регулации** (Регламенти), които се прилагат директно и са обвързващи за Държавите - членки, без да е необходимо те да пренасят техните разпоредби в своето национално законодателство.
- **Директиви**, които обвързват Държавите членки по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат в определен срок, като оставят националните власти да изберат формата и метода за постигането му. Важно място в областта на околната среда заемат Рамковите директиви. Те поставят общи принципи, процедури и изисквания към законодателството на ЕС в различните сектори от областта на околната среда, на които трябва да отговарят всички останали директиви в съответната област.
- **Решения**, които са задължителни за страните до които са адресирани: (Държава членка, физическо или юридическо лице). Те също не изискват въвеждане в националното законодателство.
- **Препоръки и мнения**, които нямат обвързващ характер.

1.3. Решения на Европейския съд. Тяхната функция е да тълкуват текстове на първичното и вторичното законодателство и да разрешават възникналите спорове по тяхното прилагане.

От своя страна Европейското законодателство в областта на околната среда се подразделя в няколко сектора:

- хоризонтално законодателство;
- качество на въздуха;
- управление на отпадъците;
- качество на водите;
- контрол на промишленото замърсяване и управление на риска;
- химически вещества и генетично модифицирани организми;
- шум от машини и превозни средства;
- ядрена безопасност и защита от радиация.

2. Хармонизация на националното законодателство в областта на околната среда с това на Европейския съюз.

Законодателството в областта на околната среда предвижда специфични видове нормативни, административни и инвестиционни мерки, в зависимост от секторния му обхват. Наред с това има и значителен брой хоризонтални мерки, касаещи въпросите на екологичното управление, които са изключително важни за постигането на една от най-значимите цели в съвременното управление на околната среда в Европа - интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда по всички компоненти едновременно.

2.1. Основен екологичен закон - Закон за опазване на околната среда (ЗООС).

Рамката на съвременното екологично законодателство в България се поставя от Закона за опазване на околната среда (ЗООС – обн. ДВ бр.91/2002 г. посл. изм.и доп. ДВ бр.21/12.03.2021 г.).Той ревизира системата от екологичните стандарти и въвежда принципите: „Замърсителят плаща”, „Правото на обществеността да бъде информирана” и

„Превенция на замърсяването”. Освен това законът урежда въпросите с опазването и ползването на компонентите на околната среда, процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), финансирането на дейностите, правата и задълженията на отговорните институции. Съгласно чл.81 от ЗООС се оценява въздействието върху околната среда на планове, програми и на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или на техни изменения или разширения, при осъществяването, на които са възможни значителни въздействия върху околната среда.

2.2.Законодателство.

В процеса на хармонизация на националното законодателство с европейското екологично право, през последните години Министерството на околната среда и водите в сътрудничество с други министерства е разработило редица нормативни акта, хармонизиращи българското законодателство със съответни актове на законодателството на ЕС. Изготвените нормативни актове, съгласно ранга си са приети от Народното събрание и Министерски съвет на Р. България. Във всички нормативни актове, приети през последните години, специално внимание се отделя на определянето на компетенциите, правата и задълженията на администрацията на централно, регионално и местно ниво за прилагането и налагането на изискванията, произтичащи от постиженията на правото на ЕС.

Основните изисквания за опазване на околната среда, респективно функциите на различните администрации, са въведени чрез следните секторни закони:

- **Закон за опазване на околната среда (ЗООС);**
- **Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);**
- **Закон за управление на отпадъците (ЗУО);**
- **Закон за водите (ЗВ);**
- **Закон за почвите (ЗП);**
- **Закон за защитените територии (ЗЗТ);**
- **Закон за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД);**
- **Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;**
- **Закон за лечебните растения (ЗЛР);**
- **Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);**
- **Закон за ограничаване изменението на климата.**

2.2.1. Хоризонтално законодателство

- *Закон за опазване на околната среда(ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002 г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.21/13.03.2021 г.)*

- *Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 25/18.03.2003 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23.08.2019 г.)*

- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57/2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 67 от 23.08.2019 г.)

2.2.2. Качество на въздуха

- Закон за опазване чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр.45/28.05.1996 г., посл.изм. и доп. ДВ., бр. 8115.10.2019 г.). Прилага се към стационарните и подвижни източници на замърсяване. Урежда изисквания към емисии от източниците, към качеството на атмосферния въздух, изисквания към продукти и процеси, събиране и предоставяне на информация, санкции за нарушителите, задължения на държавата, общините, физическите и юридическите лица.

- Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители) изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. в ДВ.бр.64/2005 г.);

- Наредба №6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите от вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ.бр.31/1999 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.61/28.07.2017 г.);

- Наредба №7/1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. в ДВ.бр.45/1999 г.);

- Наредба №10/2003г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (обн. в ДВ.бр.93/21.10.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.63/31.07.2018 г.);

- Наредба №12/2010г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. в ДВ.бр.58/30.07.2010 г.).

2.2.3. Управление на отпадъците

- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 53/13.07.2012 г., посл. изм. И доп.ДВ., бр.19/05.03.2021г). Законът за управление на отпадъците (ЗУО) урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и различни форми на контрол. Със ЗУО е въведена йерархия за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяване на образуването на отпадъците, следвано от оползотворяването им и на последно място екологосъобразното им обезвреждане. Законът регламентира задълженията на лицата, извършващи дейности по третиране и транспониране на отпадъците, въвежда изискване и за представяне на документи относно отчета и информацията за дейностите с отпадъци. Определени са контролните органи и обхвата на тяхната компетентност.

- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничния превоз на опасни отпадъци и тяхното третиране (обн. ДВ. бр.8 от 26.01.1996 г.);
- Наредба №2 за класификация на отпадъците (обн. ДВ, бр.46 /01.06.2018 г.);
- Наредба №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 /2013 г. изм. и доп. ДВ.бр.82/05.10.2018 г.);
- Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81/2004 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ, бр. 80/2013 г., посл. изм. ДВ.,бр.13/07.02.2017г.);
- Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри(обн., ДВ, бр. 51/2014 г. изм. и доп. ДВ.бр30/31.03.2020 г.);
- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. ДВ. бр.7/20.01.2017г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г., посл. изм. ДВ. бр.47/05.06.2018 г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 60/20.07.2018 г.)
- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г.).
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в

сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г.)

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)

- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)

- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., посл. изм. бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.).

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)

2.2.4. Качество на водите

- Закон за водите (обн.ДВ, бр. 67 / 27.07.1999г., в сила от 28.01.2000г., посл. изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г. изм. и доп. ДВ.бр213/13.03.2020 г.). Определя условията за опазването и използването на водите и водните обекти. Целта на ЗВ е осигуряване на единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчивото развитие на страната;

- Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (ДВ, бр. 87/30.10.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102/23.12.2016г.);

- Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите (ДВ, бр.34/29.04.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 20/15.03.2016 г.);

- Наредба №2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр. 27/11.03.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.97/09.12.2011 г.);

- Наредба № 2/08.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точковите източници на замърсяване (обн. ДВ., бр. 47/21.06.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.48/27.06.2015 г.);

- Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно – битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн.ДВ, бр. 88/27.10.2000 г.);

- Наредба №4 за изискванията към качеството на води, предназначени за обитаване от риби и черупкови организми (ДВ бр. 88/27.10.2000 г.);

- Наредба №5/30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (обн. ДВ.бр. 53/10.06.2008 г.,изм. и доп. ДВ. бр.5/18.01.2013 г.);
- Наредба №6 за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр.97/2000 г.,посл. изм. и доп. ДВ. бр.24/23.03.2004 г.);
- Наредба №7/14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (ДВ, бр. 98/01.12.2000 г.);
- Наредба № 9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн. ДВ., бр. 30/2001 г., посл. изм. и доп. ДВ., бр.102/12.12.2014 г.);
- Наредба за реда и начина на оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (приета с ПМС № 201/04.08.2016 г., обн., ДВ., бр.63/12.08.2016 г.).

2.2.5. Защита на природата

Националното законодателство покрива опазването на биологичното разнообразие и устойчивото използване на неговите компоненти, като фокуса е поставен основно върху опазването, отколкото върху устойчивото използване. Общите принципи и мерки за опазване на биологичното разнообразие са описани в ЗООС. Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в страната е регламентирано в следните закони:

- Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77/ 09.08.2002 г., посл. изм. ДВ, бр.98/27.11.2018 г.);
- Закон за защитените територии (ДВ, бр. 133/ 11.11.1998 г., посл. изм. ДВ, бр. 1/03.01.2019 г.);
- Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29/ 07.04.2000 г., посл. изм. ДВ, бр. 96/01.12.2017 г.);
- Закон за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 78/2000 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр.74 /20.09.2019 г.);
- Закон за рибарството и аквакултурите (ДВ, бр. 41/2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98/13.12.2019 г.) и подзаконовите нормативни актове към тях:
- Наредба за условията и реда за разработване на планове за управление на защитени територии (ДВ, бр.13/2000 г.,посл. изм. и доп. ДВ. бр.55/07.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73/11.09.2007 г., посл.изм. и доп.ДВ.бр.94/30.11.2012 г.);
- Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ бр.14/20.02.2004 г.);

2.2.6. Индустиално замърсяване и управление на риска

Транспонирането на изискванията се осигурява от следните нормативни актове:

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ДВ.бр.43/ 29.04.2008 г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.58/18.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ,бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ. бр.57/02.07.2004 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр. 67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация (ДВ,бр.66/30.07.2004 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.96/06.12.2011 г.);
- Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни (ДВ. бр. 80/09.10.2009 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);

Страната успешно приключи изпълнението на поетите ангажименти в процеса на транспониране на Европейското законодателство по химикалите и предотвратяването на големи промишлени аварии, в хармонизирано национално законодателство за управление на химичните вещества и препарати, и предотвратяване на големи промишлени аварии.

2.2.7. Химикали

Обществените отношения в страната, свързани с контрола и управлението на химичните вещества и препарати, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, са регулирани в редица нормативни актове с различен ранг - закони, наредби, правилници и др.

- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн., ДВ, бр. 10/ 04.02.2000 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр. 17/26.02.2019 г.). Той урежда условията и реда за пускането на пазара, търговията, вноса, износа и употребата на химични вещества и смеси, държавния контрол върху тях, както и правата и задълженията на физическите и юридическите лица, осъществяващи горепосочените дейности, с цел защита на здравето и живота на хората и опазване на околната среда и в съответствие с изискванията на европейското законодателство. ЗЗВВХВС създава правно основание за приемане на редица подзаконови нормативни актове по прилагането му.

2.2.8. Генетично модифицирани организми

- Закон за генетично модифицирани организми (обн. ДВ бр.27/29.03.2005 г., посл.изм. ДВ, бр.58 от18 Юли 2017 г.).

2.2.9. Шум

Контролът и управлението на шума, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, се регулират частично в редица, недостатъчно обвързани помежду си нормативни актове с различен ранг - от закон до ведомствени наредби и нормативи.

- *Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр. 74 / 13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., посл. изм. и доп. бр. 101 от 27.11.2020 г.).*

- *Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;*

- *Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. (обн.ДВ, бр. 11/2004 г., посл. изм. ДВ. бр.37/08.05.2007г.).*

2.2.10. Ядрена безопасност и защита от радиация

С приемането на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ДВ, бр.63/28.06.2002 г., посл. изм. ДВ, бр. 17/25.02.2020 г.) се въвежда Член 33 и Член 37 от Договора Евратом и се позволява въвеждане в българското законодателство на достиженията на правото на ЕС в областта на ядрената безопасност и радиационна защита.

Приети и влезли в сила са следните подзаконовни актове:

- *Наредба за условията и реда за определяне на зони с особен статут около ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС №187/2004 г., (посл. изм. ДВ, бр.55/07.07.2017 г.)*

- *Наредба за основните норми на радиационна защита, приета с ПМС № 190/2004 г. (обн.ДВ. бр.76/05.10.2012 г.).*

- *Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС 200/2004 г. (обн.ДВ,бр.74/24.08.2004 г., посл. изм. ДВ, бр.76/05.10.2012 г.).*

2.2.11. Защита на почвите

Закон за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.). Законът урежда обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда.

Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г.)

Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.)

Закон за защита на растенията, (обн., ДВ, бр. 91 от 10.10.1997 г., изм. и доп., бр. 28 от 5.04.2011 г.)

Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.)

Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г.)

Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г.)

Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007 г.)

Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г.)

Наредба № 36 от 18.08.2004 г. за условията и реда за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати. Издадена от министъра на земеделието и горите, (обн., ДВ, бр. 87 от 5.10.2004 г.)

2.2.12. Адаптация към климатичните промени.

Закон за ограничаване изменението на климата (Обн. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г.)
Законът има за цел чрез предприемането на национални мерки и въвеждането на европейски и международни механизми да гарантира намаляване на емисиите на парникови газове като основен елемент в политиката по ограничаване изменението на климата и да осигури дългосрочното планиране на мерките за адаптация към климатичните промени.

3. Мерки за осъществяване на политиките в областта на околната среда.

3.1. Превантивни мерки

3.1.1. ОВОС за инвестиционни намерения

Процедурата по ОВОС в България е въведена през 1991г. със Закона за опазване на околната среда. Регламентираната процедура е съобразена с Директива на ЕС

(85/337/ЕЕС) и въвежда превантивната дейност, като основен принцип на управление на околната среда.

Пълно транспониране на изискванията на Директива 85/337/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕС е постигнато с новия ЗООС и с Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, приета през 2003г. (обн. ДВ. бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23.08.2019 г.) Приложение № 1 на ЗООС съдържа списък на инвестиционните предложения, които са предмет на задължителна ОВОС, а Приложение № 2 - инвестиционни предложения, за които се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС.

Общините/кметствата са пряко ангажирани в процеса на ОВОС чрез подпомагане на провеждането на консултации със засегнатото население и общественост и създаване на организация за провеждане на общественото обсъждане на доклада за ОВОС.

Оценката на въздействие върху околната среда се извършва в най-ранния етап на инвестиционния процес. Предвид някои допълнителни етапи в процедурата се издават два вида решения – решение за преценяване на необходимостта от ОВОС и решение по ОВОС.

През последните години ОВОС се утвърди като важен инструмент за идентифициране на неприемливите и неблагоприятните въздействия върху околната среда и мерките за тяхното предотвратяване или смекчаване. Тези цели се постигат чрез прилагането на систематичен анализ на предложената дейност по отношение на последствията върху съществуващата околна среда, като чрез промени в проекта могат да бъдат предвидени и отстранени неблагоприятните екологични въздействия.

3.1.2. Екологична оценка (ЕО) на планове и програми

Изискванията на Директива 2001/42/ЕС са транспонирани в ЗООС. Предвидено е преценяване на необходимостта от изготвяне на ЕО на планове и програми, провеждане на консултации с компетентните органи по околна среда и засегнатата общественост, регламентирана е процедура при предположения за трансгранично въздействие, мерки за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата.

Тази директива се базира на принципа на предотвратяване на вредните въздействия. Изяснено е за кои планове и програми следва да се извършва ЕО в България, а именно в следните области: селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения, включени в Приложения № 1 и 2 на ЗООС.

ОВОС и ЕО са инструменти за превантивен контрол, подпомагащи вземането на крайно решение за одобряване или отхвърляне съответно на инвестиционни предложения, планове и програми. Разликите между ОВОС и ЕО са свързани основно с вида на

предмета на оценката, което е предпоставка за различия в подхода, методологията и процедурата.

3.1.3. Комплексните разрешителни (КР)

Комплексните разрешителни ефективно се прилагат от началото на м. април 2003 г., като основен инструмент за предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда, предизвикано от работата на определени промишлени инсталации.

С приемането на ЗООС и Наредбата за условията и реда за издаване на КР за изграждането и експлоатацията на нови и експлоатация на действащи промишлени инсталации и съоръжения е постигнато пълно транспониране на изискванията на Директива 96/61/ЕС в българското законодателство.

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения в обхвата на ЗООС, поддръжка на информация за най-добри налични техники (НДНТ); поддръжка на информация за Методики за прилагане на НДНТ; методическо подпомагане на ИАОС и РИОСВ; поддържане на регистър с данните от издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР; създаване и поддържане база данни за емисионните норми за различните промишлени дейности, за които се издават КР. ИАОС отговаря за: изготвяне проектите за КР; поддържане публична информация за резултатите от изисквания с КР, мониторинг; изпращане на информация в Европейския регистър на емисиите на вредни вещества. Директорът на съответната РИОСВ е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения извън обхвата на Приложение 4 на ЗООС, при подаване на заявление по инициатива от съответния оператор.

3.1.4. Пазарно - ориентирани мерки

ЗООС определя рамката на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. прилагането на икономически инструменти и финансови механизми за управление на околната среда, които намират конкретно изражение в специалните екологични закони:

- Екологични продуктови такси

В ЗУО са въведени такси за пневматични гуми, за батерии и акумулатори, и за автомобили. Таксите се заплащат от производителите и вносителите на такива продукти. От 2004 г. е въведена такса върху опаковки, като инструмент за прилагане на Директивата за опаковки и отпадъци от опаковки.

- Потребителски такси

Домакинствата и фирмите заплащат такси за твърди битови отпадъци, водоснабдяване, канализация и пречистване на водите. Таксите за битови отпадъци постъпват в общинските бюджети, а таксите за водоснабдяване, канализация и пречистване на водите се заплащат на В и К дружествата.

- Такси за използване на природни ресурси

Таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект са дефинирани в ЗВ. За разрешителните които се издават от кмета на общината, таксите постъпват в общинския бюджет.

Със Закона за лечебните растения се регламентира заплащането на такси за ползване за събиране на билки и генетичен материал от диворастящи и за култивирани лечебни растения. Таксите постъпват в съответния общински бюджет или Държавно горско стопанство в зависимост от терена от който са събрани лечебните растения.

Със Закона за концесиите и специалните закони, се регламентира предоставянето на концесия на редица природни ресурси: гори, минерални води, подземни природни богатства и др. изключително държавна собственост. Концесионерите заплащат на държавата концесионни такси.

Основна форма е финансиране на общински публични екологични проекти - основно в областта на водоснабдяване, канализация и пречистване на водите и управление на отпадъците. Източници на финансирането са държавния бюджет (ДБ), Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и в известна степен - общинските бюджети. Финансират се от ПУДООС и екологични проекти на фирми под формата на кредити при облекчени условия.

3.1.5. Доброволни ангажименти на предприятията

Това са най-новите инструменти за управление на околната среда в България. От една страна, те не са задължителни за прилагане от съответните организации, а от друга, са в състояние съществено да подпомогнат предприятията при въвеждането и спазването на „задължителни” изисквания.

В България след приемането на стандарта ISO 14001 (1998 г.) постепенно започна процес на въвеждане на системи за управление по околната среда и тяхното сертифициране.

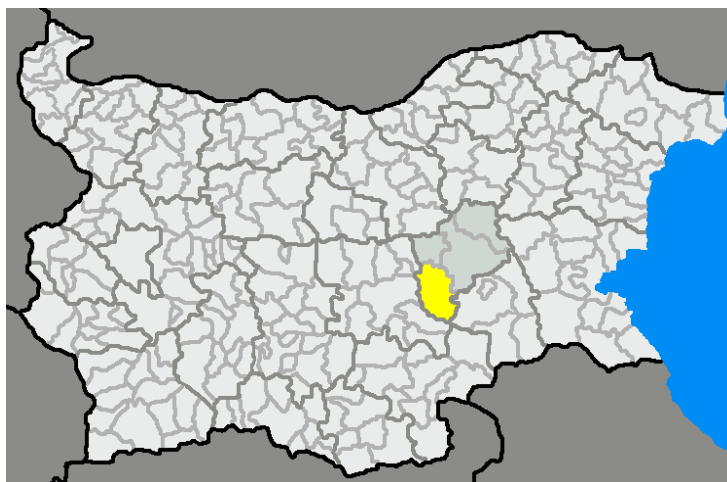
III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКА И ТЕРИТОРИАЛНО - АДМИНИСТРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

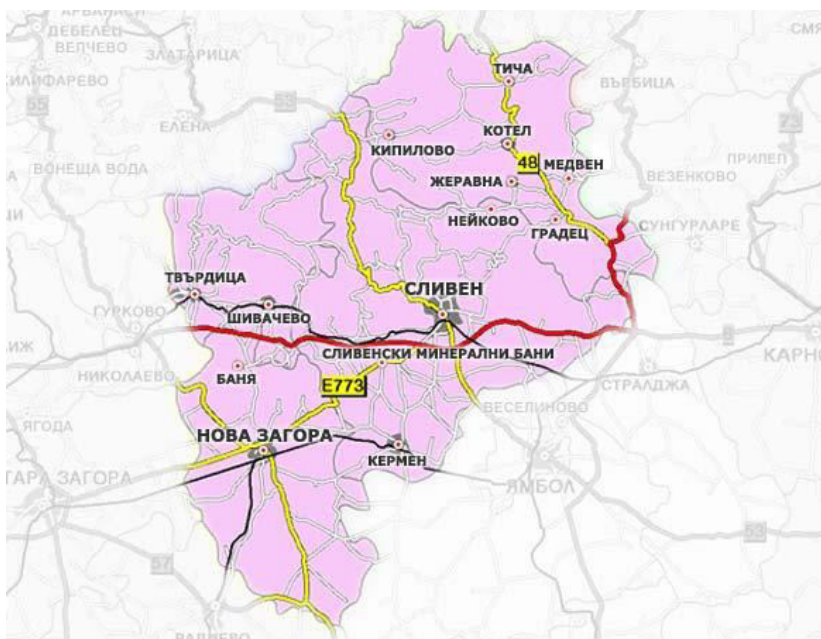
1.1. Географско положение спрямо територията на страната

Община Нова Загора заема южната и югозападна част на област Сливен. С площта си от 876,858 km² е на 2-ро място сред 4-те общини на областта, което съставлява 24,74% от територията на областта и 18-о място в България. От нея 753 708 дка са селскостопански фонд и 118 380 дка са горски фонд.

В структурата на поземления фонд на Новогагорска община преобладават земите за земеделско ползване. Те заемат 55,4 % от цялата ѝ територия. Горският фонд обхваща 13,5%. Териториите за транспорт и инфраструктура заемат 0,89% от цялата ѝ площ, а на фонд “Населени места” се падат 1.89%.

Община Нова Загора принадлежи административно-териориално към Сливенска област и Югоизточния район за планиране.

1.2. Съседни общини

Границите ѝ са следните:

- на север – община Твърдица;
- на североизток – община Сливен;
- на изток и югоизток – община Тунджа, област Ямбол;
- на юг и югозапад – община Раднево, област Стара Загора;
- на запад – община Стара Загора, област Стара Загора;
- на северозапад – община Гурково, област Стара Загора;

Търново/.

1.3. Инженерно-геоложки условия. Релеф

Релефът на общината е равнинен в по-голямата си част, хълмист на югоизток и ниско планински на север. Територията ѝ условно попада в две физикогеографски области на България – Горнотракийската низина и Средна гора.

Централните и южните райони на общината са заети от крайните североизточни части на Горнотракийската низина, по известна в тази си част като Новозагорско поле. В него, южно от село Любенова махала, в коритото на река Блатница, на границата с община Раднево се намира най-ниската ѝ точка 109 m н.в. В югоизточната част на Новозагорското

поле на около 200 – 250 m над околния терен се издигат ниските Светиилийски възвишения с връх Остра вила (Острия чатал, 415,9 m), които изцяло попадат в нейните предели.

В северните райони на община Нова Загора се простират части от Сърнена Средна гора. В нея северозападно от село Крива круша, на границата с област Стара Загора се намира най-високата точка на общината – 694,1 m. Северно от Межденишкия пролом на река Тунджа в пределите на общината попадат южните склонове на средногорския рид Межденик с връх Тилилееца (604,2 m), намиращ се на границата с община Твърдица, северозападно от село Баня.

1.4. Климат

Територията на община Нова Загора попада в район с умерен континентален климат. Средногодишната температура на въздуха е около 12 °С. През зимата средномесечните температури са положителни – 1,2 °С, като зимата е мека и суха, а лятото сравнително горещо – 23.2 °С. Есента е по-продължителна от пролетта. Валежите са ограничени.

1.5. Води

В северната част на община Нова Загора, на протежение от около 13 – 14 km преминава част от средното течение на река Тунджа, която в този си участък протича през втория по дължина пролом в България – Межденишкия. На нея, на около 4 km на запад-югозапад от село Баня е изградена преградната стена на големия язовир Жребчево, като в пределите на общината попада неговата долна третина.

Основна водна артерия на община Нова Загора е река Блатница (54 km, ляв приток на Сазлийка, от басейна на Марица), която тече в плитка долина през Новозагорското поле. С изключение на най-горното и на най-долното ѝ течение реката изцяло протича през територията на общината. Тя навлиза в нея югоизточно от село Коньово и се насочва на запад-югозапад. Южно от град Нова Загора завива на юг-югозапад и запазва тази си посока до напускането на територията ѝ.

В община Нова Загора, освен язовир Жребчево има изградени няколко десетки микроязовира, водите на които са включени в напоителни системи, обезпечаващи с вода обширните земеделски земи в региона. По-големи от тях са: „Рибарника“, „Чилията 1“ и „Чилията 2“ (на югоизток и юг от село Загорци), „Любенец“ (северно от село Любенец), „Юрта“ (южно от село Богданово), „Добри дере“ (югоизточно от село Сокол), „Маджаров“, „Кайлъка“ и „Стария“ (около село Пет могили), „Прохорово“ (южно от село Прохорово), „До село“ (северно от село Бял кладенец), „Дядо Петковата чешма“ (южно от село Радецки) и др.

В Новозагорска община има и минерален извор, който е в близост до с.Кортен. Изградени са минерални бани за неговото използване. Минерална вода е гореща 57° С, рН 7,9 с обща минерализация 1 g/l, съдържаща флуорни, сулфатни, хидрокарбонатни и натриеви йони, и

метасилициева киселина в колоидално състояние. Съществува потенциал за изграждане на солидна материално-техническа база за пълноценно използване на това безценно природно богатство.

1.6. Почви

Характеристиката на поземления ресурс на общината е един от факторите, оказващ влияние върху развитието на селското стопанство. Почвеното разнообразие в общината е голямо. Най-характерни са карбонатните черноземни смолници и типичните черноземни смолници, простиращи се основно северно от Светицлийските възвишения подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури, слънчоглед и зеленчуци подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури, слънчоглед и зеленчуци.

По долината на р.Тунджа преобладават канелени горски почви, благоприятни за отглеждане на лозя и овощни насаждения. В Новозагорския регион има условия за отглеждане и на памук.

От цялата територия на община Нова Загора земеделски територии са 690 604 дка, горски територии - 109 281 дка, населени места и други урбанизирани територии 19 027 дка, водни течения и водни площи 28 867 дка, територии за добив на полезни изкопаеми 23 882 дка, територии за транспорт и инфраструктура 5 197 дка.

1.7. Полезни изкопаеми

В община Нова Загора съществуват запаси на медни руди, които са съсредоточени в района на с. Прохорово. Добив не се извършва. На територията на общината се намират още находища на варовици, доломити и андезит за облицовка. В района на с. Дядово има каменни кариери, край с. Еленово – находища на кварц и кварцит, а по северните склонове на Светицлийските възвишения – гипс и на графит. По експертни оценки на разкритите запаси от полезни изкопаеми в общината, залежите са ограничени и поради това разработването им е икономически неефективно.

1.8. Горски територии

Горският фонд обхваща около 11.66 % от територията на общината. В него се срещат над 20 вида широколистни дървета. От иглолистните преобладават бял бор, черен бор и смърч.

Животинският свят в района е също много разнообразен и интересен. Срещаните гръбначни животни са между 120 и 140 вида, 20 от които са представители на птичия свят и някои от тях са намерили място в червената книга на България

1.9. Населени места в общината и брой население.

Селищната мрежа на общината се състои от 33 населени места, вкл. град Нова Загора и 32 села.

Асеновец	Крива круша	Радецки
Баня	Коньово	Стоил войвода
Богданово	Кортен	Съдиево
Брястово	Любенец	Събрано
Бял кладенец	Любенова махала	Съдийско поле
Дядово	Млекарево	Научене
Езеро	Новоселец	Прохорово
Еленово	Омарчево	Радево
Загорци	Пет могили	Сокол
Каменово	Питово	Ценино
Караново	Полско Пъдарево	

2. Социално-икономически фактори.

2.1. Демографско развитие.

Населението на община Нова Загора е 34 758 души (31.12.2020 г., НСИ), от които градското население е 57.36%, а в селата живеят 42.64%. Динамиката през периода 2016-2020 г. показва съществено намаляване на населението в общината като в първата половина на периода темпът е по-висок. Намалението на населението е по-голямо в селата. Тази тенденция разкрива неблагоприятната демографска ситуация в общината. Положителен факт са по-добрите показатели от средните за страната за разпределение на населението по възраст, като в община Нова Загора се регистрира по-висок от средния процент на подтрудопособното население - 19% при 15% средно за страната. Гъстотата на населението е 40 д./кв. км, по-ниска от средната за страната и областта.

2.2. Образователна структура

Образователната структура на населението на общината, се характеризира с голям относителен дял на неграмотното население и на това с ниска образователна степен - общо 58%. Една от причините за високото равнище на безработица на населението в общината е липсата на добро образование и професионална подготовка на човешките ресурси, особено сред ромското население, което е значително на брой.

Съществен проблем е създаването на условия за успешна социална интеграция на ромските деца и намаляване на риска от ранно напускане на училището. Подходящо е да се планират мерки които да осигурят устойчивото решаване на проблема с повишаването на образователното ниво и професионалната подготовка на ромското население и да подпомогнат социалната интеграция на ромите

2.3. Безработица

Равнището на безработица в общината към края на 2020 г. по средностатистически данни е 6.3 %. - малко по-висока от коефициента на безработица за третото тримесечие - 4.8 и по-ниска от тази на община Сливен със средна безработица за месец ноември 9.9 %. Голяма е делът на безработните с начално и по-ниско образование, които са предимно от ромски произход.

2.4. Състояние на местната икономика

Индустрия

Общият брой на предприятията в общината към 2019 г. е 1209. Структурата на фирмите в индустриалния сектор на община Нова Загора е доминирана от малки и средни предприятия - това е тенденция която е типична за цялата страна. Относителният дял на активните микро и малки фирми в общината бележи тенденция на нарастване, докато при големите фирми се наблюдава спад. Относителният дял на големите фирми, в които работят повече от 250 души е много малък.

С най-голям относителен дял - 91,65% са микрофирмите /до 10 заети/, следвани от малките фирми - 6,87% /до 50 заети/. С най-малък относителен дял са средните фирми – 1,32% /от 50 до 100 заети/, следвани от големите фирми - 0,16% /над 250 заети/.

Преработващата промишленост в общината е представена от производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, производство на хранителни продукти, напитки, машиностроене, производство на мебели, производство и разпределение на електроенергия, газ и вода.

Селско стопанство

Земеделските територии обхващат 72,40 % от територията на общината, а горските територии са 13,40%.

По начин на трайно ползване земеделските земи се разделят на: ниви, лозя и трайни насаждения. По данни на Общинска служба "Земеделие и гори" към 10.12.2020 г. в Община Нова Загора земеделските земи, възстановени по ЗСПЗЗ имат следното разпределение:

I. Обща площ на земеделските земи – 635 025 дка.

II. Обща обработваема земя – 490 525 дка

1. Ниви – 523 928 дка
2. Лозя – 33 847 дка
3. Трайни насаждения – 9 145

III. Ливади и пасища 67 806

IV. Обща площ на необработваемите земи – 76 922

По данни на ОСЗГ необработваемите земеделски земи (всички изоставени и пустеещи земи) на територията на общината са 76 922 дка, което е един сериозен неизползван потенциал за развитие на земеделието. В сравнение с другите общини от област Сливен,

Нова Загора е на последно място по площ на необработваеми земи. Причините за наличието на пустеещи и изоставени земи са икономически, демографски и значителна разпокъсаност на земеделските земи на основа на тяхната собственост.

По данни на "Напоителни системи" ЕАД клон Сливен снабдяването на община Нова Загора с вода за напояване става от язовир "Жребчево" с водоподаване от тунел в с.

Кортен и главен канал МЗ, обединени под името Блок Нова Загора и Блок Млекарево - Полско Пъдарево.

Развитието на селското стопанство в района има всички характерни проблеми на развитието на отрасъла в страната, допълнително усложнени от обезлюдяването на селата, високата възраст на заетите, високия дял на пустеещи земи, липсата на достатъчно инвестиции, раздробеността на земята и невъзможността за прилагане на модерни технологии, ниските изкупни цени и наличието на многото посредници между производители и потребители.

Като основен проблем в развитието на отрасъла сред анкетираните се отчита липсата на затворен цикъл „земя-краен продукт“, което се определя като една от причините за липсата на ефективен селскостопански отрасъл и неговото клъстериране с преработващи селскостопанската продукция мощности за по-висока добавена стойност.

Растениевъдство

Климатичните и почвените условия на територията на Община Нова Загора благоприятстват развитието на селското стопанство.

Има много добри условия за отглеждане на всички видове земеделски култури. Района е с развито зърнопроизводство, зеленчукопроизводство, лозарство и фуражни култури.

Най-характерните зърнени култури, които се отглеждат на територията на общината са пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед, рапица. Относителният дял на зърнените култури е 77,05%. Те заемат над половината от общата обработваема площ в общината.

С най-голям относителен дял е пшеницата. Тя представлява около 71,50% от производството на зърнени култури в района и заема 38,39 % от земеделската земя в общината.

Втората по значение зърнено-житна култура е ечемика. Тя заема около 12,73% от площите на зърнените култури.

Основна култура за фуражното производство за развитие на продуктивното животновъдство е царевицата. Община Нова Загора е най-големият производител на царевица в Сливенска област. През последните години се наблюдава увеличаване на засяваните с царевица площ, поради увеличаване на нуждите от фураж в животновъдството.

На територията на Общината на значителни площи се отглеждат още тритикале, просо, овес, сорго, люцерна, памук.

От маслодайните култури с най-голямо значение е слънчогледът, който заема 26,22% от общата обработваема площ в общината. В последните години се наблюдава увеличаване на площите засети със слънчоглед.

Зеленчукопроизводството в общината се характеризира с отглеждането на следните култури: картофи, домати, пипер, лук и др.

Преработващото предприятие "Палиррия-България" работи предимно с вносни зеленчуци.

Развитието на лозарството е традиция за община Нова Загора. От област Сливен община Нова Загора е с най-голям дял на лозовите масиви, в сравнение с общините Сливен, Твърдица и Котел.

В с. Еленово съществува Винарска изба „Едуардо Миролио“, която обработва над 2 200 дка. съществуващи и новосъздадени собствени лозя, като за сравнително кратък период от време се утвърди като основен производител на вина на територията на община Нова Загора

С най-големи традиции в лозарството е с. Кортен. С оглед запазването на лозарството и винопроизводството в общината, като значима икономическа дейност с добри традиции, е необходима подкрепа на земеделските производители за създаване на нови лозови насаждения.

Наблюдава се спад не само на площите заети с десертни, но и с винени сортове. Изоставените и бракувани лозя не се изкореняват своевременно и не се създават нови лозови масиви. Засаждането на нови лозя изисква големи капиталовложения, възвръщаемостта, на които започва едва на четвъртата година.

Традициите в региона, възможностите за дългосрочно инвестиране на заводите винопроизводители, финансирането на инвестиционни проекти на ДФ "Земеделие" за създаване и възстановяване на трайните насаждения, а също така и наличието на два завода за производство на вино и високоалкохолни напитки - "Вини" Сливен - клон Нова Загора и "Винпром-Русе" - винарска изба с. Кортен, са благоприятни предпоставки за развитието на лозарството и утвърждаването му като стратегически важен отрасъл в региона.

От трайните насаждения овощните видове заемат едва около 1,44 % от земеделската земя в общината - това са 9 145 дка. Овощарството в Новозагорската община през последните години все повече запада. По-важните причини за това са неколкостранната смяна на собствеността, в резултат на което не се поддържат изградените насаждения, а и възрастта на насажденията в овощните градини е над 15г.

Овощните видове, които са характерни за общината са: праскови, ябълки, череши, сливи, кайсии, черници, орехи и бадеми.

Животновъдство

Благоприятните природо-климатични условия на територията на община Нова Загора определят животновъдството като важен икономически подотрасъл за общината. Добре развитото зърно- и фуражопроизводство са основа за развитието на говедовъд-ството, свиневъдството, птицевъдството. Наличието на добри пасища и ливади в района е фактор за развитие на овцевъдството и козевъдството.

Животновъдството в общината почти изцяло се развива в частни земеделски стопанства. Преобладават малките домашни ферми до 10 животни, което предопределя, ниската

механизираност на процесите или липса на такава и ниската производствена ефективност.

Тенденциите са за намаляване броя на отглежданите животни, предвид липсата на интерес у предприемачите за реализиране на инициативи в тази област.

На територията на община Нова Загора се развива още пчеларство. Съществуващите добри традиции, високият професионализъм на занимаващите се с пчеларство и природо-климатични особености обуславят развитието на пчеларството в района. Тенденцията е увеличаване на броя на пчелните семейства.

Горско стопанство

По данни на Държавно лесничейство - Нова Загора общата горска площ е 11 714 ха.

Основните дървесни видове, които са разпространени в общината са дъб, габър, мъждрян, черен бор, липа. Относителният дял, който заемат отделните видове е съответно: габър - 24%, космат дъб - 13%, благун - 9,8%, мъждрян - 6%, зимен дъб - 5,3%, цер - 4,5 %.

Годишно се извършват около 1000 дка залесяване. Целите на залесяването са: възстановяване на опожарените площи, увеличаване на площта на горите, тяхната производителност и борбата с почвената ерозия. Вместо черен бор за залесяване се използват кедри и кипариси.

Община Нова Загора разполага и със значими недървесни горски ресурси — билки, гъби, горски плодове и др. Също така е с големи традиции в областта на ловното стопанство.

Добитата дървесина се използва основно в две направления - за промишлен дърводобив и за отопление. Общото количество възлиза на 5000 куб.м. годишно.

На територията на Община Нова Загора няма дървопреработвателна промишленост и Държавно Лесничейство-Нова Загора работи предимно с предприятия от град Бургас.

Заплаха за компрометиране на горските ресурси в общината е незаконният дърводобив на дървесина за отопление и опасността от горски пожари.

През последните години се наблюдава тенденция на намаление на популациите на основните видове дивеч, който се среща в нашата страна - благороден елен, сърна елен лопатар, дребен дивеч. В община Нова Загора местообитанията на тези видове са на Светиилийските възвишения.

От хищниците най-често се срещат чакалите.

С особен режим на ползване в общината са:

- Дивечовъден ловен участък " Меджерлика", намиращ се до яз. "Жребчево";

- Втори дивечовъден участък, който обхваща територията между с.Баня и с.Съдийско поле.

И двата участъка се стопанисват от Държавно лесничейство.

През последните години в Новозагорска община се ловува само дребен дивеч - яребици, кеклици, пъдпъдък, гургулица, фазани, гугутка, скорец, диви патици. Приоритетни са: яребици, пъдпъдък, зайци.

За поддържане на запасите на някои видове Ловно-Рибарското Дружество ежегодно разселва изкуствено отгледани популации на кеклици, фазани и патици.

От едрия дивеч има най-големи запаси от диви свине.

2.5. Култура, културно-историческо наследство и туризъм.

Град Нова Загора е предполагаем наследник на средновековното българско селище Вядица (Яница). **Историческият музей Нова Загора** се намира в центъра на града и е приемник на археологическата сбирка съществуваща от 1926 г. Притежава богатата колекция от археологически материали от праисторията, античността и Средновековието. На територията на общината има над 1000 културни паметници, голямата част от тях с национално значение. Характерни исторически забележителности в общината са Яма с положени колесници и коне до надгробната Злата могила до с. Съдиево, **Византийската крепост край с. Баня, Селищна могила с. Караново, Дипсизката могила с. Езеро, Теке "Свети Илия"** югоизточно от гр. Нова Загора на върха Св. Илия на Светиилийските възвишения, югозападно от с. Графитово, **Селищната могила до с. Дядово, Надгробна могилата до с. Еленово, Църквата "Св. Вмч. Георги" с. Любенова махала.**

Богатото културно-историческо наследство съхранено на територията на община Нова Загора е потенциал за развитие на културен туризъм на нейната територия.

Възстановени са празниците на читалищната самодейност, които се радват на голям интерес и носят удовлетворение на участниците от работещите 33 читалища в общината. На основата на местните традиции и обичаи народните читалища и кметствата изграждат самобитния облик на културата в общината.

Уникални празници в общината са Празникът на житното плодородие в селата: Бял кладенец, Пет могили и Млекарево и етнографският обичай "Хвърляне на стрели" на Сирни заговезни.

Община Нова Загора има богато културно-историческо наследство, утвърдени традиции, работещи културни институти и изявени талантиливи творци.

2.6. Транспортна и техническа инфраструктура

Територията на общината се обслужва от пътен и железопътен транспорт. Пътният транспорт има доминираща роля както за интеграцията на населените места в общината, така и за осъществяването на транспортните връзки със съседни общини и региони. Общата дължина на пътната мрежа в общината е 268 км, а гъстотата ѝ 29,9км/100 кв. км и е малко по-ниска от средната за страната. Дължината на второкласните пътища е 74 км, на третокласните - 61 км и на общинските 133 км. Пътната мрежа в общината е добре развита. Общата дължина на пътища без настилка е 14,1 км.

През територията на Община Нова Загора преминава Общоевропейският транспортен коридор ОЕТК №8 *Бари/Бриндизи - Дурас/Влъора - Тирана - Скопие - София - Пловдив - Ст. Загора-Сливен- Бургас/Варна*, провеждащ транзитните транспортни потоци по трасето на АМ „Тракия“.

Основните пътни артерии обслужващи общината и осигуряващи връзката ѝ със съседните общини и регионалните центрове са II-66 по направление "Стара Загора- Нова Загора - път 1-6 /Бургас/" и II-55 "Гурково - Нова Загора - Свиленград". Път II-55 провежда и транзитен трафик по направление "Свиленград - Русе".

След пускането в експлоатация на АМ „Тракия“, път II-66 се разтовари и изпълнява по-добре регионалните си функции.

За осигуряването на връзките между населените места в общината и достъпа до културно-историческите паметници на територията и важна роля имат пътищата IV-55028 - до с. Караново, III-554, осигуряващ достъпа до с. Дядово и с. Любенова махала и IV-66016 до с. Съдийско поле. IV-55 504 - с. Графитово.

Общата дължина на изградената улична мрежа в населените места в общината е 618 км към 2013 г.

През територията на общината преминава главната жп линия "Пловдив-Стара Загора-Ямбол-Бургас", която е категоризирана като част от европейската железопътна мрежа и представлява част от европейски транспортен коридор № 8, свързващ Адриатика с Черно море. Железопътният транспорт в общината благоприятства

осъществяването на търговски връзки с други региони на Европа и Близкия Изток. Същевременно жп транспорта в общината предлага добър достъп към международното пристанище Бургас. Общата дължина функциониращите жп линии е 65 км.

3. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ИМ ВЪЗДЕЙСТВАТ

3.1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Атмосферният въздух е елемент на околната среда, който оказва пряко и косвено въздействие върху здравословното състояние на човека. Атмосферното замърсяване е проблем на модерното общество, актуален най-вече за големите градове и индустриалните райони.

Опазването на качеството на атмосферния въздух е огромен проблем, който ще доминира в политиката на ЕС и през следващите години. Въздухът няма да стане по-чист единствено чрез стриктен контрол на замърсяването. Това ще изисква задълбочени промени в политиката на ЕС, националните и местните политики като разнообразие на мерки, действия и практики в различните области.

Спектърът от глобални проблеми, изискващ внимание е широк: изчерпването на озоновия слой, киселинните дъждове, нивата на озона и другите замърсители в приземните слоеве, промените в климата.

Тези проблеми действително са много тревожни, но изглеждат отдалечени от ежедневието на хората. За много здравни експерти и гражданите по-важното е директната връзка между качеството на въздуха в населените места и човешкото здраве.

В градските територии са концентрирани голяма част от промишлените дейности, интензивен трафик, но тук са разположени и жилищата на хората. В резултат на това огромното нарастване на замърсяването на въздуха е проблем, който рефлектира върху всеки от нас. И всички ние имаме ролята да участваме в намирането на решение.

Рамковата директива 96/62/ЕС за управление на качеството на въздуха в градовете е ключов елемент от стратегията на ЕС за подобряване качеството на въздуха като цяло.

Това налага стриктни изисквания относно извършвания мониторинг за вида и броя на контролираните замърсители, с оглед изготвяне на планове за действие за подобряване качеството на въздуха в средносрочен и дългосрочен аспект. От друга страна информирането на обществеността е основно изискване в Директивата.

Качеството на въздуха е последица от комбинираното действие на много и разнообразни фактори. Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух.

Нивото на замърсяване на въздуха се определя както от количеството емисии от различни източници, така и от характера на разсейването им в атмосферата.

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие са издавани различни нормативни актове, имащи за цел защитата здравето на човека и на околната среда от отрицателни последици. С тези закони и норми се ограничават:

- ✓ емисии – въз основа на видовете източници се определят допустимите концентрации вредни вещества в т. н. димни газове, които могат да бъдат изпускани в атмосферния въздух – Норми за допустими емисии (НДЕ);
- ✓ имисии – определят се допустимите (граничните) концентрации на вредните вещества, чието наличие в атмосферния въздух не е свързано със здравен риск за населението – Пределно допустими концентрации (ПДК). Пределно допустима концентрация (ПДК) е максималната концентрация на вредно вещество, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху човека.

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (*обн. ДВ бр.45/28.05.1996 г., посл.изм. и доп. ДВ., бр. 8115.10.2019 г.*), Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1999г.), Наредба №12/2010 за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997г.).

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденонощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.
- Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при

превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждаване на населението в съответните райони.

3.1.1. Действаща система за мониторинг

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – агломерации София, Пловдив, Варна, Северен, Югозападен и Югоизточен. Община Нова Загора попада в РОУКАВ "Югоизточен", но не е посочена като зона /териториална единица с превишаване нормите за основните показатели за замърсяване на атмосферния въздух.

Дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 66/28.01.2013 г., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.

Националната система за контрол на КАВ се състои от следните пунктове:

- 30 стационарни автоматични измервателни станции (АИС);
- 4 АИС за мониторинг на КАВ в горски екосистеми (Рожен, Юндола, Витиня и Старо Оряхово);
- 5 ДОАС системи (Differential Optical Absorption Spectroscopy), разположени в градовете Свищов, Никопол, Силистра, Бургас и с. Ръжена;
- 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ;
- 6 броя мобилни автоматични станции (МАС), включени към регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе.

В Националната система за мониторинг на КАВ ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Допълнително, според характера и източниците на емисии в отделни райони от територията на страната се контролират специфичните показатели: амоняк, аерозоли на сярна киселина, толуен, ксилен, стирен, серовъглерод, сероводород, метан и неметанови въглеводороди, както и някои други специфични замърсители. Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха.

Всички автоматични станции (АИС и ДОАС) работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ от тях постъпват в реално време в съответните регионални диспечерски пунктове (РДП), регионални бази данни към съответната РИОСВ, след което

се прехвърлят в централния диспечерски пункт (ЦДП) в ИАОС в Националната база данни за КАВ.

Контролът на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Стара Загора към която спада и община Нова Загора се осъществява от автоматични измервателни стационарни (АИС) в градовете Стара Загора, Сливен и Гълъбово, ДОАС - система в село Ръжена и ръчен пункт за измерване на PM10 с последващ лабораторен анализ.

3.1.2. Пределно допустими концентрации

Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез пределно допустими концентрации (ПДК) на вредните вещества в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1ч, 8ч, 24ч, 1 год.). Те не трябва да оказват нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху организма на човека и околната среда.

ПДК на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух регламентирани от Наредба №12 от 15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр.58/2010г.)

ПДК на сероводород, фенол, хлор, хлороводород, циановодород и фосген се регламентират от Наредба № 14/2002 г. на Министерство на околната среда и водите и Министерство на здравеопазването.

3.1.3. Предоставяне на информация за качеството на атмосферния въздух на локално ниво

МОСВ е изготвило "Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове и показатели", която регламентира реда и начините за предоставяне информация на населението при превишаване на установените с Наредба №12 от 15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр.58/2010г.)

Съгласно изискванията на инструкцията в случай на превишаване на установените алармени прагове и показатели, не по-късно от 60 минути от момента на отчитане на третата надпрагова средночасова концентрация на серен или азотен диоксид РИОСВ уведомяват обществеността.

Информацията, която се изпраща на ведомствата, организациите и средствата за масово осведомяване в случаите на превишаване на установените алармени прагове и показатели дава възможност за своевременно уведомяване на населението, а също така съдържа и информация за събитието, здравен риск и предпазни мерки, които следва да бъдат предприети от засегнатите чувствителни групи от населението.

3.1.4. Обща характеристика на контролираните замърсители

1. Серен диоксид (SO₂)

Източници: SO₂ от антропогенната дейност е резултат от изгарянето на изкопаеми горива (въглища и тежки горива, горива за МПС) и топене на серосъдържащи руди. Вулканите и океаните са основният естествен източник на SO₂. След като се емитира в атмосферата,

SO₂ по-нататък се окислява до сулфати и сярна киселина, образуващи аерозол, който често се свързва с други замърсители в капчици или твърди частици с твърде различни размери. SO₂ и продуктите от неговото окисление се премахват от атмосферата чрез мокро и сухо отлагане. Въпреки тези процеси SO₂ може да бъде пренасян на огромни разстояния, и така води до трансгранично замърсяване.

Фоновото ниво: Концентрациите на SO₂ в отдалечени райони (твърде далеч от всякакви източници) варира до 10 µg/m³ (24-часова средна), но са под 2 µg/m³, ако периодът на осредняване е една година. Колебанията между различните години се дължат главно на климатичните условия.

Влияние върху човешкото здраве: SO₂ при вдишване е краткосрочен дразнител и високите концентрации могат да причинят трудности в дишането у хора, изложени на влиянието му. Страдащите от астма и хронични заболявания на белите дробове са особено чувствителни към вредното влияние на SO₂ и той, според диапазона на концентрациите, появяващи се по време на екстремни случаи на замърсяване, може да предизвика пристъпи на астма.

Влияние върху околната среда: SO₂ влияе директно на растителността чрез поглъщането му от надземните части на растенията; директните ефекти върху листата се обуславят главно от концентрациите във въздуха. В зависимост от погълнатото количество SO₂ на единица време, в тъканта на растенията протичат различни видове биохимични и физиологични ефекти. По-ниските растения (напр. лишеи и мъхове) са особено чувствителни към SO₂. Някои растения могат да се възстановят през периодите, когато няма замърсяване.

Влияние върху материални обекти: Щетите върху материални обекти и паметници на културното наследство са процес, обусловен от метеорологични параметри и замърсители на въздуха (предимно). Има няколко начина, чрез които емисиите на SO₂ могат да допринесат за корозията на материалите: той лесно се натрупва по повърхностите и след това се превръща в сулфати; в атмосферния въздух SO₂ се превръща отчасти в сулфатни частици, които могат да се отлагат по повърхности и също могат да доведат до корозия. И SO₂, и сулфатните частици, са разтворими в дъждовните капки и така могат да увеличат киселинността на валежите и да ускорят корозията. При SO₂ и NO₂, а по-късно и при SO₂ и O₃, е било открито, че имат синергетичен корозионен ефект, усилващ корозионния ефект на SO₂, допринасяйки до окисляването му до сулфат.

2. Фини прахови частици (ФПЧ)

Преносимите по въздуха суспендирани фини прахови частици са или с първичен, или с вторичен произход.

Източници: Първичните частици се емитират директно или чрез естествени, или чрез антропогенни процеси. Вторичните частици са главно с антропогенен произход и се образуват от SO₂, NO_x и летливи органични съединения (ЛОС). Преобладават главно антропогенните източници. Най-важните от тях са транспортът, работещите на въглища и нефт електрически централи, горивните източници (промишлени и битови), прахта от

неорганизираните емисии в промишлеността, товаренето/разтоварването на насипни материали, минното дело, предизвикваните от човека горски пожари и негоривните източници като строителство и каменодобив. Емисиите на прахови частици от сухопътния транспорт се причиняват от директните емисии от отработените газове на автомобилите, износването от гуми и спирачки и повторното суспендиране на прахта на пътя. Битовото изгаряне на въглища е типичен голям източник през зимните месеци. Друг източник са горските и селскостопански пожари (изгаряне на стърнища). Откритите полета пък са причина за емисии на разнасяна от вятъра прах от почвата. Най-важните източници от селскостопанските дейности са резултат от реакцията на амоняка със сярна и азотна киселини (продукти от изгарянето на изкопаеми горива). Получаващите се амониев сулфат и нитратни аерозоли могат да образуват един от важните компоненти в атмосферното замърсяване с ФПЧ10.

Основните природни източници на преносимите по въздуха частици в Европа са морските капки и повторната суспензия на почвата чрез вятъра. Важни природни източници освен това могат да бъдат също и прахта от Сахара и емисии от вулкани.

Фоново ниво и концентрации: Средногодишните концентрации на ФПЧ варират от 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (отдалечени райони) до $>100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (градски промишлени райони).

Ефекти върху здравето на човека: ФПЧ не е единична субстанция, а е вид смес на замърсители с различни химични свойства и вариращи физични свойства като големина и повърхност, което оказва голямо влияние върху разпределението и отлагането в респираторния тракт. По оценки на различни проучвания има значителна зависимост между високите концентрации на ФПЧ и смъртността, постъпванията в болница с респираторни заболявания и човекодните с употреба на bronchodilator. Една друга хипотеза се опитва да свърже влиянието върху респираторния тракт със сърдечносъдовите ефекти. Предполага се, че киселинните частици с диаметър, по-малък от 100 nm, предизвикват възпаление на алвеолите, което води както до остри промени в способността за коагулация на кръвта, така и до освобождаване на медиатори, които са в състояние да предизвикат пристъпи на остри дихателни болести у чувствителните индивиди. Резултатът от промените в кръвта е повишена податливост у хората, изложени на влиянието, към остри пристъпи на сърдечносъдови заболявания, като при най-чувствителните индивиди влиянието е най-неблагоприятно.

Има някои причини, поради които се предполага, че по-малките фракции на ФПЧ са по-тясно свързани с много ефекти върху здравето. Частиците с диаметър под 10 μm могат да преминават от другата страна на ларинкса и да навлизат в торакалните въздушни пътища у човека. Ефекти върху здравето възникват и при много ниски нива на концентрацията на РМ, даже без видим праг.

Чувствителните подгрупи са възрастните, страдащите от кардио-респираторни заболявания и страдащите от астма от всички възрастови групи. Като правило за всички други, допълнително изложени на влиянието на прахови частици поради други причини (активни и пасивни пушачи, излагане, свързано с работата), се очаква рискът да е по-висок отколкото при другите.

3.1.5. Източници на емисии

Източниците на емисии на ФПЧ_{10} са дефинирани в три отделни групи:

- Битово отопление;
- Транспорт;
- Промисленост.

Различават се два основни вида източници на атмосферно замърсяване: стационарни и линейни.

- Стационарните източници от своя страна са точкови и площни.
 - Точкови са димоходите (комини) на горивни инсталации, изпускателните устройства на производствени вентилации и аспирации и др.
 - Площни източници - комините на битовото отопление на населението и отоплението в административните сгради на територията.
- Линейни - Транспортният поток и отделяните от двигателите вредни вещества в състава на изгорелите газове (азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, сажди, леки органични съединения), както и фини прахови частици са в основата на замърсяването на приземния атмосферен слой в градската част на територията.
- Неорганизиран - Това са дихателите на горивни резервоари в предприятията и обектите за съхраняване и търговия с горива, леярни цехове, открити площи за насипни материали, депа за отпадъци, кариери за добив на инертни материали и пр.

Основните групи антропогенни дейности, имащи отношение към замърсяване на атмосферния въздух са:

- Промислени дейности
- Автомобилен трафик
- Комунално-битов сектор – използване на твърди и течни горива за отопление през зимния сезон
- Строителни и ремонтни дейности – в различни райони (изразено в градовете основно) от този вид дейности допълнително се повишават нивата на суспендиран прах и вредни газове от изгаряне на горивата
- Други – селско стопанство, съоръжения за съхраняване на отпадъци (депа, хвостохранилища)

3.1.6. Норми за опазване на човешкото здраве, съгласно екологичното законодателство

Норми за опазване на човешкото здраве, съгласно Приложение №1 на Наредба № 12 от 15. 07. 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр.58/2010г.)

ПОКАЗАТЕЛ	НОРМА	СТОЙНОСТ	ДОПУСТИМО ОТКЛОНЕНИЕ /ДО/
SO ₂	средночасова	350 µg/m ³ – да не се превишават повече от 24 пъти за една календарна година /КГ/	150 µg/m ³
	средноденонощна	125 µg/m ³ – да не се превишават повече от 3 пъти за КГ	няма
NO ₂	средночасова	200 µg/m ³ – да не се превишават повече от 18 пъти за КГ	50 % намаляващи линейно
	средноденонощна	40 µg/m ³	50 % намаляващи линейно
ФПЧ10	средноденонощна	50 µg/m ³ – да не се превишават повече от 35 пъти за КГ	50 %
	средногодишна	40 µg/m ³	20 %
ФПЧ2,5	средногодишна	25 µg/m ³	20 % – на 11.06.2008 г. намаляващи линейно
	средногодишна	20 µg/m ³	
Олово	средногодишна	0,5 µg/m ³	100 %
Бензен	средногодишна	5 µg/m ³	100 % намаляващи линейно
Въглероден оксид	Максимална 8-часова средна стойност за денонощие	10 µg/m ³	60 %
Краткосрочна целева норма за озон	Максимална 8-часова средна стойност за денонощие	120 µg/m ³ – да не се превишават повече от 25 дни на КГ, осреднено за 3 г.	

Дългосрочна целева норма за озон	Максимална 8-часова средна стойност за денонощие	120	/m ³	
---	---	-----	-----------------	--

Алармен праг за серен диоксид

Показател	Период на измерване/осредняване	Алармен праг	Информационен праг
SO ₂	Измерени през 3 последователни часа	500 / m ³	

3.1.7. Мерки за предприемане при превишаване на алармените концентрации на атмосферните замърсители

Министерството на околната среда и водите утвърждава "Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове и показатели". При установено превишаване на алармения праг на серен диоксид или азотен диоксид РИОСВ – Стара Загора изпраща на съответните ведомства, организации и средства за масово осведомяване информация, съдържаща следните данни:

- дата и час на регистриране на превишението на пределно допустимата норма;
- прогноза относно очакваното изменение в нивото на замърсяване, причини за превишаването на пределно допустимите норми, засегнати географски области и времетраене на инцидента;
- чувствителни групи от населението;
- предпазни мерки, които следва да бъдат предприети от засегнатите чувствителни групи от населението.

3.1.8. Алармен праг

Нивото на концентрация на даден атмосферен замърсител, при което съществува риск за здравето на хората при кратковременна експозиция, при което трябва да се предприемат спешни мерки се определя като алармен праг. Определени са следните алармени прагове:

- Алармен праг за серен диоксид: 500 mg/m, измерени през три последователни часа в пунктовете за мониторинг, които са представителни за качеството на въздуха в не по-малко от 100 km²или целия район или агломерация;
- Алармен праг за азотен диоксид: 400 mg/m³измерени през три последователни часа в пунктовете за мониторинг, които са представителни за качеството на въздуха в даден цял район или агломерация;
- Алармен праг за озон: 240 mg/m³, определени като средна стойност за период от един час (средночасова стойност) измерени през три последователни часа в пунктовете за мониторинг, които са представителни за качеството на въздуха в даден цял район или агломерация;.

При епизоди, в които се превишават алармените прагове следва да се предприемат следните мерки:

- да се избягват напрегнати физически дейности на открито. Определени замърсители добиват много високи стойности през обедните и следобедните часове;
- учителите трябва да отменят физкултурни занимания като бягане, футбол, баскетбол, или друг спорт на открито със занимания без състезателен характер или такива в закрити помещения или в класните стаи;
- да продължи престоя вътре в помещенията до преминаване на епизода на интензивно атмосферно замърсяване, като се затварят плътно прозорците на стаите;
- да не се пуши и да се избягват помещения, в които пушенето е разрешено;
- да се избягва престоя в райони с интензивен автомобилен транспорт, където отпадните газове от транспорта са масивни, както и присъствие в работни помещения с допълнителна експозиция на аерозоли, прахове и други дразнещи вещества;
- да се ограничават дейности, които произвеждат дразнещи носа, очите и белите дробове вещества като готвене, чистене, упражняване на неподходящо хоби;
- болни от коронарна болест трябва да избягват физически натоварвания на открито в дни с алармени стойности на атмосферните замърсители поради риск от остра миокардна исхемия или инфаркт на миокарда;
- конкретни лечебни препарати за лечение на белодробни и сърдечносъдови заболявания, свързани със замърсяването на въздуха, не съществуват.

3.1.9. Съществуващо състояние на общината

По данни на ИАОС община Нова Загора не е посочена като зона /териториална единица с превишаване нормите за основните показатели за замърсяване на атмосферния въздух, поради което не е включена в националната система за екологичен мониторинг.

Във връзка с това Община Нова Загора не е задължена да изготви Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества.

През 2021 г. гр. Нова Загора е включен в график, утвърден от министъра на околната среда и водите, за извършване на имисионни измервания на атмосферния въздух. Съгласно графика, имисионното обследване се провежда в рамките на 51 денонощия, равномерно разпределени през календарната година.

В периода 04.02.2021 г. - 19.02.2021 г., Мобилна автоматична станция (МАС) на Регионалната лаборатория към Изпълнителна агенция по околна среда проведе първото измерване на атмосферния въздух в гр. Нова Загора. МАС проследи нивата на въглероден оксид, озон, серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10), сероводород, амоняк, метанови и неметанови въглеводороди.

Автоматичната станция беше позиционирана в жилищен район на града, разположен най-близо до южната индустриална зона, съобразено с изискванията в Приложение №6 към чл. 11 от Наредба №12/2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

Резултатите от измерванията сочат, че превишение има само по показател фини прахови частици под 10 микрона (ФПЧ10), което е в резултат на изгаряне на твърди горива в битовия сектор през отоплителния сезон. По останалите контролирани показатели не са отчетени превишения на действащите норми за качество на атмосферния въздух.

В периода 31.03.2021г.-15.04.2021г. се проведе второто измерване, като контролираните показатели са същите и МАС е разположена отново в жилищен район в южната част на града. Измерени са следните показатели за Качеството на атмосферния въздух : серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. Резултатите са показали превишение само на фини прахови частици под 10 микрона.

В периода 01.07.2021 г. - 16.07.2021 г. се проведе трето измерване, при което бяха контролирани следните показатели:

- въглероден оксид, озон, серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ₁₀), сероводород, амоняк, метанови и неметанови въглеводороди. Измерванията са извършени от Мобилна автоматична станция на Изпълнителна агенция по околна среда.

Мястото на позициониране на автоматичната станция (в жилищен район на града, разположен най-близко до южната индустриална зона) е съобразено с изискванията посочени в Приложение № 6 към чл. 11 от Наредба № 12/2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

Съгласно резултатите от измерванията, за визирания по-горе период не са отчетени превишения на нормите за качество на атмосферния въздух по контролираните показатели.

Протоколите от имисионното обследване са предоставени на РЗИ-Сливен - за целите за изготвяне оценка риска за здравето на живущите в региона, съгласно Закона за здравето, както и на Кмета на Община Нова Загора.

Регистрирани са превишения на общ прах през зимния сезон. Основен източник на вредни емисии е отоплението в битовия сектор и поради тази причина има завишения в горещитраните показатели през зимата.

Част от промишлените обекти, всички училища и голяма част от общинските сгради са газифицирани.

По-голямата част от съществуващите промишлени източници на вредни емисии са с нисък потенциал и не могат да се определят като значими източници на замърсяване на атмосферния въздух.

С изграждането на системи за битова газификация се очаква да се преодолеят сезонните проблеми с чистотата на въздуха.

3.1.10. Основни изводи и препоръки

Качество на атмосферния въздух в гр. Нова Загора по контролираните показатели е в съответствие с нормите. Съгласно разпоредбите в Закона за чистотата на атмосферния въздух Община Нова Загора не е задължена да разработи „Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества“

Независимо от това Община Нова Загора следва да предприеме бъдещи действия, които да бъдат насочени към недопускане замърсяването на атмосферния въздух на своята територия, а именно:

- **Намаляване емисиите на фини прахови частици (ФПЧ₁₀) от битовото отопление:**
 1. **Повишаването на енергийната ефективност на сградите** – продължаване политиката за саниране на многофамилните жилищни сгради. Тази мярка следва да

бъде насочена към жилищните райони с висока гъстота на населението и преобладаващо многоетажно жилищно строителство.

2. Поетапно газифициране на битовия сектор

3. Подмяна на печките за твърди горива с по-ефективни.

Количеството на емитираните ФПЧ_{10} при изгарянето на дърва в домашни печки зависи както от количеството, така и от качеството на изгаряната дървесина. Показателят влажност е основен, тъй като той влияе пряко върху енергийното съдържание, респективно до повишаване на емисиите. Установено е, че горивната мощност на дървесината се увеличава два пъти при намаляване на влажността ѝ под 25%. Използването на горивни уредби с висок коефициент на полезно действие и дървесина с ниска влажност може да повиши до два пъти полезното количество топлина, получавано от дървата за отопление, което е равностойно на двукратно увеличаване на потенциала, без да се увеличава потреблението.

➤ Намаляване емисиите на ФПЧ_{10} от транспорта

За намаляване емисиите от транспорта е необходимо да се предприемат дейности, насочени към снижаване на средното ниво на нанос върху пътните платна в границите на транспортната схема на гр. Нова Загора. Основните мероприятия следва да са в четири направления:

1. Прилагане на действия, с които да се предотврати внасянето на нанос върху пътните платна, в това число:

- Благоустрояване на съществуващите зелени площи, чрез допълнително затревяване и поставяне на бордюри, които да възпрепятстват физически паркирането върху тях;
- Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки;
- Изграждане на нови места за паркиране;
- Контрол на изпълнителите при подмяна и ремонт на канализационни мрежи, улици и др. инфраструктура за възстановяване целостта на пътното покритие, недопускане на емитиране на прах, замърсяване на прилежащите площи и територии, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашаване;
- Системен контрол към всички строителни обекти, за недопускане емитиране на прах и замърсяване от строителни отпадъци и земни маси.

2. Системно почистване и миене на пътните платна, в т.ч.

- Системно машинно миене на основната улична мрежа на града;
- Периодично ръчно измиване на зони или части от улици, по които по някаква причина се е натрупал пътен нанос;

3. Обновяване и поддържане в добро състояние на пътна инфраструктура, както и подобряване организацията на движението в градски условия;

- Развитие и благоустрояване на транспортната инфраструктура.;
- Реконструкция и поддържане на добро състояние на уличната мрежа.

- Насърчаване ограничаването на ползването на лични МПС чрез популяризиране на масовия обществен транспорт;
- Изграждане и рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари.

4. Обновяване на автомобилния парк, в т.ч. на организирания автобусен градски и междуселищен транспорт.

5. Препоръчително е община Нова Загора да проучи възможността за създаване на собствена ситема от нискобюджетни станции за мониторинг качеството на атмосферния въздух в градска среда, които да измерват нивата на замърсители: ФПЧ₁₀, ФПЧ₂₅ и SO₂ и др. Станциите могат да се монтират на стълбове за улично осветление в няколко точки на града. Системата следва да предава данните в реално време и чрез софтуер да се отчитат данни на компютър в отдел „ЕЧО“. Софтуерът на системата следва да създава различни видове справки и доклади.

Очакван резултат - Контролиране съответствието на концентрациите на ФПЧ₁₀, ФПЧ₂₅ и SO₂ и др. с пределно допустимите концентрации съгласно действащото законодателство. Своевременно информиране на населението за предприемане на адекватни мерки при наличие на наднормено замърсяване.

3.1.9. 3.2. ВОДИ

В основата на управление на водите в България е залегнал Басейновият принцип, съгласно изискванията на Рамковата директива за водите. Управлението се извършва от МОСВ, а тяхно подразделение и компетентен орган са басейновите дирекции. Известни функции имат и Регионалните инспекции по околната среда и водите (предимно контрол върху емисиите на отпадъчни води). Община Нова Загора попада основно в територията на Басейнова дирекция за управление на водите на Източноевропейски район с център Пловдив (БДУВИБР). Основният документ, който дава насоки за реалното прилагане на Закона за водите е Плана за управлението на речните басейни (ПУРБ). Настоящият ПУРБ в БДУВИБР, който се прилага е със срок на действие 2016 – 2021 год и е утвърден с Решение №1106/29.12.2016 г на Министерски съвет на Р България. Най-малката единица за управление на водите е водното тяло.

Рамковата Директива за водите въвежда нов подход в управлението на водите, като въвежда екологични норми и цели за качеството, обезпечавачи структурата и функционирането на водните екосистеми.

Основните принципи при опазване на водите са:

1. Недопускане заустването на непречистени отпадъчни води във водни обекти – изкуствени и естествени водоприемници, което се постига чрез:

- чрез интегрирано управление на водите в съчетание с останалите компоненти на околната среда
- осъществяване на ефективен контрол при управление на отпадъчните води и прекратяване на замърсяванията
- недопускане на нови източници на отпадъчни води да се въвеждат в експлоатация и заустват без пречиствателни съоръжения и непречистени

- провеждане политика на реконструкция на стари и неефективни пречиствателни съоръжения на предприятията, заустващи отпадъчни води с качества над определените норми
- спазване условията в разрешителните

2. Усъвършенстване и спазване институционалната система за мониторинг и контрол, гарантиращо добро състояние на отпадъчните води и повърхностните водни обекти, което се постига чрез подобряване на контролния мониторинг на обектите с отпадъчни води и повишен капацитет на екологичния статус;

3. Реализиране задълженията на Плановете за управление на речните басейни – ПУРБ, като основен планов документ за интегрирано управление на водите, което се постига чрез:

- Участие на РИОСВ-Стара Загора, при разработване, съгласуване и утвърждаване на Плановете за управление риска от наводнение – намаляване щетите от замърсяване с отпадъчни води при наводнения и високи води;
- Изпълнение на мерките с отговорност на РИОСВ Стара Загора;
- Подпомагане и съдействие на дейностите и процедурите по планиране, финансиране и изграждане, чрез съгласуване и съдействие реализацията на нови и реконструкция на ГПСОВ и канализационни мрежи на населените места;

В национален план Закона за водите (ЗВ) определя условията за опазването и използването на водите и водните обекти. Целта на ЗВ е осигуряване на единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчивото развитие на страната. Във връзка с това в ЗВ са разгледани по-широко въпросите на собствеността върху водите, водните обекти и водостопанските системи и съоръжения; режимите на ползване на водите и водните обекти; опазването на водите и водните обекти; структурата и органите за управление на водите; формите за участие на частния сектор във водостопанската дейност; финансовата организация и икономическото регулиране и т.н. ЗВ изигра съществена роля за регулиране на обществените отношения в областта на водния сектор по един съвременен начин, адекватен на настъпилите през последното десетилетие промени в общественото устройство.

3.2.1. Повърхностни води

Категориите повърхностни води са определени съгласно Приложение II т.1.1 на РДВ2000/60/ЕС. Категориите водни тела (ВТ) съгласно РДВ са: реки, езера, преходни води, крайбрежни води, силномодифицирани и изкуствени водни тела.

Силномодифицираните водни тела са водни тела, подложени на значително изменение на физическите характеристики, вследствие на човешката дейност. В

зависимост от вида на водните обекти, от които са формирани те се подразделят на „силномодифицирани реки” (преди модифицирането водния обект е бил река) и „силномодифицирани езера” (преди модифицирането водния обект е бил езеро).

Изкуствените водни тела са създадени в резултат на човешката дейност, тоест преди това те не са били водни обекти. По своите физически характеристики те могат да бъдат в категориите: повърхностни води “реки” или “езера”. Язовирните водни тела са създадени в резултат на човешката дейност и са само силно модифицирани или изкуствени, което зависи от степента и характера на модификация. Същите биват:

- Силно модифицирани ВТ (СМВТ)- когато са модифицирани реки или модифицирани естествени езера;
- Изкуствени ВТ (ИВТ)- когато са изградени на места, където не е имало повърхностно ВТ или ВТ е било незначително.

Силно модифицираните язовирни ВТ се категоризират в две категории повърхностни

води:

Категория „река”:

- Когато язовирът е построен на река (т.е. има друго водно тяло – „река” преди и след язовира) и се захранва от нея.
- Когато над язовира има само малък участък река (част от речен сегмент, който не е определен като отделно водно тяло) и няма други източници на захранване с води.

Категория „езеро”:

- Когато язовирът е построен чрез модифициране (надграждане) на естествено езеро.

Изкуствените язовирни ВТ се отнасят само в категория повърхностни води „езеро”. Когато един язовир е изграден на място с подходяща конфигурация, но почти липсва собствен водосбор и подхранване и неговото захранване се извършва чрез прехвърляне на води от други водни обекти, той също се определя като изкуствено ВТ. Понякога границата между силно модифицирани и изкуствени ВТ е недостатъчно ясна.

Определянето на типовете за реките, езерата и крайбрежните води е в съответствие със система “Б”, дефинирана в Приложение II на РДВ 2000/60/ЕС и премина през два етапа:

- първоначално определяне на типовете води по категории езера и реки;
- последващо прецизиране на типовете

Водните тела от категориите реки, езера, преходни води и крайбрежни води се типологизират като се използва набор от задължителни и нездължителни (допълнителни) критерии (фактори). Силномодифицираните и изкуствените водни тела се типологизират като се уподобяват на най-близките по характер и особености на екосистемата естествени водни обекти.

Водните тела категория „силномодифицирани реки” биват 2 вида:

- Силномодифицирани речни участъци, при които след човешката намеса се запазва характерът на течение: естествени течащи води са превърнати в

силномодифицирани течащи води (запазва се характерът на течение и основните особености на екосистемата). Те се типологизират като „реки”.

- Силномодифицирани речни участъци, при които след човешката намеса се променя характерът на течение: естествени течащи води са превърнати в силномодифицирани стоящи води (променят се характерът на течение и основните особености на екосистемата) – това са язовирите. Язовирите, поради това, че хидроморфологичните характеристики и особеностите на екосистемата наподобяват тези на езера (и са несъпоставими с тези на реки), са типологизирани като „езера”.

Водните тела категория „силномодифицираните езера” са естествени езера, при които след човешка намеса има значителни промени във физическите характеристики, но се запазват основните особености на екосистемата (естествени стоящи води са превърнати в силномодифицирани стоящи води).

В северната част на община Нова Загора, на протежение от около 13 – 14 km преминава част от средното течение на река Тунджа, която в този си участък протича през втория по дължина пролом в България – Межденишкия. На нея, на около 4 km на запад-югозапад от село Баня е изградена преградната стена на големия язовир Жребчево, като в пределите на общината попада неговата долна третина.

Основна водна артерия на община Нова Загора е река Блатница (54 km, ляв приток на Сазлийка, от басейна на Марица), която тече в плитка долина през Новозагорското поле. С изключение на най-горното и на най-долното ѝ течение реката изцяло протича през територията на общината. Тя навлиза в нея югоизточно от село Коньово и се насочва на запад-югозапад. Южно от град Нова Загора завива на юг-югозапад и запазва тази си посока до напускането на територията ѝ.

В община Нова Загора, освен язовир Жребчево има изградени няколко десетки микроязовира, водите на които са включени в напоителни системи, обезпечаващи с вода обширните земеделски земи в региона. По-големи от тях са: „Рибарника“, „Чилията 1“ и „Чилията 2“ (на югоизток и юг от село Загорци), „Любенец“ (северно от село Любенец), „Юрта“ (южно от село Богданово), „Добри дере“ (югоизточно от село Сокол), „Маджаров“, „Кайлъка“ и „Стария“ (около село Пет могили), „Прохорово“ (южно от село Прохорово), „До село“ (северно от село Бял кладенец), „Дядо Петковата чешма“ (южно от село Радецки) и др.

3.1.10. Типология на категория „РЕКИ”

На територията на Източнобеломорски район са определени 5 типа води категория „Реки”, които се изброени в Таблица 1.

Таблица № 1 Типология категория “РЕКИ” според начина им на оценка в ИБР

№	Тип	Име на типа	МАРИЦА	ТУНДЖА	АРДА	БЯЛА	ИБР
1	R12	Големи равнинни реки	5	5	0	0	10
2	R14	Пресъхващи реки	9	11	18	2	40
3	R5	Чакълест полупланнски тип реки	49	5	4	0	58
4	R13	Малки и средни реки с фин субстрат	28	7	0	0	35
5	R3	Планински каменен тип реки	77	26	15	0	118
Общ брой водни тела			168	54	37	2	261

Източник: БД ИБР-Пловдив

3.1.11. Типология на категория „ЕЗЕРА”

Типологията на категория „езера” е извършена по система „Б” на основата на следните показатели: екорегиян; надморска височина; максимална дълбочина; средна дълбочина; площ на водната повърхност; геология; време на престой и смесване.

Въз основа на тях в ИБР са определени 5 типа езера, показани в Таблица № 3. Необходимо е да се отбележи, че направената типология на „езера” обхваща всички водни тела, които са стоящи води (т.е. включително язовирите) – 50 на брой.

Таблица № 3 Типове категория “ЕЗЕРА” според начина им на оценка в ИБР по основни басейни

№	Тип	Име на типа	Марица	Тунджа	Арда	Бяла	ИБР
1	L3	Планински езера в екорегиян 7	3	0	1	0	4
2	L13	Средни и млади полупланински язовири	8	3	2	0	13
3	L11	Големи дълбоки язовири	0	2	3	0	5
4	L17	Малки и средни равнинни язовири	19	3	0	0	22
5	L15	Големи равнинни средно дълбоки язовири	5	1	0	0	6
Общ брой водни тела			35	9	6	0	50

Източник: БД ИБР-Пловдив

Таблица № 4 Типове категория "ЕЗЕРА" в ИБР

№	ТИПОВЕ	Язовири
1	L3 Планински езера в екорегия 7	Смолянски езера, яз. Голям Беглик, яз. Белмекен, яз. Батак
2	L11 Големи дълбоки язовири	яз. Жребчево, яз. Копринка, яз. Кърджали, яз. Студен кладенец, яз. Ивайловград
3	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз. Бакър дере, яз. Душанци, яз. Тополница, яз. Кричим, яз. Свежен, яз. Домлян, яз. Вьча, яз. Бенковски, яз. Асеновец-ПБВ, яз. Боровица, яз. Цанков камък, яз. Малазмак, яз. Малко Шарково
6	L15 Големи равнинни средно дълбоки язовири	яз. Тракиец, яз. Розов кладенец, яз. Овчарица, яз. Пясъчник, яз. Кирилово, яз. Гарваново
7	L17 Малки и средни равнинни язовири	яз. 40-те извора, яз. Езерово, яз. Кавака, яз. Генерал Николаево, яз. Мечка, яз. Ново железаре, яз. Чернозем, яз. Синята река, яз. Сушица, яз. Дългъна (Тюркмен), яз. Царимир (Гичита), яз. Леново (Леново 4), яз. Брягово 1, яз. Даскал Атанасово, яз. Раднево, яз. Бяло поле 1, яз. Пъстрен, яз. Чирпан, Рибарници с. Николаево, яз. Роза 3, яз.Троян, яз.Цанко Церковски

Източник: БД ИБР-Пловдив

Качеството на повърхностите води в Източнобеломорския район се наблюдава чрез 73 точки, 22 от които са базисни, 40 за справка, 4 гранични и 7 в язовири.

Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията на Източнобеломорски район през 2019г. е 30 пункта-18 пункта на реки и 12 пункта на язовири. Във връзка с определяне на екологичното химично състояние на повърхностните водни тела в тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг на хидроморфологични елементи за качество. Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

• Биологични елементи

- фитобентос в реки – 1 път на 3 години

- макрофити в реки и езера/ язовири - 1 път на 3 години

- макрозообентос в реки – 1 път годишно-риби в реки и езера/ язовири-1 път на 3 години

- фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/рН и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.

• Физико-химични елементи

- основни показатели – 4 пъти годишно

- специфични замърсители – 4 пъти годишно

- приоритетни вещества – 12 пъти годишно

Мрежата за оперативен мониторинг на повърхностни води включва 120 пункта във водни

тела от категория „река” и 12 пункта във водни тела от категория „езеро”.

Резултатите от мониторинга на река Тунджа показват следното:

3.2.1.1. Химичното състояние на повърхностните водни тела (ПВТ) и категория „РЕКИ“

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2013/39/ЕС, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 г.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. За извършване на достоверна оценка е необходимо минималната честота на анализ да бъде 12 пъти в годната (1 път месечно). Тези водни тела, които отговарят на средногодишните стойности на стандартите за качество на околната среда (СГС-СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СГС-СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела са използвани данни от проведен мониторинг през 2020-2021 г. на приоритетни вещества в 274 водни тела на територията на ИБР, като за 16 е определено лошо състояние, а за 255 добро химично състояние. От водните тела в добро химично състояние 55 са определени в добро химично състояние с ниска степен на достоверност, поради намалената честота на пробовземане на приоритетни вещества.

Химичното състояние на р.Тунджа е добро, което се вижда от следващите таблици.

Брой повърхностни Водни тела по химично състояние през 2020г.

	ВТ	Арда	Тунджа	Бяла	Марица
Химично състояние	Добро	32	50	1	161
	Лошо	2	0	0	15
	Неизвестно	9	13	1	27
	общо ВТ	43	63	2	203

Източник: БД ИБР-Пловдив

3.2.1.2. Екологично състояние/потенциал

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо.

За оценка на екологичното състояние се разглеждат биологични и физико-химични елементи за качество. Водеци за определяне на състоянието са биологичните елементи. Анализът на

результатите показва, че през 2020 г. водните тела в добро екологично състояние/потенциал са 116, в умерено – 143 и в лошо и много лошо състояние 51 водни тела.

В таблицата по-долу са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела за Източнобеломорски район по басейни.

Таблица № 6 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал за ИБР през 2020 г.

	Общо ВТ	Марица	Тунджа	Арда	Бяла	ИБР
ЕКОЛОГИНО СЪСТОЯНИЕ/ ПОТЕНЦИАЛ	Отлично	4	0	0	0	4
	Добро	71	14	25	2	112
	Умерено	87	39	17	0	143
	Лошо	27	9	1	0	37
	Много лошо	13	1	0	0	14
	Неизвестно	1	0	0	0	1
	ВТ	203	63	43	2	311

Източник: БД ИБР-Пловдив

Екологичното състояние/потенциал и химично състояние на повърхностните водните тела на територията на ИБР в частност за р. Блатница, яз. Жребчево и р.Тунджа на територията на община Нова Загора е следното:

Екологично състояние/потенциал и химично състояние на повърхностните водни тела за 2020 г.

№	Речен басейн	Код на водно тяло		ПВВ ПУРБ 2	СМ/ ИВТ ПУРБ 2	Биологични показатели 2020	Физико-химични показатели 2020	Екологично състояние/ потенциал 2020	Химично състояние 2020	Изместващи показатели 2020
30	Марица	BG3MA200R029	Река Блатница и притоци до вливането в река Сазлийка		СМВТ	лошо	умерено	лошо	добро	Макрозообентос, Електропроводимост, разтворен кислород, БПК, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , NO ₂ , PO ₄ , Робщ, Mn
231	Тунджа	BG3TU700R032	Река Тунджа от яз. Жребчево до вливане на р. Асеновска		СМВТ	умерено	добро	умерено	добро	Макрозообентос
238	Тунджа	BG3TU700L036	Язовир Жребчево		СМВТ	Добър ЕП	умерено	умерено	добро	Добър ЕП по фотопланктон (2019), Хлорофил А, NH ₄ , Робщ

Източник: БД ИБР-Пловдив

Речни участъци с добро и умерено състояние на водите:

Басейн на р. Тунджа: язовит Жребчево и Река Тунджа от яз. Жребчево до вливане на р. Асеновска

Речни участъци с лошо състояние на водите:

Басейн на р. Марица: Река Блатница до вливането ѝ в р. Сазлийка - участъкът е в лошо екологично състояние по макрозообентос. През 2020 г. се наблюдава влошаване на екологичното състояние, като в пункта на р. Блатница при гр. Раднево измерените стойности по БПК, амониев азот, общ азот, общ фосфор, азот нитритен, ортофосфати, манган и желязо значително превишават стандартите за качество за добро състояние.

3.2.2. Подземни води

В съответствие с изискванията на Европейската рамкова директива по водите, подпочвените водни източници (ПВИ) са идентифицирани и описани заедно с техните първоначални характеристики. Повечето, но не всички ПВИ, са разположени изцяло в границите на речния басейн.

Вътрешноплаинските котловини по поречието на Тунджа, запълнени с неогенно-квартернерни наноси, включват високопродуктивна пореста среда за подпочвените води. По-важните са:

- Казанлъшката котловина в западната част;
- Сливенско-Стралджанска зона в централната част;
- Ямболско-Елховска зона в южната част на речния басейн.

Естественото повторно запълване на водопрпускливия пласт в басейна на река Тунджа става главно чрез оттичане, последвано от инфилтрация на дъждовна вода. Реката и нейните притоци, пресичащи напречно речния басейн, се оттичат в порестата структура. От друга страна, реките се пълнят от подпочвените води. Като цяло, обменът между подпочвени и повърхностни води е нещо обичайно в този речен басейн и варира по място и време.

Повторното напълване, дължащо се на водата от пукнатините, обикновено няма особено значение с някои изключения, например котловината Сунгурларе-Карнобат.

Оттичането на водата от водопрпускливия пласт към речното корито става по нивото на зоната на непрпускливост, като реките представляват основния източник за напълване на този пласт. Друг начин за загуба на подпочвени води е чрез тяхното изпаряване.

Карстовите терени обикновено генерират големи подпочвени ресурси. В басейна на река Тунджа са идентифицирани няколко карстови масива, в това число Марагидик, Шипка, Твърдица-Сливен и Тополовград

Нископродуктивните образувания обхващат 2145 кв.км. от речния басейн и могат да се използват само на местно водоснабдяване. Като цяло образуванията без вода обхващат 3875 кв.км. (49,2%) от речния басейн. Те не осигуряват приток на реките, които преминават през тях, и така реките са пресъхващи или с минимален воден поток.

Режимът на подпочвените води в пролувиалния пласт има специфични характеристики. Например на някои места водопрпускливите пластове се презареждат чрез

оттичане на вода от непресъхващи реки.

Подпочвените води са основен компонент на генерирането на повърхностни води в горното течение на реките и определят тяхното ниво. Обикновено обаче, реките от планините губят вода при навлизането в равнините, като така зареждат отново подпочвените води.

Съществуващите подземни водни тела, намиращи се на територията на Община Нова Загора са показани следващата таблица

Подземно водно тяло-ПВТ	община	земище
BG3G00000K2030	Нова Загора	с. Научене
BG3G00000Q012	Нова Загора	с. Езеро
BG3G00000Q012	Нова Загора	гр. Нова Загора
BG3G00000Q012	Нова Загора	с. Полско Пъдарево
BG3G00000Q012	Нова Загора	с. Полско Пъдарево
BG3G00000Q012	«	с. Полско Пъдарево
BG3G0000T13035	«	с. Еленово
BG3G0000T13035	«	с. Еленово
BG3G00000Q012	«	с. Еленово
BG3G0000T13035	«	с. Прохорово
BG3G0000T13035	«	с. Прохорово
BG3G00000Q012	«	с. Омарчево
BG3G00000Q012	«	с. Караново
BG3G00000K2030	«	с. Крива круша
BG3G0000T13035	«	с. Сокол
BG3G0000Pt044	«	с. Баня
BG3G0000NQ015	«	с. Баня
BG3G00000Q012	«	с. Караново
BG3G00000Q012	«	с. Кортен
BG3G00000Q012	«	с. Асеновец
BG3G00000K2030	«	с. Научене

BG3G00000K2030	«	с. Съдийско поле
BG3G000000Q012	«	с. Съдиево
BG3G0000T13035	«	с. Радево
BG3G000000Q012	«	с. Дядово
BG3G000000Q012	«	с. Каменово
BG3G000000Q012	«	с. Коньово
BG3G0000T13035	«	с. Питово
BG3G000000Q012	«	с. Събрано
BG3G00000K20	«	с. Ценино
BG3G000000Q012	«	с. Стоил войвода
BG3G00000K2030	«	с. Кортен

През 2020г. на територията на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ е изпълнена програма за оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води, утвърдена със Заповед № РД-267/03.04.2020г. на Министъра на околната среда и водите, изменена със Заповед № РД-476/26.06.2020г.

Националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на БД „Източнобеломорски район“ през 2020г. включва общо 151 хидрогеоложки пункта в 40 ПВТ. Резултатите се сравняват със стандарт за качество съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал.2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (ДВ, бр. 87 от 2007г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2016 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

За оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения мониторинг за периода 1.01.2020г. – 31.12.2020г.

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела и е дадена в две категории - добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство №18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Основните водоизточници на питейна вода са вододайните зони в поречието на р.Тунджа и яз. “Жребчево”.

Всички подземни водни тела на територията на ИБР са оценени в добро количествено състояние.

3.2.3. Минерални води

Минералните води се считат за едни от най-ценните природни ресурси на България. Има около 500 хидротермални източника в страната.

Законът за водите описва много от правните въпроси, свързани с минералните води. Законът за опазване на природата предоставя допълнително законодателство в сферата.

В Новозагорска община има и минерален извор, който е в близост до с.Кортен. Изградени са минерални бани за неговото използване. Минерална вода е гореща 57° С, рН 7,9 с обща

минерализация 1 g/l, съдържаща флуорни, сулфатни, хидрокарбонатни и натриеви йони, и метасилициева киселина в колоидално състояние. Съществува потенциал за изграждане на солидна материално-техническа база за пълноценно използване на това безценно природно богатство.

3.2.4. Водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадъчните води

Основен водоизточник на питейна вода за Община Нова Загора са вододайните зони в поречието на р.Тунджа и яз. “Жребчево”. Освен язовир Жребчево има изградени няколко десетки микроязовира, водите на които са включени в напоителни системи, обезпечаващи с вода обширните земеделски земи в региона. По-големи от тях са: „Рибарника“, „Чилията 1“ и „Чилията 2“ (на югоизток и юг от село Загорци), „Любенец“ (северно от село Любенец), „Юрта“ (южно от село Богданово), „Добри дере“ (югоизточно от село Сокол), „Маджаров“, „Кайлъка“ и „Стария“ (около село Пет могили), „Прохорово“ (южно от село Прохорово), „До село“ (северно от село Бял кладенец), „Дядо Петковата чешма“ (южно от село Радечки) и др. За селата в общината водоснабдяването се осъществява от помпажни и гравитачни системи. Няма изградена пречиствателна станция за питейна вода. Обеззаразяването на питейните води се извършва преобладаващо с хлорно-варов разтвор. Лабораторният контрол на питейните води по микробиологични и химични показатели се осъществява от РИОКОЗ.

Общата дължина на изградената **водопроводна мрежа** на територията на общината е 597 км. Всички населени места са водоснабдени. Няма населени места с режим за ползване на водата. Отчетените реално използвани водни количества са около 1/3 от подадените, което доказва значителни загуби по водопроводната мрежа. Структурата на водопотребление показва, че в рамките на разглежданата територия най-голям дял от консумацията на вода е битовото водопотребление, около 76 %. Като цяло водопотреблението на жител в общината (л/ж/ден) е под средното за страната. Голям относителен дял на загубите се отчита за общината – 11,17 %.

От 2007 до 2019 г. е направена реконструкция на: водопровод със СВО по ул. „Милин камък“; ремонт отводнителна система на ул. „В. Левски“; канализация със СКО в кв. „Изток“; „РВВМ в кв. V-главен клон X и главен клон X; изграждане на вътрешна водопроводна мрежа в ж. к. „Загоре“; реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в гр. Нова Загора по ул. „Любен Каравелов“, ул. „Петър Бакалов“, ул. „проф. Минко Балкански“ и ул. „Цар Асен Първи“.

Канализационната мрежа на гр. Нова Загора е 34 576 м. и е изградена на около 90 %, с изключение на квартал VI-ти, в който основно живее ромско население. Канализационната мрежа на общината е с дължина 48 171 м. По степен на изграденост канализационната мрежа в община Нова Загора има значително изоставане спрямо развитието на водоснабдителните системи. Канализационната система на града е от смесен тип. При 22 507 жители към 2011 г., 86 % от тях са включени в канализацията. Пречистват се битовите и производствени отпадъчни води само на гр. Нова Загора, където функционира Градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Тя пречиства битовите и производствени води.

Общата дължина на изградената водопроводна мрежа на територията на общината е 597 км. Всички населени места са водоснабдени. Няма населени места с режим за ползване на водата.

Изградената канализационна мрежа на територията на общината е с дължина 48171 м. Канализационната мрежа в град Нова Загора е изградена около 90%, с изключение на квартал VI-ти, в който основно живее ромско население. В останалите 32 населени места на общината отпадъчните води се заустват в дерета или ями, което води до много негативни ефекти, като създава опасности от замърсяване на водоемите и подпочвените води.

Пречистват се битовите и производствените отпадъчни води само на гр. Нова Загора.

В гр. Нова Загора функционира Градска пречиствателна станция за отпадъчни води, която отстои на 400 м. южно от индустриалната зона на града. Пречиства битовите и производствените отпадъчни води на гр. Нова Загора.

Съгласно изискванията за 3-та категория водоприемник, какъвто се явява р. Блатница, степента на пречистване отпадните води по БПК-5 е до 90%, а на НВ до 85%.

Технологичната схема, съгласно работния проект, включва:

- механично стъпало;*
- биологично стъпало;*
- дезинфекция на каналните води;*
- обработка на утайките;*
- помощни съоръжения.*

Технологическите пускови работи на ПСОВ - гр. Нова Загора започват през 1983 г. Направените проби показват, че пречиствателната станция е достигнала необходимия ефект на пречистване и стойността на основните показатели на изхода на станцията. Пречиствателната станция поема проектното водно количество от 318 л/с и е в състояние да го пречисти до необходимата степен при условие, че не настъпят промени в състава на суровите отпадъчни води, т.е. включване на непречистени до необходимата степен промишлени отпадъчни води, нарушаващи или пречещи на работата на биостъпалото.

Пречиствателната станция работи с механично и биологично стъпало, с изключение на невъведените в експлоатация съоръжения

- метантанкове;*
- газоочистка;*
- газголдери;*
- обслужваща сграда към метантанкове 1-ва степен;*
- хлораторна сграда;*
- парокотелна сграда.*

Количеството отпадъчни води, пречистени в ПСОВ-гр. Нова Загора, се измерва чрез рейка пред Паршалов улей като нивото на отпадната вода е пропорционално на водното количество.

Средноденонощният дебит варира в следните граници:

- средноденонощен отток - 15566 м³/д*
- максимален часов отток – 658 м³/ч*
- минимален часов отток – 428 м³/ч*

Основният поток отпадни води се подава от градски колектор, който включва битови и промишлени отпадъчни води. Сериозни проблеми създават залови изпускания в канализационната система на отпадни води от фирми без собствено пречиствателно съоръжение. Най-често проблемите са: ниско р_h, високо р_h, рядко и нефтопродукти, които създават затруднения в технологичния процес.

Данните за 2020 г. показват, че ПСОВ-гр. Нова Загора работи добре по основните показатели – БПК-5, НВ, ХПК и осигурява нормативните изисквания за водоприемник 3-та категория – р. Блатница.

През 2020 г. „Водоснабдяване и канализация-Сливен“ ООД е обявило обществена поръчка за Изпълнение на инженеринг - проектиране, строителство и авторски надзор, на обект „Реконструкция на ПСОВ - Сливен на агломерация Сливен и ПСОВ - Нова Загора на агломерация Н. Загора“ съгласно условията на ФИДИК - Жълта книга с 2 ОП.

Инвестицията за ПСОВ Нова Загора включва реконструкция на Утайковото стопанство, което не работи ефективно и води до несъответствие по чл. 14 от Директива 91/271/ЕИО – не функционират добре съоръженията, осигуряващи стабилизиране на утайките от ПСОВ. Предвижда се изграждане на съоръжения за съгъстяване и обезводняване на утайките, получени от

пречиствателният процес.

С извършване на реконструкцията ще се промени характеристиката на утайките, с цел

- да се намали обема им
- да се улесни по-нататъшното им третиране
- да се повиши оползотворяемостта им

Изводи и препоръки

На територията на общината няма населени места с режим за ползване на водата.

Канализационната мрежа в град Нова Загора е изградена на около 90%

В малките населени места на общината отпадъчните води се заустват в дерета или ями, което води до много негативни ефекти, като създава опасности от замърсяване на водоемите и подпочвените води.

Необходимо е планирането на мерки за подобряване експлоатационното състояние на водопроводната мрежа в общината и изграждане на канализационна мрежа в малките населени места, които имат съсредоточени в тях икономически дейности или потенциал за развитие на туризма.

Предвид потенциала за развитие на културен туризъм в общината е необходимо да се планират мерки за пречистване на отпадните води в населените местата, където ще се развиват туристически дейности

3.3. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

На основание чл. 26. ал.1 от Закона за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.), общините следва да разработят Програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.

Програмите за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са секторни програми и са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда.

Към момента Община Нова Загора не е изготвила общинска Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.

3.3.1. Почвени типове

Характеристиката на поземления ресурс на общината е един от факторите, оказващ влияние върху развитието на селското стопанство. Почвеното разнообразие в общината е голямо.

Конкретното местоположение на общината е в Старозагорското поле, което наред с Пазарджишко-Пловдивското поле заемат нейната територия. Старозагорското поле има общ наклон на юг и в тази посока е ориентирана и главната отводняваща артерия – р. Сазлийка с левия си приток – р. Блатница.

По отношение на геоложкия (литолого-стратиграфски) строеж, в северната част на общинската територия преобладават седиментно- вулканогенните скали, а в южната – алувиално-пролувиални – делувиални наслаги. Почвеното разнообразие в Новогагорска община е голямо. В земите, попадащи в Средногорската почвена провинция основните видове почви са канелените и рендзините. Тук ограничители на почвеното плодородие са

относително пресечения релеф, ерозията и плиткостта на почвите. Районирането на България по отношение на ерозията и дефлацията на почвите поставя тази част от общината в район с наличие на геоморфоложки условия за ерозия.

Южната част от територията на общината почти изцяло е заета от смолници (обикновени, карбонатни, гипсови и глееви). На места има и лесивирани почви (канеловидни, светли и червени). Най-характерни за района на община Нова Загора са карбонатните черноземни смолници и типичните черноземни смолници простиращи се основно северно от Светишлийските възвишения.

Канелени горски почви – те са най-големият по заемана площ почвен тип в България. Разположени са основно към низините и котловинните полета. Граничат със смолниците, а към предпланините — с псевдоподзолистите почви.

Образувани са в условията на преходноконтинентален климат, върху различни скали и под влияние главно на широколистни гори. В граничните райони със смолниците се чувства влиянието на тревистата растителност.

Канелените горски почви се делят на: **типични** и **излужени**.

С определено значение по тази тема са излужените канелени горски почви.

Смолници - За разлика от черноземните и сивите горски почви, смолниците са образувани в условията на преходно-континенталния климат върху тежки глинести материали и тревисто-блатна растителност.

Подобно на черноземите, смолниците се делят на *карбонатни, излужени* и *деградирани*. За условията на България най-характерни, с най-голямо разпространение и стопанско значение, са излужените смолници.

Излужени смолници - Почвеният профил е подобен на черноземите под влияние на тревистата растителност — мощен хумусен хоризонт (60–80 см) и преходен хоризонт с мощност 50–60 см. Хумусният хоризонт е двупластов — по-рохкава и дребнозърнеста орница и глинест подорен пласт.

Съдържанието на хумус в горния пласт е 3–4 % и постепенно намалява в дълбочина на профила. Карбонатите са измити на дълбочина под 80–90 см. Реакцията на почвата е неутрална до слабо кисела в безкарбонатния слой и слабо алкална в карбонатния. Тези почви са недостатъчно запасени с азот и фосфор, но имат благоприятен калиев режим.

Смолниците са най-тежките почви в България и имат неблагоприятни водно-физични свойства — при навлажняване силно набъбват, а при изсъхване се свиват и напукват; проявяват лепливост и пластичност; при оран на суха почва се накъртват на буци. Поради тези особености при тях обикновено се закъснява с пролетните механизирани работи.

Смолниците, които се наблюдават на територията на община Сливен са от четири подвида: карбонати, типични, излужени и нарушени;

Излужените смолници са широко разпространени на територията на общината;

Хумусът е много важна органична част на почвата, която до голяма степен определя естественото почвено плодородие. Той се образува от разлагането на органичните остатъци в почвата — умрели растения, животни и микроорганизми.

Най-голямо количество органична материя в почвата постъпва от многогодишната тревиста растителност — 700–1500 kg/дка годишно, следвана от горската растителност — 300–700 kg/дка годишно. Останките от живелите в почвата животни са 20–50 kg/дка, а от микроорганизмите — около 7 kg/дка годишно.

Образуването на хумуса е сложен биохимичен процес и протича под влияние на микроорганизмите.

Алувиално-ливадните почви са плодородни почви, които се образуват по поречията на големи реки върху неспоени чакълесто пясъчливи алувиални наноси, при различен климат. Разпространени са върху I и II надзаливни тераси на реките на страната. Имат само един тънък повърхностен хоризонт – по-тъмен, до 10см, след което има само слоеве, различаващи се по вида на фракцията. Те са със сиво-жълт цвят и са много плодородни(зеленчуци, ориз, коноп и други). Основните дейности за повишаване на плодородието им, освен торене, са насочени към предпазването им от заливане, заблатяване и засоляване. Алувият представлява материал, който се формира от постоянно течащи води. Той се натрупва по речната тераса като фин материал с богато органично и минерално съдържание, което му предава изключителна плодородност. Пример за такива почви са почвите, близко разположение по теченията на българските реки Искър, Марица, Струма, Тунджа. Алувиално-ливадните почви са с дебел почвен хоризонт и високо съдържание на хумус.

ж) Алувиално-ливадни почви

з) Силно ерозирани почви и скали

3.3.2. Въздействие на деградационните процеси върху почвите и тенденции на проявление

Почвата е ограничен, незаменим и практически невъзобновим природен ресурс, който изпълнява редица функции, които играят важна роля за поддържане на равновесието в природата и съществуването на човешкото общество.

Основните заплахи за нарушаване на функциите на почвите са дефинирани в Закона за почвите: ерозия, вкисляване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване и свлачища.

РИОСВ–Стара Загора осъществява контрол на териториите на области Стара Загора, Сливен и Ямбол с обща площ около 1 204 987 ха. Обхванати са 20 общини с 424 населени места.

3.3.2.1. Ерозия

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой и води до намаляване на почвеното плодородие. През 2020 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които да се изпълняват на контролираната от РИОСВ – Стара Загора територия. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от Министерството на земеделието, храните и горите.

На територията на Община Нова Загора няма регистрирани ерозионни процеси.

3.3.2.2. Вкисляване и засоляване

В община Нова Загора последен почвен мониторинг от националната мониторингова мрежа II ниво - функционални подсистеми „Контрол и опазване на почвите от засоляване” и „Контрол и опазване на почвите от вкисляване” е проведен през 2020 г. Във връзка с контрола и опазването на почвите от засоляване на територията на Община Нова Загора са включени:

- пункт 291 с. Любимец
- пункт 292 с. Асеновец
- пункт 311 с. Млекарево
- пункт 312 с. Омарчево

За 2020 г. кисляване и засоляване на почвите не е констатирано.

3.3.2.3. Замяряване на почвите.

- Тежки метали

Последен почвен мониторинг от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди на трите пункта е проведен през 2019 г. Изпитването е извършено от Регионална лаборатория – Стара Загора по показатели Cu (мед), Zn(цинк), Pb(олово), Cd(кадмий), Ni(никел), Cr(хром), Co(кобалт), As(арсен) и Hg(живак) относно максимално допустимите концентрации. Проследявайки динамиката на контролираните индикатори е установено, че те са в границите на нормите, под МДК (максимално допустимите концентрации), съгласно Наредба №3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите.

В осем пункта за мониторинг на тежки метали е проведено и изпитване по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите. Установено е, че те също са в границите много под МДК.

- Радиоактивни елементи

Резултатите от радиологичния мониторинг, извършен от Изпълнителна агенция по околна среда, показват, че стойностите на специфичните активности на естествените радионуклиди в повърхностния почвен слой, в отделните мониторингови пунктове не превишават характерните за всеки пункт стойности (НДСООСРБ, 2019).

- Устойчиви органични замърсители

Едни от основните устойчиви органични замърсители са хлорорганичните пестициди, които масово са използвани в селското стопанство през 60-те години на миналия век.

На територията на община Нова Загора през 2000 г. е реализиран проект за “Събиране, обезвреждане и постоянно съхранение на негодни за употреба пестициди в контейнери Б – Б куб “. Почти 290 куб.м. пестициди са събрани в 58 броя кубове. В момента на територията на общината няма негодни за употреба пестициди, които да бъдат обект на неконтролиран достъп и злоупотреба, както и да замърсяват околната среда и увреждат човешкото здраве. Ежегодно се извършва проверка за наличието на пробиви по самите контейнери.

На територията на общината няма изоставени стари складове с препарати за растителна защита.

- Отпадъци

Община Нова Загора е сред общините в България, които към момента изхвърлят отпадъците си на регионално депо. Има изградени системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци – от опаковки, опасни от домакинствата, текстилни, и др.

С въвеждане на организирано сметосъбиране на 100%, в общината изхвърлянето на битови отпадъци на нерегламентирани места е сведено до минимум. Периодично се формират частични замърсявания от битови, строителни и селскостопански отпадъци около населените места. Същите се почиства своевременно.

3.3.2.4. Свлачища.

На територията на община Нова Загора няма регистрирани свлачища

3.3.2.5. Нрушени терени.

Най - големият генератор на нарушени земи на територията на община Нова Загора е «Мини Марица – Изток» ЕАД. Общата площ на поземлените имоти, върху които се предвижда добив на подземни богатства е 6323.098 дка. За община Нова Загора, засегнатата площ от концесията възлиза на 27311.511 дка, или 5.77% от общата концесионна площ, която съгласно сключения договор се предвижда до края на 2040 год. да бъде използвана за производствени нужди. По земища, земите включени в концесионния договор са както следва :

Землище с. Любенова махала, общ. Нова Загора:

№ на имот	Площ (дка)	Вид територия	Трайно предназначение	Вид документ	№ и дата на издаване на акта	Том	Регистър	Дело
381	97.024	Води и водни площи	Отводнителни канали	Нотариален акт	№109/ 15.10.2005	XIII	6650	1160
Общо площ/дка/	97.024							

Землище с. Богданово, общ. Нова Загора:

№ на имот	Площ (дка)	Вид територия	Трайно предназначение	Вид документ	№ и дата на издаване на акта	Том	Регистър	Дело
255	15.402	Води и водни площи	Отводнителни канали	Нотариален акт	№110/ 15.10.2005	XIII	6652	1161
Общо площ/дка/	15.402							

Землище с. Новоселец, общ. Нова Загора

№ на имот	Площ (дка)	Вид територия	Трайно предназначение	Вид документ	№ и дата на издаване на	Том	Регистър	Дело
-----------	------------	---------------	-----------------------	--------------	-------------------------	-----	----------	------

256	55.807	Нарушена територия	ЖП линии	Нотариален акт	№74/ 30.11.2005	XV	7626	1310
265	29.003	Нарушена територия	НАСИПИ	Протокол	РМС/ 01.01.1984			
266	24.149	Нарушена територия	НАСИПИ	Протокол	РМС/ 01.01.1984			
268	9.156	Нарушена територия	НАСИПИ	Нотариален акт	№73/ 30.11.2005	XV	7617	1309
269	98.005	Нарушена територия	НАСИПИ	Нотариален акт	№76/ 30.11.2005	XV	7626	1312
270	15.734	Нарушена територия	Местни пътища	Нотариален акт	№82/ 27.12.2005	XVI	8293	1461
274	972.368	Нарушена територия	НАСИПИ	Протокол	№РМС 363/ 24.09.1968			
304	7.456	Нарушена територия	НАСИПИ	Протокол	№РБМС 301 /16.12.1975			
375	3.842	Нарушена територия	НАСИПИ	Протокол	№РБМС 301 /16.12.1975			
470	441.251	Нарушена територия	Язовирни езера	Протокол	РМС/ 01.01.1984			
489	435.278	Нарушена територия	НАСИПИ	Нотариален акт	№75/ 30.11.2005	XV	7625	1311
500	75.936	Нарушена територия	НАСИПИ	Нотариален акт	№81 / 27.12.2005	XVI	8292	1460
Общо площ/дка	2167.98 6							

Землище с. Пет могили, общ. Нова Загора:

№ на имот	Площ (дка)	Вид територия	Трайно предназначение	Вид документ	№ и дата на издаване на акта	Том	Регистър	Дело
12	43.228	Нарушена територия	отводнителни канали	Нотариален акт	№80/ 27.12.2005	XVI	8291	1459
305	0.816	Нарушена територия	ЖП гари и спирки	Нотариален акт	№24/ 11.07.2006	VIII	3199	1623
307	40.976	Нарушена територия	ЖП линии	Нотариален акт	№24/ 11.07.2006	VIII	3199	1623

366	43.537	Води и водни площи	Водни течения	Нотариален акт	№6/ 09.06.2006	VII	2712	1299
368	1028.357	Нарушена територия	Насипи	Нотариален акт	№6/ 09.06.2006	VII	2712	1299
414	75.272	Нарушена територия	отводнителни канали	Нотариален акт	№83/ 27.12.2005	XVI	8294	1462
668	2358.487	Нарушена територия	Насипи	Нотариален акт	№6/ 09.06.2006	VII	2712	1299
669	68.338	Нарушена територия	Други територии на ЖП транспорта	Нотариален акт	№24/ 11.07.2006	VIII	3199	1623
77026	9.490	Земеделска територия	Ниви(орна земя)	н.а.	№10/ 08.12.2008	13	4998	2592
77027	9.489	Земеделска територия	Ниви(орна земя)	на.	№194/ 18.03.2011	2	579	366

През 2015 г. е извършена техническа и биологическа рекултивация на общинското Депо за неопасни отпадъци.

3.2. По отношение на почвите на територията на община Нова Загора може да се обобщи следното:

- Почвите на територията на общината се характеризират с високо естествено плодородие;
- На територията на общината не са налични почви, замърсени с тежки метали;
- На територията на общината не са регистрирани замърсявания на почвата в следствие на употребата на пестициди;
- Няма информация за заблатени почви;
- Няма регистрирани ерозионни процеси
- Вкисляване на почвите не е констатирано;
- Няма информация за наличие на засолени почви на територията на общината
- Стойностите на специфичните активности на естествените радионуклиди в повърхностния почвен слой, в отделните мониторингови пунктове не превишават характерните за всеки пункт стойности;
- Въведено е организирано сметосъбиране на 100%, в общината. Изхвърлянето на битови отпадъци на нерегламентирани места е сведено до минимум. Периодично се

формират частични нерегламентирани замърсявания с отпадъци в землищата на населените места.

- На територията на общината не са регистрирани свлачища
- Извършена е техническа и биологическа рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци
- На територията на община Нова Загора не са установени замърсявания на почвите с устойчиви органични замърсители. Липсва силно изразена ветрова и водна ерозия, нарушаване на земите от добивни дейности с изключение на южните

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс, и поради това тяхното опазване е основен приоритет. От чистотата им до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните. Задължение на всеки, който ги използва е да ги опазва от увреждане и замърсяване, като по този начин се гарантира ефективна защита на човешкото здраве

В тази връзка дейности, които могат да се въведат и които биха довели до намаляване деградацията на земите и почвите са:

- ограничено използване на препарати за растителна защита и торове;
- реализиране на програми за екологично земеделие и животновъдство;
- ефективен контрол за ограничаване замърсяването на въздуха и водите и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците;
- технологично обновление в производствените процеси и др. От ежегодно провеждания мониторинг на почвите може да се направи извода, че те не са замърсени с тежки метали, металоиди.

3.4.БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

3.4.1. Лечебни растения

Известно е, че растителният свят представлява незаменим източник на нови лекарства. Развитието на научните изследвания в областта на фармацевтиката и фармакологията биха били немислими без използването на природните дадености, в частност растенията, които продължават да са неизчерпаем ресурс за получаване на биоактивни вещества. В днешния индустриализиран и замърсен свят все по-голямо внимание се обръща на екологично чистите райони, в които могат да се открият растения, притежаващи неизвестни досега пробиотични и биоактивни съставки. Съвременната наука открива нови приложения и употреба на тези вещества, заместващи с успех традиционните лекарствени средства и методи.

Лечебните растения в естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фон със сегашна или бъдеща ценност.

Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове лечебни растения.

Заплахи

I. За пряко унищожаване

Естествени

- 1.Рязка промяна в условията на живот - природни бедствия - пожари, ветровали, снеголоми и др.
- 2.Ерозията на почвата и подвижен субстрат - сипеен характер.
- 3.Глобалното затопляне на климата

Антропогенни

- 1.Унищожаване и разреждане на горите
- 2.Туристическата инвазия - замърсяване с битови отпадъци и утъпкване
- 3.Бракониерството
- 4.Прекомерна паша и утъпкване на почвата
- 5.Палене на огън
- 6.Неконтролирано и прекомерно събиране на цветя, лечебни растения, плодове и др.
- 7.Неправилен начин за събиране на лечебни растения

II. За промяна на хабитатите

Естествени

- 1.Рязка промяна в екологичните условията на живот - природни бедствия - пожари, ветровали, снеголоми и др.
- 2.Ерозията на почвата и подвижен субстрат - сипеен характер.
- 3.Глобалното затопляне на климата

Антропогенни

- 1.Унищожаване и разреждане на горите и внасяне или подмяна на широколистната с иглолистна растителност
- 2.Строителство на пътища
- 3.Курортно строителство
- 4.Прекомерна паша и утъпкване на почвата
- 5.Палене на огън

3.4.2. Растителен свят. На територията на Горнотракийската низина, където се намира община Нова Загора, по различни причини най-вече от антропогенен характер, са се развили преимуществено тревисти растителни съобщества. От тях най-широко са разпространени съобществата с доминанти : *Poa bulbosa* (луковична ливадина), *Dichanthium ischaemum* (белизма, бял бозалък), *Festuca valesiaca* (валезийска власатка), *Cynodon dactylon* (троскот), *Chrysopogon grillus* (садина), *Agrostis capillaries* (обикновена полевица), *Nardus stricta* (картъл).

По- малко участие в ландшафта имат дървесните и храстовите съобщества. От дървесните съобщества и от типа „Неморална растителност”, най-голямо присъствие имат широколистните летезелени дървесни видове: *Quercus cerris* (цер), *Q. frainetto* (благун), *Q. pubescens* (космат дъб), *Q. dalechampii* (обикновен горун), *Carpinus betulus* (обикновен габър) и други. От типа „Степна растителност”, в която основни представители са тревистите съобщества с доминиране на ксерофитни плътнотуфести житни, може да се посочат формациите на садината (*Chrysopogoneta grilli*), валезийската власатка (*Festuceta valesiacea*),

белизмата (*Dichanthieta ischaemi*), луковичната ливадина (*Poaeta bulbosae*), свитоллистния изворник (*Puccinellieta convolutae*) и други. Около обработваемите площи и в запустели урбанизирани терени се срещат много рудерални видове – див овес (*Avena fatua*), полски синап (*Sinapis arvensis*), ниско великденче (*Veronica chamaedris*), кокоше просо (*Echinochloa crus-galli*), паламида (*Cirsium arvense*), полска повитица (*Convolvulus arvensis*), разклонена боянка (*Erysimum diffusum*), дългоосилеста овсига (*Bromus sterilis*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), трокот (*Cynodon dacylon*) и др.

От типа „Средиземноморска растителност”, в който се включват преди всичко съобщества с доминиране на вечнозелени твърдолистни широколистни дървета и храсти, трябва да се отбележи наличието в района на общината на формациите на кокуча (*Pistacieta terebinthi*) и драката (*Paliureta spina-christi*). Българските ендемити в подрайна са представени от няколко вида, най-известни от които са блестящото (*Tulipa splendens*) и златисто лале (*Tulipa aureolina*), а от балканските ендемити- гръцката ведрица (*Fritillaria graeca*), черноморската ведрица (*Fritillaria pontica*), Стрибърниева ведрица (*Fritillaria stribnyi*), Шкорпилово плюскавиче (*Silene skorpilii*).

Други видове с консервационен статут са: Дългостълбчесто винче (*Anchusa stylosa*)- Червена книга, категория ”рядък”, Тракийски равнец (*Achillea tracicca*)- български ендемит, критично застрашен вид, Синя айважива (паче гнездо) (*Alkanna tinctoria*)- Червена книга, застрашен вид и др. Към типа ”Водна растителност” се отнасят съобществата с доминиране на висши водни растения, които се развиват във водна или силно увлажнена среда. От формациите й, на територията на общината най- голямо присъствие има формацията на тръстиката (*Phragmiteta australis*). Според едно биогеографско райониране на България (Асенов, 2006), територията на общината попада в Балканската биогеографска провинция и нейната балканска биогеографска подпровинция. Една част от нея се причислява към Горнотракийския биогеографски район, а другата част – към Тунджанския биогеографски район.

Най-синтезирана представа за състоянието преди всичко на дървесната растителност на територията на общината, дава характеристиката на горския фонд. Според баланса на общината по ОУПО, горските територии заемат 12,88% от нейната територия. Общата площ на горския фонд в района на ДГС Нова Загора е 11 744, 2 хектара. От тях залесената площ е около 86, 8 % от общата площ на стопанството. По отношение на видовия състав, в горите на територията на общината, при иглолистните - белият бор има 3,1%, черния бор – 19,1%, а на други видове иглолистни се падат само 0,4 %.

Голяма част от горите на територията на Община Нова Загора са издънкови, а иглолистните са изкуствено създадени култури след 1952 г. до сега. Представа за разпределението на горите и горските земи от държавния горски фонд на територията на община Нова Загора в землищата на съставните села, дава следната таблица :

Землище	Площ на гори и горски земи в ха
с. Асеновец	755,5
с. Баня	2 786,2
с. Богданово	-

с. Брястово	323,6
с. Бял кладенец	-
с. Графитово	-
с. Дядово	-
с. Езеро	63,0
с. Еленово	367,7
с. Загорци	-
с. Каменово	48,8
с. Караново	750,3
с. Коньово	55,3
с. Кортен	1 092,1
с. Крива круша	744,6
с. Любенец	-
с. Любенова махала	-
с. Млекарево	-
с. Научене	425,4
с. Новоселец	-
с. Омарчево	129,2
с. Пет могили	-
с. Питово	77,1
с. Полско пьдарево	223,2
с. Прохорово	66,8
с. Радево	198,2
с. Радецки	33,2
с. Сокол	224,2
с. Стоил войвода	-
с. Събрано	30,4
с. Съдиево	-
с. Съдийско поле	1 651,3
с. Ценино	274,5
Общо :	10 320,6

Действащия на настоящия етап лесоустройствен проект на територията на община Нова Загора предвижда залесяване на част от голите горски площи(сечища, пожарища и др.) с най-подходящи дървесни видове.

**Показатели, характеризиращи състоянието на горите на територията на
община Нова Загора**

№	Вид горски площи	мярка	Година на лесоустр.		Прогноза
			1999г.	2009г.	
		ха			2018г.
1.	Обща горска площ	ха	11 506,5	11 744,2	11 744,2
2.	Залесена площ	ха	9 898, 5	10 198,7	10 209,4
3.	Незалесена площ(годна за залесяв.)	ха	890,0	726,9	716,2
4.	Недървопроизводителна площ	ха	718,0	818,6	818,6
5.	Лесистост	%	13,8	13,9	14,0
6.	Иглолистни гори	%	28,3	25,8	27,5
7.	Широколистни гори				
	а/ семенни	%	1,9	6,8	10,5
	б/ издънкови	%	21,3	67,4	62,0
8.	Гори за реконструкция	%	48,5	-	-
9.	Естествени гори	%	67,8	68,4	64,0
10.	Изкуствени гори	%	32,2	31,6	36,0
11.	Гори до 40 години	%	80,2	60,0	50,9
12.	Гори от 41 до 80 години	%	19,8	40,0	49,1
13.	Гори над 80 години	-	-	-	-
14.	Видове гори по площ				
	а/ иглолистни	%	23,8	25,8	27,5
	б/ широколистни високостъблени	%	1,9	2,8	4,3
	в/ гори за прерастване	-	-	-	-
	г/ гори за превръщане	%	15,0	36,2	33,0
	д/ гори за реконструкция	%	48,5	-	-
	е/ топови	-	-	-	-
	ж/ нискостъблени	%	6,3	35,2	35,2

3.4.3. Животински свят. Според зоогеографското райониране (География на България, 2000), територията на община Нова Загора попада в Тракийския зоогеографски район. Характерното за този зоогеографски район е навлизането на средиземноморска фауна от юг по долините на реките Марица и Тунджа. При гнездящите птици средиземноморския комплекс обхваща 24% и поставя зоогеографския район на второ място след Струмско - Местенския район. При насекомоядните бозайници и при гризачите тази категория видове достига 22%, което не се наблюдава в съседните зоогеографски райони. Ендемитите са

малко, а евросибирските и европейски видове тук са навлезли предимно от запад през планините на Югозападна България. Животинският свят в района на община Нова Загора е много разнообразен и интересен. Срещаните гръбначни животни са между 120 и 140 вида и някои от тях са намерили място в Червената книга на България. Сухоземната фауна на територията на общината поради факта, че по климатичните, почвени и растителни характеристики се намира в пояса на дъба, се отличава със специфичност и богато разнообразие. Най-голямо разпространение имат ксерофилните и степни видове (охлювите *Zebrina detrita* и *Helicella krynickii*, правокрилите *Locusta migratoria* и *Anacridium aegyptium*, някои чернотелки, термитите и др.) при изразено медитеранско влияние. От сухоземната подземна фауна от установените 113 троглобионта в България, 97 са ендемити, като от тях 9 са разпространени в Тракийската низина. От гръбначните, в реките и вътрешните водоеми на територията на община Нова Загора, срещаните се риби принадлежат към клас костни *Osteichthyes*.

По съвременни изследвания и данни, за ихтиофауната на територията на общината са характерни и вероятно се срещат следните видове :

Таблица

Вид	INDEX LATINUS	Установен през 2004 г.	Установен до 2004 г.	Забележка (статус)
Клас кръглоустни (<i>Cyclostomata</i>)				
минога	<i>Petromyzon danfordii</i>	-	1921 г.	изчезнал вид
Клас косни риби (<i>Osteichthyes</i>)				
семейство Есетрови (<i>Acipenseridae</i>)				
немска есетра	<i>Acipenser sturio</i>	-	+	Пр.3 на ЗБР
семейство Речни змиорки (<i>Anguillidae</i>)				
речна змиорка	<i>Anguilla anguilla</i>	-	+	Пр.3 на ЗБР
семейство Шаранови (<i>Cyprinidae</i>)				
маришка бабушка	<i>Rutilus rutilus mariza Drensky</i>	+	+	-
речен кефал	<i>Leuciscus cephalus</i>	+	+	-
червеноперка	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	-	+	-
распер	<i>Aspius aspius</i>	+	+	-
кротушка	<i>Gobio gobio</i>	+	+	-
маришка мряна	<i>Barbus tauricus cyclolepis</i>	+	+	-
обикновена мряна	<i>Barbus barbus</i>	-	+	-
балканска мряна	<i>Barbus meridionalis petenyi</i>	-	+	-
уклей	<i>Alburnus alburnus</i>	+	+	-

платика	Abramis brama	-	+	-
маришки морунаж	Vimba vimba melanops	+	+	-
горчивка	Rhodeus sericeus amarus	+	+	-
псеудоразбора	Pseudorasbora parva	-	+	-
златиста каракуда	Carassius carassius	+	+	-
сребриста каракуда	Carassius auratus gibelio	+	-	-
шаран	Cyprinus carpio	+	+	-
лин	Tinca tinca	-	+	-
обикновен щипок	Cobittis teaenia	-	+	-
лингур	Sabanejewia aurata balcanica	-	+	-
семейство Сомови (Siluridae)				
сом	Silurus glanis	-	+	-
щука	Esox lucius	-	+	-
семейство Писиеви (Pleuronectidae)				
писия	Platichthys flesus luscus	-	+	спорно присъствие
семейство Бодлоперки (Percidae)				
речен костур	Perca fluviatilis	-	+	-
бяла риба	Stizostedion lucioperca	-	+	-
семейство Слънчеви риби (Centarchidae)				
слънчева рибка	Lepomis gibbosus	+	-	-
семейство Попчета (Gobiidae)				
малко маришко попче	Protherorhinus marmoratus	-	+	-
гамбузия	Gambusia affinis holbrooki	-	+	-

На територията на общината, разпространените земноводни и влечуги се отнасят основно към неморалния фаунистичен комплекс на широколистните гори, лесостепната и степна зона. По-долу в таблицата е посочен съставът и природозащитния статус на установените или вероятни видове на територията на общината :

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
КЛАС ЗЕМНОВОДНИ (А М Р Н І В І А)			
Саламандрови Salamandridae	балкански (южен) гребенест тритон	Triturus karelinii	Приложения 2 и 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II IUCN – Червен лист Д-ва 92/43/ЕЕС - Пр.IV.
Кръглоезични Bombinatoridae	червенокоремна бумка	Bombina bombina	Приложение 2 на ЗБР Д-ва 92/4/ЕЕС - Пр.II, IV IUCN – Червен лист
Кръглоезични Bombinatoridae	жълтокоремна бумка	Bombina variegata	Приложения 2 на ЗБР Д-ва 92/43/ЕЕС - Пр.II,IV Бернска к-я – Пр. № II
Крастави жаби Bufonidae	кафява (голяма) крастава жаба	Bufo bufo	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III
	зелена крастава жаба	Bufo viridis	Приложение 3 на ЗБР Д-ва 92/43 на СЕ – Пр. IV Бернска к-я – Пр. № II
Дървесници Hylidae	дървесница	Hyla arborea	Приложения 2 и 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II IUCN – Червен лист Д-ва 92/43/ЕЕС - Пр.IV.
Водни жаби Ranidae	голяма водна жаба	Rana ridibunda	Бернска к-я – Пр. № III Д-ва 92/43 на СЕ – Пр. V
	горска дългокрака жаба	Rana dalmatina	Д-ва 92/43/ЕЕС - Пр.IV. Бернска к-я – Пр. № II
КЛАС ВЛЕЧУГИ (R E P T I L I A)			
Блатни костенурки Emydidae	обикновена блатна костенурка	Emys orbicularis	Приложения 2 и 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.II и IV Бернска к-я – Пр. № II
	южна блатна костенурка	Mauremys caspica	Приложения 2 и 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.II и IV Бернска к-я – Пр. № II
Гекони Gekkonidae	балкански гекон	Mediodactylus kotschy	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.II
Слепоци	слепок	Anguis fragilis	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II
	жълтокоремник	Pseudopus	Приложение 3 на ЗБР

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
Anguidae		apodus	Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
Същински гушери Lacertidae	ивичест гушер	Lacerta trilineata	Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.II и IV
	зелен гушер	Lacerta viridis	Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.II и IV
	македонски гушер	Podarcis erhardii	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
	кримски гушер	Podarcis tauricus	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
	змиеок гушер	Ophisops elegans	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
Червейници Typhlopidae	червейница	Typhlops vermicularis	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III
Бои / Voidae	пясъчна боа	Eryx jaculus	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV СITES Червена книга на РБ
Смокообразни Colubridae	голям стрелец (синурник)	Dolichophis caspius	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III
	тънък стрелец	Platyseps najadum	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
	смок мишкар	Zamenis longissimus	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
	пъстър смок	Elaphe sauromates	Приложения 2 и 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр.IV
	вдлъбнаточел смок	Malpolon insignitus	Приложение 3 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № III
	жълтоуха водна змия	Natrix natrix	Бернска к-я – Пр. № III
	сива водна змия	Natrix tessellata	Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43 на СЕ - Пр. IV

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
Отровници Viperidae	пепелянка	Vipera ammodytes	Приложение 4 на ЗБР Бернска к-я – Пр. № II Д-ва 92/43/ЕЕС-Пр. IV

Видовото разнообразие на орнитофауната в района на общината отново е свързано основно с фауната в пояса на дъба. Най-характерни за нея са жалобен синигер (*Parus lugubris*), градинско коприварче (*Sylvia borin*), градински присмехульник (*Hippolais icterina*), планински певец (*Phylloscopus bonelli*), кос (*Turdus merula*) и др. Окрайнините на горите и пасищата до тях обрасли с тревна и храстова растителност са местообитания на горската бърбрия, горската чучулига (*Lullula arborea*), червеногърбата сврачка (*Lanius collurio*), ръждивогушето ливадарче (*Saxicola rubetra*), жълтата и градинска овесарка (*Emberiza citronella*, *E.hortulana*). Около водоемите и реките на територията на общината са основните гнездилища на водния кос (*Cinclus cinclus*), бялата и планинската стърчиопашка (*Motacilla alba*, *M.cinerea*), речният дъждосвирец (*Charadrius dubius*) и др. Масови синантропни видове за района на общината са домашното и полското врабче (*Passer domesticus*, *P. montanus*), домашният гълъб (*Columba livia var.domesticus*), гугутката (*Streptopelia decaocto*) и др. В таблицата по-долу в таксономичен ред са посочени някои от установените или вероятни видове на територията на общината :

РАЗРЕД	СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS
ГМУРЦЕПОДОБНИ PODICIPEDIFORMES	Гмурцеви Podicipedidae	голям гмурец.	<i>Podiceps cristatus</i>
		малък гмурец	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
ПЕЛИКАНОПОДОБНИ (PELECANIFORMES)	Корморанови <i>Phalacrocoracidae</i>	малък корморан	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>
		голям корморан	<i>Phalacrocorax carbo</i>
ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ CICONIIFORMES	Щъркелови <i>Ciconiidae</i>	бял щъркел	<i>Ciconia ciconia</i>
	Чаплови <i>Ardeidae</i>	малка бяла чапла	<i>Egretta garzetta</i>
		ръждива /червена/ чапла	<i>Ardea purpurea</i>
		нощна чапла	<i>Nycticorax nycticorax</i>

		сива чапла	Ardea cinerea
		голяма бяла чапла	Egretta alba
ГЪСКОПОДОБНИ ANSERIFORMES	Патицови Anatidae	поен лебед	Cygnus cygnus
		белоока потапница	Aythya nyroca
		зимно бърне	Anas crecca
		ръждивоглава потапница	Aythya ferina
		голяма белочела гъска	Anser albifrons
		зеленоглава патица	Anas platyrhynchos
		СОКОЛОПОДОБНИ FALCONIFORMES	Ястребови Accipitridae
голям ястреб	Accipiter gentilis		
обикновен мишелов	Buteo buteo		
северен мишелов	Buteo lagopus		
Соколови Falconidae	черношипа ветрушка		Falco tinnunculus
КОКОШОПОДОБНИ Galliformes	Фазанови Phasianidae	пъдпъдък	Coturnix coturnix
		яребица	Perdix perdix
ЖЕРАВОПОДОБНИ GRUIFORMES	Дърдавцови Rallidae	зеленонога водна кокошка	Gallinula chloropus
		лиска	Fulica atra
		воден дърдавец	Rallus aquaticus
ДЪЖДОСВИРЦОПОДОБНИ CHARADRIIFORMES	Дъждосвирцови Charadriidae	речен дъждосвирец	Charadrius dubius
		калугерица	Vanellus vanellus
	Бекасови Scolopacidae	малък червеноног водобегач	Tringa totanus
		малък горски водобегач	Tringa glareola
		голям	Tringa

		червеноног водобегач	erythropus
		кръшкач	Gallinago gallinago
	Чайкови Laridae	речна чайка	Larus ridibundus
		речна рибарка	Sterna hirundo
ГЪЛЪБОПОДОБНИ COLUMBIFORMES	Гълъбови Columbidae	гривяк	Columba palumbus
		гугутка	Streptopelia decaocto
		гургулица	Streptopelia turtur
КУКУВИЦОПОДОБНИ CUCULIFORMES	Кукувицови Cuculidae	кукувица	Cuculus canorus
СОВОПОДОБНИ STRIGIFORMES	Совови Strigidae	чухал	Otus scops
		домашна кукумявка	Athene noctua
		горска ушата сова	Asio otus
БЪРЗОЛЕТОПОДОБНИ APODIFORMES	Бързолетови Apodidae	черен бързолет	Apus apus
СИНЯВИЦОПОДОБНИ CORACIIFORMES	Земеродни рибарчета Alcedinidae	земеродно рибарче	Alcedo atthis
	Синявицови Coraciidae	синявица	Coracias garrulus
	Папунякови Upupidae	папуняк	Upupa epops
КЪЛВАЧОПОДОБНИ PICIFORMES	Кълвачови Picidae	сив кълвач	Picus canus
		зелен кълвач	Picus viridis
		сирийски кълвач	Dendrocopus syriacus
		малък пъстър кълвач	Dendrocopus minor
	Чучулигови Alaudidae	качулата чучулига	Galerida cristata
		полска чучулига	Alauda arvensis
		горска	Alauda arborea

ВРАБЧОПОДОБНИ PASSERIFORMES		чучулига	
	Лястовицови Hirundinidae	селска лястовица	Hirundo rustica
	Лястовицови Hirundinidae	градска лястовица	Delichon urbica
	Стърчиопашки Motacillidae	жълта стърчиопашка	Motacilla flava
		бяла стърчиопашка	Motacilla alba
	Сврачкови Laniidae	червеногърба сврачка	Lanius collurio
		черночела сврачка	Lanius minor
	Орехчета Troglodytidae	орехче	Troglodytes troglodytes
	Мухоловкови Muscicapidae	червеногръдка	Erithacus rubecula
		южен славей	Luscinia megarhynchos
кос		Turdus merula	
белогушо коприварче		Sylvia communis	
градинско коприварче		Sylvia borin	
Синигерови Paridae	лъскавоглав синигер	Parus palustris	
	черен синигер	Parus ater	
	голям синигер	Parus major	
	син синигер	Parus caeruleus	
Овесаркови Emberizidae	жълта овесарка	Emberiza citrinella	
	зеленогуша овесарка	Emberiza cirrus	
	сива овесарка	Emberiza calandra	
Чинкови Fringillidae	обикновена чинка	Fringilla coelebs	
	диво канарче	Serinus serinus	
	зеленика	Carduelis chloris	

		елхова скатия	Carduelis spinus
		кадънка	Carduelis carduelis
		конопарче	Carduelis cannaina
	Скорецови Sturnidae	скорец	Sturnus vulgaris
	Авлигови Oriolidae	авлига	Oriolus oriolus
	Врабчови Passeridae	домашно врабче	Passer domesticus
		полско врабче	Passer montanus
	Вранови Corvidae	сойка	Garrulus glandarius
		сврака	Pica pica
		чавка	Corvus monedula
		посевна врана	Corvus frugilegus
		сива врана	Corvus corone

От видовете бозайници, които са с местообитания на територията на община Нова Загора, най-широко разпространение има фауната, характерна за неморален фаунистичен комплекс и ксерофилния тип фауна. През последните години се наблюдава тенденция за намаление на популациите на основните ресурсни видове, включени в Приложение № 4 на ЗБР като ловни обекти за района на общината – благороден елен, сърна, елен лопатар, дребен дивеч.

Естествено разпространена в откритите селскостопански площи и в мозаечно разпръснатите горички и групи храсти е полската яребица (*Perdix perdix*). Подобни местообитания има и пълпъдъка (*Coturnix coturnix*), който е в особено големи количества през пролетта. В таблицата по-долу са посочени някои представители на клас Mammalia, срещащи се на територията на общината с техния природозащитен статус :

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
РАЗРЕД НАСЕКОМОЯДНИ INSEktivORA			
Земеровки	белокоремна белозъбка	Crocidura leucodon	Бернска к-я – Пр.III
	малка белозъбка	Crocidura suaveolens	Бернска к-я – Пр.III

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
Soricidae	етруска белозъбка	Suncus etruscus	Пр.2, Пр.3 на ЗБР Бернска к-я – Пр.II
Къртицови Talpidae	къртица	Talpa europaea	-
РАЗРЕД ГРИЗАЧИ RODENTIA			
Катерици Sciuridae	лалугер	Spermophilus citellus	Бернска к-я – Пр.II Дир.92/43ЕЕС-Пр.II,IV Red list IUCN
Сънливци Gliridae - Муохidae	горски сънливец	Dryomys nitedula	Бернска к-я – Пр.III Дир.92/43ЕЕС-Пр. IV Red list IUCN
	обикновен сънливец	Glis glis	Бернска к-я – Пр.III Red list IUCN
Мишевидни - Muridae	малка оризищна мишка	Micromys minutus	Red list IUCN
	полска мишка	Apodemus agrarius	-
	обикновен горска мишка	Apodemus sylvaticus	-
Мишевидни - Muridae	домашна мишка	Mus musculus	-
	сив пълх	Rattus norvegicus	-
	черен пълх	Rattus rattus	-
Хомякови Cricetidae	сив (малък) хомяк	Cricetulus migratorius	Пр.2, Пр.3 на ЗБР Червена книга на РБ
РАЗРЕД ХИЩНИЦИ CARNIVORA			
Кучеподобни Canidae	лисица	Vulpes vulpes	-
Порови Mustelidae	видра	Lutra lutra	Пр.2, Пр.3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.II Cites; Red list IUCN Червена книга на РБ
	белка	Martes foina	Бернска к-я – Пр.III
	язовец	Meles meles	Бернска к-я – Пр.III
	невестулка	Mustela nivalis	Пр.2, Пр.3 на ЗБР Бернска к-я – Пр.III
	черен пор	Mustela	-

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
		putorius	
РАЗРЕД <u>ЧИФТОКОПИТНИ</u> ARTIODACTYLA			
Свиневи Suidae	дива свиня	Sus scrofa	-
РАЗРЕД ЗАЙЦЕВИДНИ LAGOMORPHA			
Зайцови Leporidae	див заек	Lepus europaeus	-
РАЗРЕД ПРИЛЕПИ CHIROPTEA			
Гладконоси Vespertilionidae	мустакат нощник	Myotis mystacinus	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II
	кафяв дългоух прилеп	Plecotus auritus	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II
	сив дългоух прилеп	Plecotus austriacus	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II
	ръждив (обикновен) вечерник	Nyctalus noctula	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II
	кафяво прилепче	Pipistellus pipistrellus	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II
	Малко кафяво прилепче	Pipistrellus pygmaeus	Пр.2 и 3 на ЗБР Дир.92/43ЕЕС-Пр.II -IV Бернска к-я – Пр.IV Бонска к-я – Пр.II

3.4.4. Националната екологична мрежа

Националната екологична мрежа е регламентирана в Р.България със Закона за биологичното разнообразие. Някои от елементите ѝ имат над 100 годишна история – паркове и резервати. Други са нови за практиката ни и тепърва ще бъдат изградени.

Елементите на националната екологична мрежа са:

1. защитени зони, обявени по ЗБР;
2. защитени територии, които попадат в защитените зони;
3. буферни зони около защитени територии, които са част от защитени зони.

В Националната екологична мрежа приоритетно се включват:

- КОРИНЕ места като територии, описани по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".

- Рамсарски места като влажни зони, които отговарят на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбивы птици (Рамсарска конвенция);

- орнитологични важни места - територии от международна значимост за опазване на птиците, описани по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

Националната екологична мрежа цели дългосрочно опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линееене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; участие на Република България в европейските и световните екологични мрежи; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

От тук произтичат и отговорностите на общинската администрация както за съхранение на обявените по Закона за защитените територии, така и за изграждането на останалите компоненти на нейната територия.

Защитени територии и Натура 2000.

В границите на общината няма обявени или предложени за обявяване защитени природни територии по смисъла на Закона за защитените територии - национални и природни паркове, резервати и поддържани резервати, защитени местности и природни забележителности.

Територията на общината обаче включва няколко **защитени зони** или части от тях по Европейската мрежа НАТУРА 2000, чиито ключови елементи представяме схематично по-долу:

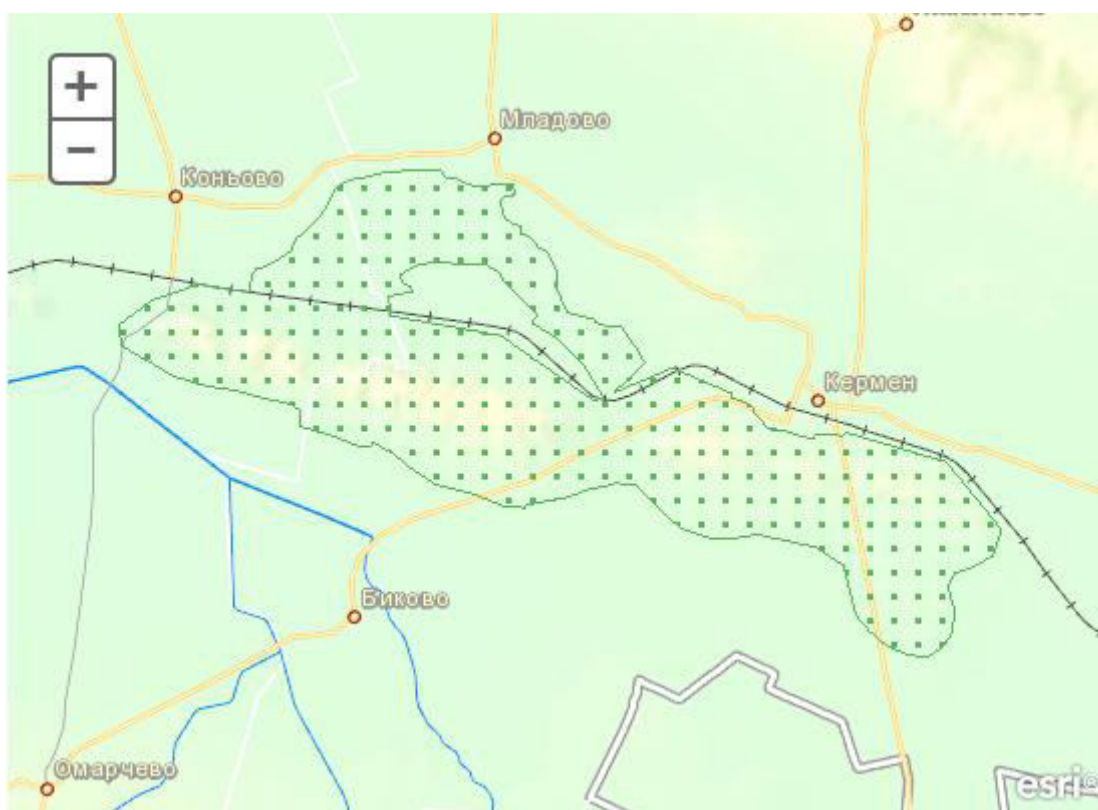
- Защитени зони по чл.6, ал.1, т.1 и 2 от Закона за Биологичното разнообразие /по ДИРЕКТИВА 92/43/ЕЕС за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна/;

1. BG0000418 Керменски възвишения Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията - 4 типа местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, два вида земноводни, 4 вида влечуги, 5 вида бозайници, от които два вида прилепи.

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Коньово

Обща площ: 2 107,8100 ха.

2. BG0000441 Река Блатница Категория: 33 по директивата за местообитанията - 3 типа местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, два вида безгръбначни, 3 вида риби, два вида земноводни, 4 вида влечуги, 4 вида бозайници.

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** гр. Нова Загора, с. Богданово, с. Дядово, с. Езеро, с. Загорци, с. Каменово, с. Коньово, с. Любенец, с. Любенова махала, с. Омарчево, с. Полско Пъдарево, с. Стоил войвода, с. Съдиево

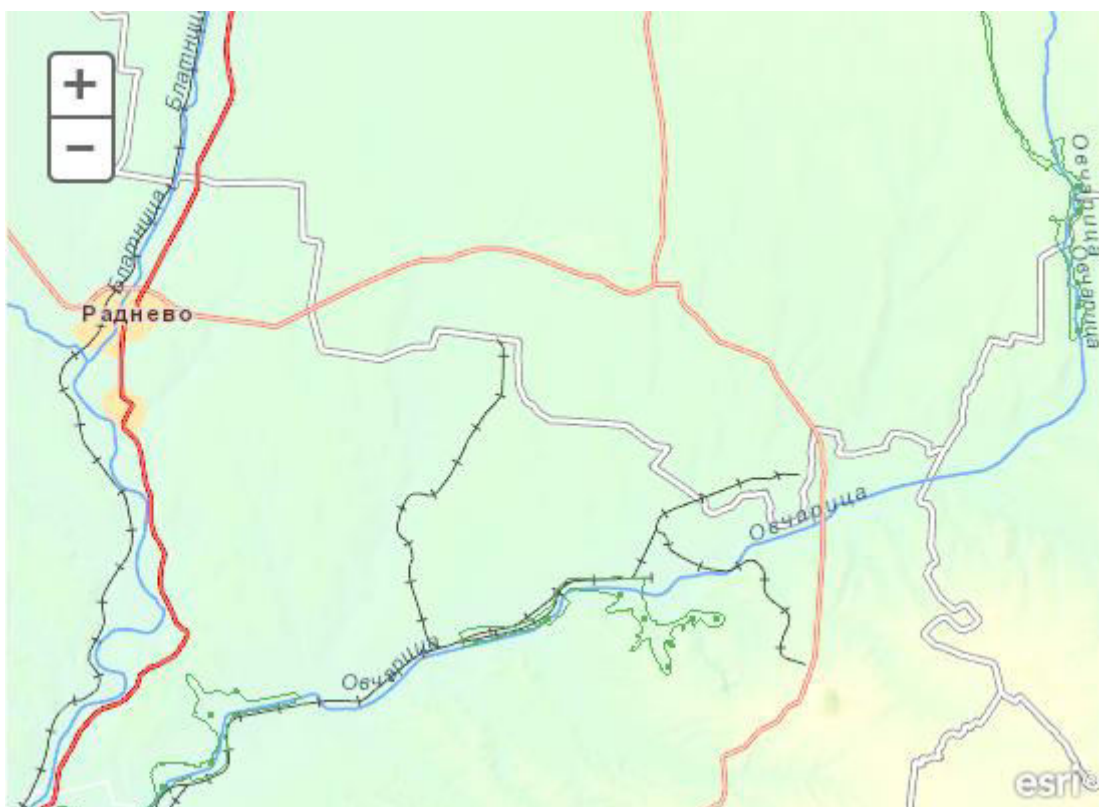
Обща площ: 1 079,1000 ха.

3. BG0000427 Река Овчарица Категория: 33 по директивата за местообитанията - бисерна мида (*Unio crassus*), 4 вида риби, два вида земноводни, два вида влечуги, 6 вида бозайници, от които два вида прилепи.

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Бял кладенец
Обща площ: 1 163,7200 ха.

4. BG0000192 Река Тунджа 1 Категория: 33 по директивата за местообитанията - 13 типа местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, 8 вида безгръбначни, два вида риби, два вида земноводни, четири вида влечуги, 16 вида бозайници, от които 12 вида прилепи

Местоположение:

1. Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Баня, с. Съдийско поле с. Черганово

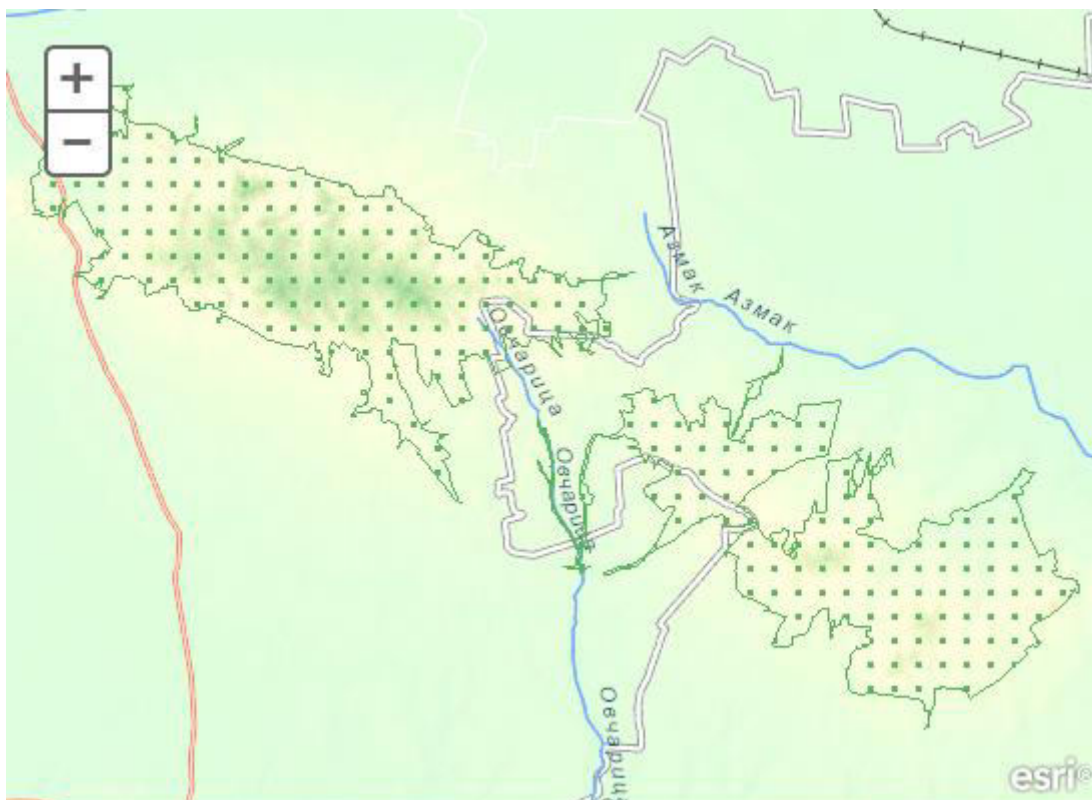
Обща площ: 9 503,0000 ха.

5. BG0000401 Свети Илийски възвишения Категория: 33 по директивата за местообитанията) - 4 типа местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, 5 вида безгръбначни, два вида земноводни, 3 вида влечуги, 4 вида бозайници.

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Дядово, с. Езеро, с. Еленово, с. Омарчево, с. Питово, с. Полско Пъдарево, с. Прохорово, с. Радево, с. Сокол
Обща площ: 8 464,2800 ха.

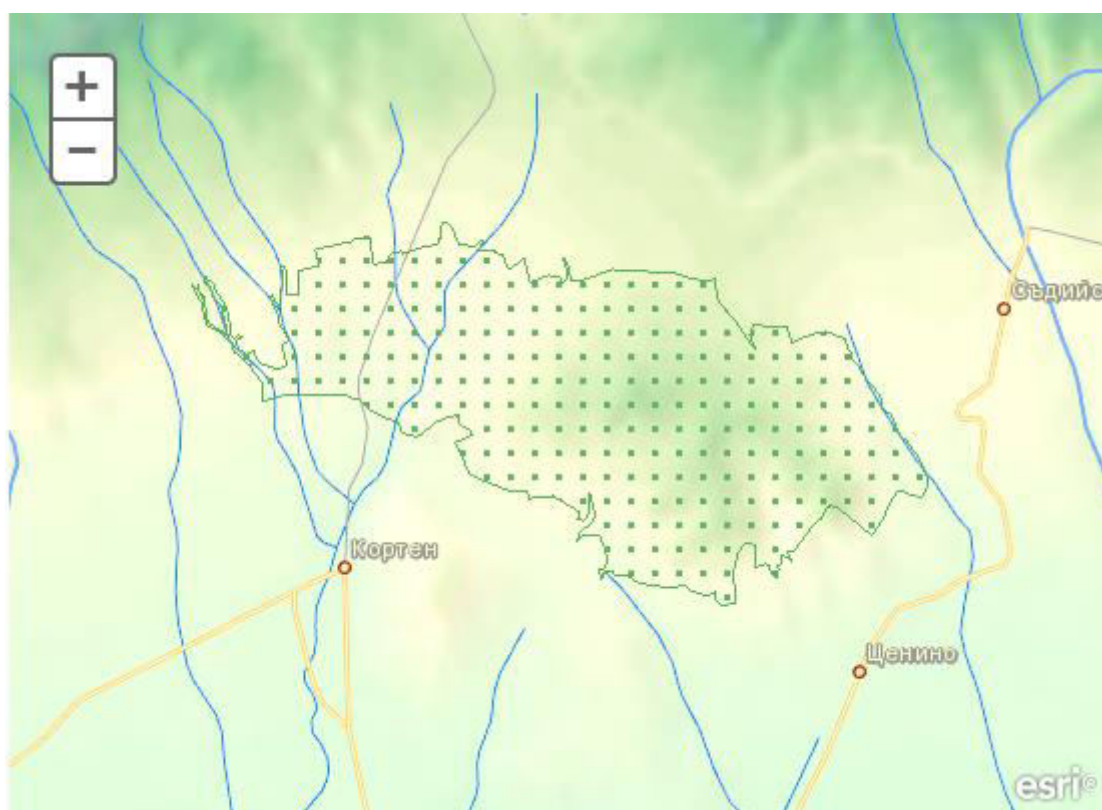

6. BG0000206 Съдиево Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията - 4 типа местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), два вида земноводни, четири вида влечуги и два вида бозайници.

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Кортен, с. Съдийско поле, с. Ценино

Обща площ: 516,6700 ха.

▪ Защитени зони чл.6, ал.1, т.3 и 4 от Закона за Биологичното разнообразие, изградени по Европейската програма Натура 2000 в частта ѝ за опазване на птиците от Директива 79/409/ЕЕС).

7. BG0002052 Язовир Жребчево Категория: 33 по директивата за птиците – 14 вида птици по чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие и 29 вида по чл. 6, ал.1, т.4 от Закона .

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Баня
Обща площ: 2 513,0042 ха.

8. BG0002023 Язовир Овчарица Категория: ЗЗ по директивата за птиците - 35 вида птици по чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие и 32 вида по чл. 6, ал.1, т.4 от Закона .

Местоположение:

Област: Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Бял кладенец, с. Радецки

Обща площ: 4 306,2770 ха.

3.5. **ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ**

Неотменен компонент при създаването на здравословна жизнена среда в градовете е изграждането на тяхната зелена система. Тя включва дървесната и храстовата растителност на крайпътните градски магистрали, градски градини, скверове и цветни фигури. Отделните зелени площи, в различните части на населеното място се свързват в единна зелена система, която обхваща целия град. Тя от своя страна има определено естетическо и климатично въздействие в рамките на населеното място. Зелените площи имат изключително важно значение за осигуряване на места за отдих и развлечения на населението, подобряване на градския климат, намаляване на шума, запрашеността и на вредните газове в атмосферата.

Зелената система на гр. Нова Загора е неразделна част от плановото му решение и обемно-пространствено изграждане. Тя въздейства пряко за подобряване на условията за обитаване и труд и ограничава негативните санитарно-хигиенни фактори - шум, замърсена атмосфера, електромагнитни и радиационни излъчвания, подобрява температурния баланс, микроклимата и други.

Зелената система на гр. Нова Загора обхваща изградените зелени площи в централната градска част, квартални градинки, градски парк и линейното озеленяване по комуникационните транспортни артерии. Град Нова Загора е озеленен град.

Управление на зелената система на територията на Община Нова Загора

Поддържането на зелените площи в гр. Нова Загора се извършва сезонно, като през пролетно-летния се извършва почистване, косене и акарицидно третиране, а през есенно-зимния период основно се извършва почистване на замърсени с отпадъци площи. Поддържат се терени в централната градска част, квартални градинки, частично градския парк и линейното озеленяване по комуникационните транспортни артерии. Основното поддържане се извършва от работници по програми за временна заетост, лица на социално подпомагане и назначени щатни общи работници. Акарицидното третиране се извършва от фирма-изпълнител на обществена поръчка за ДДД услуги. Цветни полета се засаждат основно в централната част на града, като зацветяването, поливането и поддържането на цветните полета се извършва от същите работници.

В селата на общината се извършва косене през летния сезон и почистване през останалата част на годината с работници на социално подпомагане.

Видове зелени площи:

Зелени площи за широко обществено ползване

Тези зелени площи образуват гръбнака на Зелената система на града. Това са всички градини, паркове и скверове. Зелените площи за широко обществено ползване изпълняват много важна функция. В тях се извършва ежедневният отход на населението и имат важна екологична роля и естетическо въздействие. Те обслужват и най-уязвимата част от населението подрастващото поколение, майките с детските колички и възрастните хора. Тези паркови площи е необходимо да имат 5-7 минутен изохрон на достъпност. Тези паркови площи трябва да имат различна тематична насоченост и да са структурирани равномерно в чертите на урбанизираната територия. Друг важен аспект е степента на изграденост на тези площи. За да изпълняват целия диапазон от функции, с които са натоварени, е необходимо изградеността им да е много висока.

Зелени площи за ограничено ползване

Зелените площи за ограничено ползване формират най-широко застъпеното „изпълващо“ озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и рекреация. В тези площи се включват всички терени с дворно озеленяване, собственост на частните физически и юридически лица. Това са зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено

обслужваща функция. Тези терени представляват интерес, дотолкова, доколкото изпълняват екологична функция и подобряват микроклимата. Особено важни за тази категория зелени площи са междублоковите пространства. Те отчасти компенсират липсата на паркови площи за широко обществено ползване, придават чувство за "мащаб" в панелните комплекси и изпълняват важни рекреационни функции за живущите в комплексите.

Други зелени площи за ограничено ползване са тези в здравните и учебни заведения и зелените площи около обществените сгради.

Озеленяването в обектите на общественото обслужване, обектите на здравеопазването и образуването изисква допълнителни мерки за изпълнение, за да достигне необходимото състояние.

Зелени площи със специфично предназначение

В тези зелени площи се включват мемориални паркове, гробищните терени, ботанически градини, дендрариуми, лапидариуми, зоокътове и зоологически градини.

Улично озеленяване

Това озеленяване е свързващо звено във всяка Зелена система. От функционална гледна точка, уличното озеленяване обвързва всички елементи и зелени площи в една обща система от публични пространства и места за отдих.

Освен функционалният аспект, екологичната роля на уличните дървета е незаменима. Тези насаждения са органически необходима съставна част от градския ландшафт и спомагат за създаването и поддържането на условия за една нормална, здравословна жизнена среда.

Обща площ за поддържане – 147 дка в т.ч.:

Представително поддържане	В централната градска част около 20 дка
Оптимално поддържане	В кварталните градинки – 40 дка
Средна степен на поддържане	10 дка
частично поддържане	10 дка
Тревни площи	60 дка
Жив плет	0
Декоративни храсти и дървета	0
Рози	1 дка
Цветя	1 дка
Алеи и детски площадки	5 дка

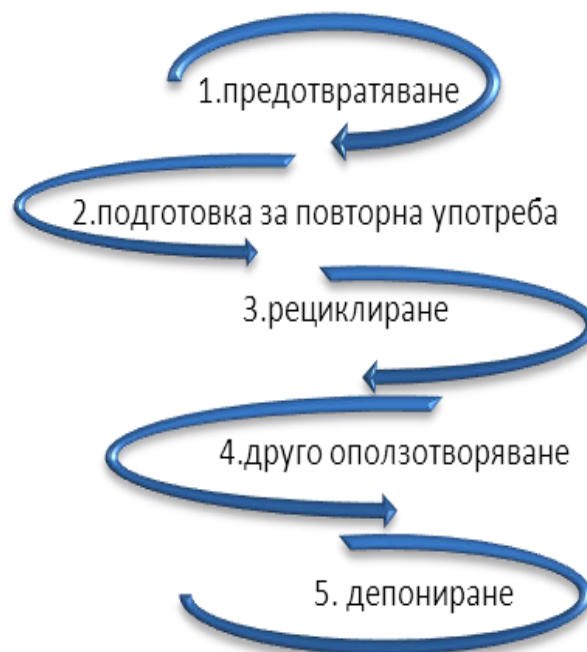
Източник: Община Нова Загора

Зелената система е част от пространствения организъм на града, осигуряваща комплексното подобряване на жизнените условия посредством своите урбанистични, екологични и рекреационни функции. Тя е връзката между отделните елементи и устройствени зони на градския организъм с обкръжаващата го природна среда.

Община Нова Загора няма изготвена Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр. Нова Загора. Не е извършена паспортизация на дървесната растителност. Това налага Община Нова Загора в най-кратки срокове да предприеме действия по изготвянето на Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система и поетапно извършване на паспортизация на дървесната растителност.

3.6. ОТПАДЪЦИ

Законът за управление на отпадъците въведе т.нар. *йерархия на управление на отпадъците*, която определя приоритетния ред при управление на отпадъците от гледна точка на най-добрата възможност за опазване на околната среда, предотвратяване на вредните въздействия върху нея и ефективно използване на ресурсите. ЗУО определя пет възможни начина за третиране на отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите са посочени в националните нормативни и програмни документи за отпадъците. ЗУО и наредбите по прилагането му поставят конкретни количествени цели, които общините следва да изпълнят поетапно до 2035 г. както следва:

- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци, а именно:
 - 31 декември 2021 г. – 51 на сто;
 - 31 декември 2022 г. – 52 на сто;

- 31 декември 2023 г. – 53 на сто;
- 31 декември 2024 г. – 54 на сто;
- 31 декември 2025 г. – 55 на сто
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло), а именно:
 - до 31 декември 2025 г. – най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
 - до 31 декември 2030 г. – най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

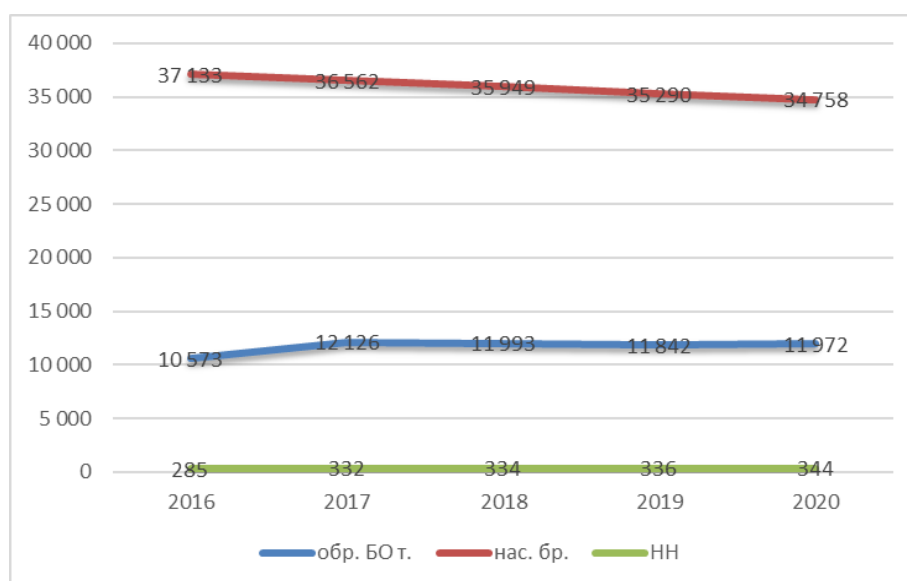
На основание чл.52 от Закон за управление на отпадъците (ЗУО) Община Нова Загора е разработила Програма за управление на отпадъците на територията на община Нова загора 2021-2028 г.

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Нова Загора 2021-2028 г. е секторна програма и е неразделна част от настоящата програма за опазване на околната среда на община Нова Загора. По-долу са представени основните констатации, изводи и препоръки. Подробна информация се съдържа в Програмата за управление на отпадъците на територията на община Нова Загора 2021-2028 г.

3.6.1. Количество и състав на отпадъците

Изготвените анализи на количествата и морфологичния състав на отпадъците, генерирани в община Нова Загора, тенденциите и прогнозите за периода до 2028 г. очертават необходимите мерки, които общината следва да предприеме.

3.6.1.1. Битови отпадъци

Морфологичен състав на отпадъците средно за община Нова Загора (%)

Източник: Обобщен финален доклад „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“ - проект на Българо-Швейцарска програма за сътрудничество

Основни изводи и препоръки

- Годишните количества генерирани битови отпадъци на територията на община Нова Загора от 2016 г. до 2020 г. се увеличават. Населението на общината намалява за периода 2016-2020 г., но годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава.
- За периода 2016 г.-2020 г. нормата на натрупване за община Нова Загора бележи ръст, но въпреки това остава с по-благоприятна стойност от средната за страната.
- Анализите за периода 2016 г. - 2018 г. показват, че община Нова Загора изпълнява целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, а не е изпълнила целите за рециклиране на отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.
- Общината следва да планира и изпълни мерки за намаляване на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, за да изпълни европейските и национални цели за отпадъците за предстоящия период до 2028 г. в съответствие със ЗУО и Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.
- Препоръчително е общината да въведе разделно събиране на зелени и биоразградимим отпадъци и последващото им компостиране.

3.6.1.2. Строителни отпадъци

За да подобри йерархията на управление на този поток отпадъци и да намали количествата на строителните отпадъци в потока смесени битови отпадъци, които се транспортират за депониране до регионалното депо Ямбол, препоръчително е община Нова Загора да направи следното:

- Препоръчително е община Нова Загора да предприеме допълнителни действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци и подобряване на техния състав от гледна точка на извличане на рециклируеми отпадъци.
- Препоръчително е общината да обсъди възможностите за рециклиране на общинско ниво или на регионален принцип на отпадъците от строителния бранш с други съседни общини и строителния бизнес, както и възможностите за повторно използване на селективно разрушени сгради.

3.6.1.3. Отпадъци от утайки от ПСОВ

Към настоящия момент обезводнените утайки от ПСОВ Нова Загора се обезвреждат чрез депониране.

Количеството на утайките, генерирани от ПСОВ са в сравнително малък обем и е необходимо да се търси регионален подход за последващото им оползотворяване след обезводняване заедно с утайките от други ПСОВ в региона.

Алтернатива за оползотворяването на утайките е използването им за рекултивация на нарушени терени. Оползотворяването на утайките в земеделието е перспективна алтернатива, но за нейното прилагане е нужна целенасочена дългосрочна дейност за информиране на потенциални земеделски ползватели, подготовка, планиране и осъществяване.

С въведените отчисления за депониране по ЗУО се увеличават значително текущите разходи за депониране и депонирането трябва да бъде използвано само частично до преминаване на процедурите и проучванията за оползотворяване на утайките най-вече за рекултивация на нарушени терени на територията на общината.

Отговорността за оползотворяване на утайките е на регионалния ВиК оператор Сливен. Съвместно с общината оператора трябва да се намери решения за оползотворяване на утайките, като утайки се депонират по изключение.

- Препоръчително е „В и К - Сливен“ ООД заедно с община Нова Загора да анализират възможността и предприемат мерки в дългосрочен план да се оползотворят утайките, а депонирането да се минимизира по изключение.

3.6.2. Инфраструктура за управление на отпадъци

Основните изводи и препоръки за състоянието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите, строителните отпадъци и отпадъци от утайки от ПСОВ са основата за формулиране на препоръките за развитието на тази инфраструктура и на съответните мерки в Програмата за управление на отпадъците.

3.6.2.1. Инфраструктура за битовите отпадъци

Основни изводи и препоръки:

- Община Нова Загора е обхванала 100% от населението в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, като е осигурила достатъчно количество съдове за събиране и техника за транспортиране на смесените битови отпадъци.

- Общината е осигурила контейнери и техника за разделно събиране и извозване на битовите отпадъци от опаковки чрез сключване на договор с организация за оползотворяване „Екобулпак България“ АД, която осигуряват за своя сметка необходимата инфраструктура.
- Както в почти всички общини в страната, общината не е осигурила съдове за разделно събиране на други битови биоотпадъци (градински, хранителни и други). Препоръчително е осигуряване на съдове и въвеждането на система за разделно събиране на биоотпадъци с оглед намаляване на количеството извозвани и депонирани на регионалното депо от тези потоци отпадъци след осигуряване на съответната инсталация.
- С въвеждането в експлоатация на клетка №1 на регионалното депо Ямбол в началото на 2016 г., което обслужва община Нова Загора и другите четири общини от РСУО, се осигурява капацитет за обезвреждане на смесените битови отпадъци за депониране най-малко до 2025 г., а заедно с останалия терен на депото - и за изграждане впоследствие на клетка №2. Община Нова Загора съвместно с другите общини от Регионалното сдружение следва да предприеме действия по възлагане на проектиране и изпълнение на клетка №2 преди изчерпване капацитета на клетка №1.
- Община Нова Загора заедно с другите общини от РСУО Ямбол на регионален принцип е осигурила до 2026 г. сепарираща инсталация за предварително третиране на смесените битови отпадъци преди депонирането им. Инсталацията е разположена на регионално депо Ямбол и в нея се сепарират полезните компоненти от потока на смесените битови отпадъци, а така също чрез допълнително сортиране се сортират за предаване за рециклиране и оползотворяване разделно събраните чрез системата на цветните контейнери отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, текстил и обувки.
- Общината изпълнява изискването на чл.19, ал. 3, т.11 от ЗУО за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита, като за целта е сключила договор с фирма за предоставяне на такава площадка. Площадката се използва и за събиране и временно съхраняване на опасни битови отпадъци и някои видове масово разпространени отпадъци – стъкло, ИУЕЕО, НУБА.
- Общината няма сключени договори за сътрудничество с организации за оползотворяване и с лица с разрешителни по ЗУО за разделно събиране на ИУМПС, ИУГ, отработени масла.
- Препоръчително е Община Нова Загора да сключи договори с организации по оползотворяване на опасни отпадъци от домакинствата, НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС и излезли от употреба гуми.
- На територията на община Нова Загора има и други пунктове за изкупуване на битови рециклируеми отпадъци, но в общината не постъпва информация за количествата предадени за рециклиране отпадъци и тези пунктове не се регистрират в общината, съгласно изискванията на ЗУО.
- На територията на община Нова Загора няма изградена инсталация за оползотворяване и рециклиране на биоразградими битови отпадъци, в т.ч. и на биоотпадъци, както и зелени отпадъци от бита и обществените площи - инсталация за компостиране,

съответно и съдове за разделното им събиране и техника за извозването им. Необходимо е Общината да предприеме действия да извършва разделно събиране на зелени отпадъци и биоразградими отпадъци и да ги компостира на общинско ниво или съвместно с другите общини от регионалното сдружение.

- Общината следва да предприеме действия съвместно с други общини от регионалното сдружение за осигуряване на инфраструктура и начини за оползотворяване и рециклиране на хранителните отпадъци.
- Общината е осигурила площадка за препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност и такива с неустановен характер, които се съхраняват в “Б-Б” кубове. Общината следва да предприеме действия за кандидатстване по ОПОС и ПУДООС при наличие на проекти за унищожаване на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност и такива с неустановен характер, които се съхраняват в “Б-Б” кубове.

3.6.2.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

На територията на община Нова Загора няма специализирано депо за строителни отпадъци и излишни земни маси.

Тъй като отчисленията за депониране на строителни отпадъци нарастват прогресивно в годините, за гражданите и бизнеса на община Нова Загора, както и за самата община като възложител на строителни дейности, е по-изгодно поне част от строителните отпадъци и от разрушаване на сгради да се предават на инсталация за рециклиране на такива отпадъци, а при събаряне на сгради отпадъците да се разделят селективно с оглед възможността за повторната им употреба.

- Препоръчително е община Нова Загора да предприеме действия самостоятелно и съвместно с други общини за осигуряване на инфраструктура и начини за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци.

3.6.2.3. Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ

Към настоящия момент обезводнените утайки от ПСОВ Нова Загора се обезвреждат чрез депониране на изсушителни полета в района на ПСОВ, събират се и се депонират в района на станцията. Основен проблем е липсата на място за депониране и липса на практично решение за оползотворяване на утайките.

През 2020 г. „Водоснабдяване и канализация — Сливен“ ООД е обявило обществена поръчка за Изпълнение на инженеринг — проектиране, строителство и авторски надзор, на обект „Реконструкция на ПСОВ — Сливен на агломерация Сливен и ПСОВ — Нова Загора на агломерация Н. Загора“ съгласно условията на ФИДИК — Жълта книга с 2 ОП.

Инвестицията за ПСОВ Нова Загора включва реконструкция на Утайковото стопанство, което не работи ефективно и води до несъответствие по чл. 14 от Директива 91/271/ЕИО – не функционират добре съоръженията, осигуряващи стабилизиране на утайките от ПСОВ. Предвижда се изграждане на съоръжения за съгъстяване и обезводняване на утайките, получени от пречиствателният процес.

С извършване на реконструкцията ще се промени характеристиката на утайките, с цел

- да се намали обема им
- да се улесни по-нататъшното им третиране

- да се повиши оползотворяемостта им

С реконструкцията на ПСОВ Сливен ще се намали обема на утайките, ще се улесни по-нататъшното им третиране, ще се повиши оползотворяемостта им.

- ВиК оператора е започнал реконструкция на ПСОВ Нова Загора с която ще се намали обема им, ще се улесни по-нататъшното им третиране, ще се повиши оползотворяемостта им
- Количеството на утайките, генерирани от ПСОВ Нова Загора са в сравнително малък обем. Формираните неопасни утайки могат да бъдат оползотворени за рекултивация, в земеделието и в горското стопанство.
- Отговорността за оползотворяване на утайките е на регионалния ВиК оператор Сливен. Съвместно с общината оператора трябва да се намери решения за оползотворяване на утайките в т.ч. и на регионален принцип, като утайки се депонират по изключение.

3.6.3. Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация и нерегламентирани сметища

- Община Нова Загора е извършила рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци.
- Общината е възложила мониторинг на околната среда на закритото депо за неопасни отпадъци на акредитирана лаборатория.
- С въвеждане на организирано сметосъбиране на 100%, в общината изхвърлянето на битови отпадъци на нерегламентирани места е сведено до минимум. Община Нова Загора има финансов ресурс за своевременното почистване на замърсени с отпадъци терени.

3.6.4. Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците

- Организираната система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци обхваща 100% от територията на община Нова Загора.
- Общината не е въвела схеми за разделно събиране и оползотворяване на зелени и биоразградими отпадъци.
- На територията на община Нова Загора схемата за разширена отговорност на производителя се прилага единствено за отпадъци от опаковки от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метали.
- Към настоящия момент определената площадка за предаване и временно съхранение на разделно събрани отпадъци от домакинства на практика не се ползва от гражданите.
- Препоръчително е Община Нова Загора да предприеме стъпки към сключване на договори с организации по оползотворяване за ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла, като и обявяване на официалната страница на общината на списък с местата за смяна на масла и гуми.

- Прпоръчително е общината да сключи договор сфирма за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата с мобилен пункт по график или на кампаниен принцип – през пролетта и есента.
- Препоръчително е община Нова Загора да предприеме сериозни и целенасочени мерки както в сътрудничество с организацията за оползотворяване, така и самостоятелно за подобряване на функционирането на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метал чрез провеждане на информационни кампании, подобряване на контролната дейност и налагане на санкции на нарушителите.
- Община Нова Загора осъществява с договор предварително третиране на смесени битови отпадъци в инсталация за сепариране до регионалното депо.
- На територията на общината, нито на останалите общини в обхвата на РСУО Ямбол няма изградено депо за строителни отпадъци. Препоръчително е община Нова Загора да предприеме действия самостоятелно или съвместно с други общини за осигуряване на инфраструктура и начини за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци.

3.6.5. Финансиране на управление на отпадъците

Въз основа на направения анализ в Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. са изведени следните **основни изводи и препоръки**:

- В частта такса битови отпадъци от Наредбата не е указан начина на определяне на такса битови отпадъци – на база количество или на база данъчна оценка на имот.
- Принципът „замърсителят плаща“ не се прилага при определяне на такса битови отпадъци. Препоръчително е във връзка с прилагането на принципа „замърсителят плаща“ Община Нова Загора да предоставя възможност за определяне на таксата и на база количество на битовите отпадъци.
- В зависимост от въведените на национално ниво методики за определяне на такса битови отпадъци, община Нова Загора ще предприеме действия с цел по-пълно прилагането на принципа и справедливо заплащане на услугите от страна на всички групи генератори на отпадъци.
- Събираемостта на приходите от такса битови отпадъци е висока. Въпреки това приходите от такса битови отпадъци в община Нова Загора са значително по-ниски от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците. Този факт показва, че общината следва да преразгледа политиката за определяне на такса битови отпадъци, така че да покрива разходите и да разширява и подобрява услугите, свързани с управление на отпадъците.
- В структурата на разходите най-висок дял имат разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Размерът на заплащаните отчисления по чл. 64 от ЗУО нараства значително през анализирания период, тъй като годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава. Това се дължи на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлени предприятия, търговски обекти и заведения. В същото време размерът на отчисленията за един тон отпадъци нараства всяка година. Общината трябва да предприеме мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране.

- Основният източник на финансиране на разходите за управление на отпадъците е такса битови отпадъци. За финансиране на управлението на отпадъците общината следва да се възползва и от възможностите, предоставени от национални и европейски източници, съвместно с останалите общини членки на РСУО Ямбол. Приходите от ТБО не са достатъчни за покриване на разходите за управление на отпадъците. В структурата на приходите от ТБО се наблюдава тенденция на значително по-висок дял на приходите от бизнеса от тези от домакинствата, като през 2020 г. пропорционалното разпределение е съответно 17% от домакинствата и 83% от бизнеса. Този подход показва сериозно отклонение от принципа „замърсителят плаща“ и общината следва да преразгледа политиката за определяне на размера на таксата, особено като се имат предвид и настоящите дебати на национално ниво за нова методика за определяне на ТБО, по-пряко обвързана с количествата образувани отпадъци.
- Разходите за отчисления за депониране заемат трето място в структурата на разходите след тези за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Общината трябва да планира и осъществи сериозни мерки за намаляване на количеството депонирани отпадъци чрез управление на по-високите нива в йерархията на отпадъците. Мерките следва да осигурят както намаляване на разходите за отчисления за депониране и освобождаване на финансов ресурс, така и изпълнение на нормативно определените цели във връзка с третиране на отпадъците.

3.6.6. Прогнози.

Подробните прогнози са представени в Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г.

- Прогнози относно постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци, съгласно чл.31, ал.1, т.3 и т.4 от ЗУО
Изготвените прогнози показват, че община Нова Загора следва да изпълни заложените цели за рециклиране на битовите отпадъци, като предприеме действия за увеличаване дялът на разделно събраните отпадъци от общия поток смесени битови отпадъци.
- Прогнози относно постигане на целите за намаляване на количествата битовите отпадъци на депата съгласно чл.31, ал.1, т.6 от ЗУО
Изготвената прогноза показва, че община Нова Загора следва да постигне заложените цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата като предприеме действия:
 - компостиране на зелените отпадъци в собствена инсталация или на регионален принцип;
 - проучване възможността за третиране на хранителните отпадъци на регионален принцип или в инсталации в региона;
 - събиране на строителните отпадъци от домашни ремонти и предаването им за третирането на специализирани площадки за такива
- Не се очаква увеличаване на посочените количества утайки от ПСОВ до 2028 г., тъй като прогнозите за населението за община Нова Загора не показват ръст, от което зависи и количеството на утайките.

3.7. ШУМ

Въздействие на шума върху човека.

Шумът и шумовото “замърсяване” на околната среда представляват един от големите екологични проблеми на нашето време. От физична гледна точка шумът представлява звук, състоящ се от тонове, чиито честоти и интензитет имат случаен характер. От хигиенна гледна точка шум е всеки звук, който действа неблагоприятно върху здравето, нарушава отдиha, смущава контакта на човека с околната среда.

Шумът е един от основните физични фактори с неблагоприятно въздействие върху населението и водещ до акустичен дискомфорт в околната среда особено в големите градове. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Не случайно законодателството в областта на защита от шума в околната среда урежда проблемите, свързани с разработването на мерки за избягване, предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на шума, целящи чрез тяхното осъществяване защита на човешкото здраве и околната среда, както и осигуряване на качество на живот на населението

Развитието на промишленото производство, интензивното развитие на пътническите, товарните и въздушните транспортни средства и масовият градски транспорт, са източници на шум, които предизвикват сериозни смущения върху хората. Шумът оказва въздействие върху:

- централната нервна система – преумора, смущения в психиката и паметта, главоболие, нарушен сън, увреждане на слуха, раздразнителност, смущения в цветоусещането, нарушения при оценката на разстояния;
- вегетативната нервна система - усилен съдов тонус, циркулаторни прояви;
- сърдечно-съдовата система - повишено кръвно налягане, нарушен сърдечен ритъм;
- дихателната система – ускорено и повърхностно дишане;
- храносмилателната система - забавено преминаване на храната през храносмилателните органи, различни по вид и степен увреждания на стомаха;
- ендокринната система – промени в количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма;
- слуха – при над 80 dB настъпва невъзвратимо увреждане на слуховия анализатор, а при над 120 dB – пълна глухота, която понякога настъпва изведнъж.

Действащ като стресов фактор, шумът атакува почти всички органи и системи. Индивидуално оценено, въздействието на шума най-често се представя като: предизвиква раздразнение, главоболие, пречи на съня и почивката, затруднява възприемането на речта, пречи на умствената работа.

3.7.1. Нормативна уредба в областта на шума в околната среда, методи и оценка:

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда;

- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр. 74 / 13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., посл. изм. и доп.бр. 101 от 27.11.2020 г.).

- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;

- Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.);

- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. (обн.ДВ, бр. 11/2004 г., посл. изм. ДВ. бр.37/08.05.2007г.).

- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Сливен.

Във връзка с изискванията на Закон за защита от шума в околната среда Министерът на околната среда и водите, Директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложения № 4 към чл. 117 от Закона за опазване на околната среда. Същият закон регламентира компетенциите на държавните органи както следва:

- Министъра на здравеопазването организира извършването на измерването, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум. На регионално ниво контролът се извършва от РЗИ град Сливен.
- Министъра на околната среда и водите организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума излъчван от промишлените инсталации и съоръжения. На регионално ниво контролът се извършва от РИОСВ град Стара Загора.
- Министъра на вътрешните работи, чрез определени от него служби осъществява контрол върху пътните превозни средства, движещи се по пътищата, по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.
- Кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица упражняват контрол за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите, по отношение на шума излъчван по време на строителството, упражняват контрол за спазване изискванията на този закон в тихите зони и урбанизираните територии, организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми.
При необходимост от извършване на измерване на нивото на шума контролът по се осъществява съвместно с регионалните органи на Министерството на здравеопазването.

3.7.2. Оценката на шумовото натоварване в урбанизираната територия.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива”, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението” (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

Показателите за шум са както следва:

Lден, който се отнася до показателя за шум през деня;

Lвечер, който се отнася до показателя за шум вечерта;

Lнощ, който се отнася до показателя за шум през нощта;

L24, който се отнася до показателя за шум през периода ден-вечер-нощ.

Дневният период трае от 7 часа сутринта до 7 часа вечерта (12 часова продължителност). Вечерният период трае от 7 часа вечерта до 11 часа вечерта (4 часова продължителност). Нощният период трае от 11 часа вечерта до 7 часа сутринта (8 часова продължителност).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

Съгласно изискванията на Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда се разработват мониторингови програми за контрол на шума в урбанизираните територии и са уточнени броя пунктове.

Мониторингът и оценката на шума в околната среда в Община Нова Загора се извършва от Регионална здравна инспекция (РЗИ). РЗИ извършва измервания на шума, причинен от битови дейности и уличния трафик, които са основните източници на шум.

Акустична обстановка. Интензивно шумово натоварване на територията на общината не е идентифицирано. Проблем за някои от селата като Радево, Млекарево, Пет могили, Новоселец, Радецки е, че транзитният автомобилен поток преминава през техните центрове и създава шумово и атмосферно замърсяване. Особено силно е това негативно въздействие от тежкотоварния автомобилен поток, преминаващ от Дунав мост в посока Турция, през селата Млекарево, Новоселец и Радецки. Недоброто състояние на пътната настилка, прогресиращото износване на асфалтовия слой, дупките и неравностите по платното, допринасят за увеличаването на шума.

3.7.3. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.

Съгласно ЗЗШОС, обектите трябва да осъществяват дейността си по начин, който да не допуска излъчване на шум в околната среда над граничните стойности, регламентирани в

Наредба №6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда. През 2012г. със Заповед № РД-613/08.08.2012г. на министъра на околната среда и водите е актуализирана и утвърдена „Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие”, в която са актуализирани термини и определения и е въведен раздел „Оценяване на неопределеността от измерването”.

Гранични стойности на показателите за шум, съгласно Наредба №6

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях		Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
		ден	вечер	нощ
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Съгласно изискванията на ЗЗШОС, РИОСВ е компетентния орган за контрол на промишлените източници на шум.

Като екологичен фактор, шумът винаги присъства в жизнената среда на човека. Законът за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) предвижда опазването на околната среда от шум да се постига чрез разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шума. Дейността на РИОСВ-Стара Загора обхваща контрола, организацията на измерването, оценката и управлението на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения. През 2020 г., съгласно графика за извършване на контролни измервания на нивата на шум излъчван от промишлени източници, са проверени 4 обекта по утвърдена от МОСВ методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлени предприятия и определяне нивото на шума в мястото на въздействие. Контролирани са обекти, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Под засилен контрол са именно тези, които се намират в близост до жилищни зони, с цел да се предотврати дискомфорта през различните части от денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението. Основната цел е ограничаването и намаляването на вредното въздействие на шума, излъчван в околната

среда, с цел подобряване качеството на живот на населението. Контролните измервания на нивата на шум са извършени съвместно от експерт на РИОСВ-Стара Загора и Регионална лаборатория-Стара Загора към ИАОС. За отчетната 2020 г. са извършени проверки приоритетно на обекти с издадени комплексни разрешителни, със задължения за провеждане на собствен мониторинг на шум. Контролирани са обекти, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Основната цел е ограничаването и намаляването на вредното въздействие на шума, излъчван в околната среда, с цел подобряване качеството на живот на населението. Контролът и приоритетите по отношение на фактор шум в най-голяма степен са свързани с осигуряване на здравословни условия на живот на населението и опазване на околната среда. Анализът от контролната дейност показва съответствие с регламентираните в Наредба No6/26.06.2006 г. гранични стойности на показателите на шум.

През 2020г. не са стартирани административно наказателни процедури по фактор шум.

Потенциални източници на шум в община Нова Загора са малките производствени обекти и обекти за услуги, които са разположени в жилищните райони, в пряка близост до жилищните сгради, например: дърводелски цехове, цехове за PVC дограми, сервиси, авторемонтни работилници, бензиностанции, автомивки и др., които могат да допринасят за дискомфорт в населените места от общината.

Според изискванията на ЗЗШОС за агломерациите (населено място с население над 100 000 жители) се разработват и одобряват стратегически карти за шум в околната среда. Според последното преброяване на населението през 2011 г. град Нова Загора е с население под 100 000 жители и по тази причина общината попада извън задължението да изработва стратегическа карта за шум.

Анализ на пропуските

Анализът на пропуските води до извода, че компетентните институции все още считат, че шумът в околната среда не допринася значително за отрицателни последици върху здравето на населението. В същото време се запазва тенденцията към нарастване на пътните потоци от превозни средства. Голяма част от пътните настилки са в лошо техническо състояние. Няма изградени шумозащитни прегради.

Източници на шум

Интензивният автомобилен трафик е основния фактор, който има ефект върху акустичната среда в град Нова Загора и населените места. Шумът от пътния трафик е директно свързан с интензивността на трафика, скоростта и структурата на потока превозни средства, типа и качеството на пътната настилка, местоположението на дадения път и характера на терена на заобикалящата среда. Различните типове пътни настилки имат значителен ефект по отношение на нивата на шум.

Вторият по важност фактор е шумът, генериран от местни източници на шум. Този шум се генерира от търговски предприятия, увеселителни заведения и сервизни центрове, които се намират в близост до жилищните сгради.

Изводи и препоръки

- Големите промишлени обекти имат малко влияние върху акустичната обстановка в град Нова Загора. Анализът на информацията за разглеждания период показва, че обектите отговарят на нормативните изисквания.
- Повечето от обектите са разположени в промишлените зони или се намират далеч от жилищните райони. Известен брой от тези обекти не функционират или работят със занижен капацитет.
- Шумът от производствените предприятия се контролира от компетентните органи и е обект на ограничителен режим чрез условията, заложиени в Комплексните им разрешителни;
- Потенциални източници на шум в община Нова Загора са малките производствени обекти и обекти за услуги, които са разположени в жилищните райони, в пряка близост до жилищните сгради, например: дърводелски цехове, цехове за PVC дограми, сервизи, авторемонтни работилници, бензиностанции, автомивки и др., които могат да допринасят за дискомфорт в населените места от общината.

Следните препоръки могат да се имат в предвид по отношение на намаляването на шума в град Нова Загора:

- Избягване на транзитния трафик, особено на тежкотоварни превозни средства;
- Създаване на синя и зелена зони с цел ограничаване на достъпа до центъра на града на частни автомобили, освен по отношение на няколко категории (напр. живущи).
- Изграждане на автомобилни паркинги в близост до централните райони на града.
- Оптимизиране на трафика в Община Нова Загора (намаляване на скоростта и др.).
- Извършване в срок на ремонт на пътните настилки. Поддръжка на пътните настилки в добро състояние.
- Изграждане на шумозащитни прегради и зелени площи с многогодишна растителност.
- В процеса на проектиране да се осигури защита от шум и достигане на граничните стойности в помещенията на жилищните и обществените сгради при спазване на изискванията на Наредба № 4 от 27.12.2006 г. за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство.

3.8. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАНИ ЛЪЧЕНИЯ

3.8.1. Йонизиращи лъчения

Естествения радиационен фон е съвкупност от лъченията на земната кора, космоса, атмосферата, въздуха и др. и той е относително постоянен, ако няма никакви извънредни ситуации.

Радиационната обстановка в регионите се формира от естествения радиационен фон, от отложените на земната повърхност техногенни радионуклиди, които водят до повишаване на гама фона и съответно до увеличение на дозата от външното облъчване на населението.

Според препоръките на Международната агенция за атомна енергия, биологичният ефект от равномерното външно облъчване на човешкия организъм с йонизираща радиация се характеризира в най-пълна степен с величината на годишната индивидуална (еквивалентна) доза.

Радиационният фон в страната се характеризира със стойностите на мощността на еквивалентната гама доза.

Радиационната обстановка в РБългария основно се обуславя от дейността на уранодобивната и уранопереработвателната промишленост, функционирането на атомната електроцентрала “Козлодуй”, дейността на топлоелектроцентралите с твърдо гориво, производството и употребата на фосфорни торове.

Специфичен момент във формирането на радиационната обстановка представлява радиоактивното замърсяване на територията на страната като следствие от аварията на Чернобилската електроцентрала.

Във връзка с всичко това се определят основни цели, които по същество са водещи и в действията на общините по проблема, а именно:

- Да се сведе облъчването на населението до възможния минимум, на базата на единна стратегия и политика за радиационна защита;
- Да се насърчи участието на обществеността при обсъждането и вземане на решения по екологични въпроси, свързани с опасността от облъчване с йонизиращи лъчения.

За района на общината няма извършвани измервания на радиационния гама-фон с цел да се определи актуалната радиационната обстановка.

3.8.2. Нейонизиращи лъчения

Нейонизиращите лъчения включват голям брой фактори: електростатично поле, постоянно магнитно поле, свръхнискофректотни електрически и магнитни полета, радиочестотни електромагнитни вълни, сврахнискофректотни електромагнитни вълни, инфрачервено лъчение, видима светлина, ултравиолетово лъчение, лазерни лъчения и др.

Изкуствени източници на електромагнитни лъчения са електрическите далекопроводни мрежи, радио и телевизионни предаватели и ретранслатори, и навигационни станции, подстанции за високо напрежение, високочестотни генератори, сушилни и др.

Независимо от направените изследвания и разработки през последните 20 години, йонизиращите лъчения все още са един от най-малко проучените фактори на средата с неблагоприятно въздействие върху човека, с недостатъчно изяснени механизми на биологичните им ефекти.

В основни линии биологичното действие се определя от честотата на електромагнитните полета, от които зависи проникващото им действие в организма. Счита се, че основните процеси, свързани с действието на високочестотното електромагнитно поле са индуцираните в тъканите йонни токове високочестотни колебания на йоните.

Въпросът за механизма на биологичното действие на високочестотните електромагнитни полета все още се проучва. Биологичният ефект на радиочестотните електромагнитни полета се изразява главно в изменения на функциите на централната и вегетативната нервна система, сърдечносъдовата, кръвотворната и др. Профпатолозите определят радиовълнова болест при продължително излагане на високочестотни електромагнитни полета най-вече в работната среда. Регламентират се допустими стойности за интензитета и енергийния поток на електромагнитните полета.

В рамките на НАСЕМ функционира подсистема „Нейонизиращи лъчения“, чиято цел е да осигурява своевременна и достоверна информация за източниците на електромагнитни лъчения в околната среда, за електромагнитното замърсяване в населените места, над обработваемите земи, в защитени природни обекти с цел осъществяване на оперативен контрол, изготвяне на оценки на анализи, прогнози за електромагнитните замърсявания, което да обслужва централните и местните органи при вземане на решения. Подсистемата организира контрола на електромагнитните замърсявания около всички хигиенно и екологично значими източници на електромагнитни полета в околната среда, разположени на територията на страната. Подсистемата все още е в процес на създаване на база данни.

По региони, респективно на територията на общината тази дейност се изпълнява от РЗИ и РИОСВ.

Нейонизиращите лъчения в обществени сгради и урбанизирани територии са фактори на жизнената среда и подлежат на контрол.

Базовите станции на мобилните оператори и радиопредавателните кули, като източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и подлежат на регистрация и държавен здравен контрол.

Няма данни за извършван мониторинг на територията на Община Нова Загора на вибрации и електромагнитни полета, като фактори за състоянието на жизнената среда.

3.9. ВЛИЯНИЕ НА ГЛОБАЛНИТЕ КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ, ПРИРОДНИ РИСКОВЕ, РИСКОВИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ

На базата на проведените дългогодишни инструментални наблюдения върху средната годишна температура на въздуха и на валежите в страната специалистите по измененията на климата на територията на страната са стигнали до извода, че за България тенденцията през следващите десетилетия е към затопляне, намаляване на годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, увеличаване на честотата на екстремни метеорологични явления, увеличаване на случаите с проливни валежи, увеличаване на броя на дни с гръмотевични бури и градушки в по-хладни месеци - през

април и септември, увеличаване на броя на засушаванията, намаляване на дебелината на снежната покривка, ускоряване на снеготопенето. За България най-значими са нарастванията на случаите с валеж между 5 и 10 литра за денонощие и тези над 40 литра за денонощие. Намаляването на валежните количества ще доведе до промяна на водните ресурси. При най-песимистичните сценарии се очаква понижаване на речния отток в страната до 40- 50%. Високите температури на въздуха, в съчетание с валежния дефицит през летния сезон, ще доведе до повисоки стойности на транспирацията и евапотранспирацията през този период от годината. Всичко това ще увеличи риска от засушаване. Климатичните фактори определят количеството на водните ресурси и динамика на това количество на територията на страната и в частност на територията на област Сливен за една календарна година, или за по-дългосрочен период. С помощта на разработения климатичен модел е установено, че за този регион на България до 2050 г. има тенденция към намаляване валежите, а от там и на водните ресурси. Същевременно намаляването на валежите е свързано и с тенденцията към затопляне на климата. Според изчисления индекс на уязвимост от климатичните промени за районите (NUTS 2) за целия ЕС, Югоизточен регион попада в четвърта група с висока уязвимост. Най-чувствителните сектори към климатичните изменения са селското стопанство, туризмът, управлението на водните ресурси и горският фонд. Влиянието на глобалните климатични промени е най-отчетливо при средните годишни температури и средните годишни валежи. Сравнението на температурата през 2017 г. за Югоизточен регион спрямо средната температура за базисния период 1961-1990 г. показва продължаваща тенденция за покачване на средната годишна температура. През 2017 г. аномалията на средната 90 годишна температура на въздуха в административните области на региона варира от +0,9-1,0°C до +1,1-1,2°C (за териториите с н.в. до 800 m). За област Сливен отклонението на средната годишна температура на въздуха (в оС) през 2017 г. спрямо климатичните норми 1961-1990 г. е 1,1-1,2°C. Най-топъл, с най-големи положителни отклонения на средномесечната температура на въздуха от нормата, е месец март. Най-студеният месец е януари, с най-големи температурни аномалии. През 2017 г. повече валежи спрямо нормата са паднали във всички области на ЮИР. В област Сливен отклонението е 120-140%. Най-дъждовният месец е октомври, с валежи средно 2.5-3 пъти повече от месечната норма. Най-сух е месец август. Климатичните сценарии за България са разработени в НИМХ-БАН в рамките на проекта SECILIA. Проведени са симулации на регионалния климат за два интервала за бъдещето - за “близко бъдеще” (2021-2050 г.) и “далечно бъдеще” (2071-2100 г.), за да се установят тенденциите (т.е. изменението спрямо сегашния референтен климатичен период 1961-1990 г.) за средната годишна температурата на въздуха и средната годишна валежна сума. По отношение на температурата за ЮИР, както и за цялата страна, се очаква увеличение на средногодишната температура, като това увеличение е с около 1.5- 2 оС за близкото и между 2.5 и 3.5оС за далечното бъдеще. При годишните валежи също се очаква увеличение на валежите през първия период. През втория период е възможно тенденцията да се промени и в отделни части да се стигне до намаляване на валежите. През последните години се увеличава честотата на природните бедствия. Наблюдавани са серия от бедствени ситуации, свързани главно с развитието на мощни конвективни бури, които предизвикват сериозни материални щети и човешки жертви, в редица райони на България. Последици от тези процеси са и зачестилите наводнения. В пределите на ЮИР са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) според ПУРБ на Черноморския и

Източнобеломорски райони. Данните от МОСВ, ИАОС и БДДР позволяват групирането на общините в ЮИР по дял на територията под заплаха. В общо 13 общини от ЮИ регион се счита, че няма заплаха от наводнения, но в община Нова Загора съществува значима опасност от наводнения в част от поречието на река Тунджа. Необходимо е проектиране на съответни защитни диги. Югоизточният регион се характеризира с умерено до ниско развитие на свлачищните процеси. Най-засегнати територии от свлачища се наблюдават по морския бряг северно от гр. Бургас и в планинската част на Източна Стара планина. С най-малко площи с развити свлачищни процеси е низинната и ниска част на региона. Обработените от ИАОС данни по отношение на площта на регистрираните свлачища към края на 2017 г. подреждат областите в страната в 8 групи. Област Сливен се 91 числи към трета група, със сравнително по-малко площи, засегнати от свлачищни процеси. Активизацията на свлачищата е пряко свързана с климатичните промени и най-вече с интензивните валежи. Изсичането на гори, разположени непосредствено до планински пътища също създава предпоставки за свлачища и срутища

Цялата територия на общината е включена в програмата за защита от градушки чрез активно въздействие върху градоносните облаци. Идентифицирането на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия, главно наводнения, свлачища, пожари и др. и регламентиране на необходимите превантивни мерки е постоянна и неотменна грижа на всяка община.

Мерки за борба срещу изменението на климата

Съгласно Националния план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г. (Трети Национален план за действие по изменение на климата) съществен аспект при координирането на дейностите по изменение на климата на национално ниво е отчитането на специфичната роля и функциите на общините. Дейностите за борба с изменението на климата в почти всички сектори имат местно измерение – било поради връзката им с плановете и програмите на общинско ниво, или поради това, че се изпълняват чрез местни проекти.

Националният план за действие поставя на общините определени отговорности по изпълнението на мерките в различните сектори на икономиката, като най-съществени са мерките за общините в сектор „Енергетика“ и сектор „Отпадъци“.

Основната отговорност за общинското управление на енергетиката, която се явява основен източник на емисии на парникови газове е на местните власти. Общинското планиране на енергийната ефективност е задължително и според новия Закон за енергийна ефективност.

Правилното планиране на енергийната ефективност на общинско ниво, както и провеждането на информационни мероприятия за разясняване на ползите от енергийната ефективност е едно от основните задължения на община Нова Загора по отношение на борбата срещу изменението на климата.

Община Нова Загора следва да изпълнява и Програма за обновяване на жилища, административни и комунални сгради, с цел увеличаване на енергийната ефективност.

Задълженията на община Нова Загора включват още въвеждане на енергоспестяващи съоръжения за улично осветление и в обществени сгради, както и други мерки за подобряване на енергийната ефективност.

Община Нова загора приема и решения за създаване и одобряване на устройствени планове и техни изменения за територията на общината по Закона за устройство на територията (ЗУТ), както и стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината. Издаваните решения е необходимо да отразяват всички европейски изисквания за развитие на местните общности.

Друг съществен аспект от мерките насочени към изменението на климата, които се предприемат от община Нова загора е управлението на депата за отпадъци в съответствие с действащите нормативни изисквания в областта на околната среда.

4. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОРИ

4.1. Структура на Община Нова загора. Отговорности и задачи

Община Нова Загора разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на плана за действие към Програмата за опазване на околната среда 2021-2028 г.

Към 2021 г. Общинска администрация – Нова Загора е със следната структура:

Кмет

Заместник-кмет

Заместник-кмет

Заместник-кмет

Секретар на община

Старши експерт "ОМП" и управление при кризи

Секретар на МКБППМН

Главен архитект на Община

Звено "Вътрешен одит"

ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ

Дирекция "Финансова и административна дейност"

* Отдел "Счетоводен"

* Отдел "Бюджет, ТРЗ и Управление на човешките ресурси"

* Отдел "Правен"

* Отдел "ГРАО"

* Отдел "Административно и информационно обслужване на населението"

* Отдел "Местни данъци и такси"

СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Дирекция "Регионално развитие и стопанска политика"

- * Отдел "Териториално и селищно устройство и контрол на строителството"
- * Отдел "Кадастър, регулация и вертикална планировка"
- * Отдел "Европейски фондове и програми"
- * Отдел "Общинска собственост, транспорт и туризъм"
- * Отдел "Образование, младежки дейности, спорт, здравеопазване и социална политика"
- * Отдел "Култура, медийна политика и интеграция на малцинствата"
- * Отдел "Екология, чистота и озеленяване"

Настояща структура на отдел "Екология, чистота и озеленяване" (ЕЧО)

В общинската администрация Нова Загора основните функции относно опазване на околната среда и управление на отпадъците са на заместник-кмет и двама служители от отдел "Екология, чистота и озеленяване" в Дирекция "Регионално развитие и стопанска политика", съвместяващи функции за отпадъци с други функции. Конкретните отговорности се възлагат в длъжностните характеристики на съответните служители .

За изготвяне на годишните бюджети, план-сметки, определяне и администриране на такса битови отпадъци са отговорни служители от Дирекции „Финансова и административна дейност” от общата администрация, които съвместяват функции в различни секторни политики в общината. В общинската администрация няма служители, отговарящ само за ООС. В отдел „ЕЧО“ иам 3 бр. служители със съвместяващи и контролни функции по ООС, отпадъци и озеленяване.

Анализът на нивото на изпълнение на функциите показва, че в количествено отношение персоналят в община Нова Загора за ООС и управление на отпадъците не е достатъчен. Ще е необходим допълнителен персонал за изпълнение в пълен обхват на отговорностите и повишаване на ефективността на контролната дейност, както и във връзка с идентифицираните потребности във връзка с интегрирана система за управление на отпадъците, контрол по експлоатацията на инфраструктурата по управление на отпадъците, координация в рамките на регионалната система за отпадъци, контрол по националното екологично законодателство. Това води до необходимостта от увеличаване поне с двама експерти на служителите в специализирана администрация и двама инспектори за изпълнение на контролните функции по ООС и управление на отпадъците. Необходимо е в общинската администрация да бъде определен поне един служител, който да отговаря само за дейностите с отпадъци.

В структурата на отдел „ЕЧО“, съгласно утвърдено щатно разписание на Община Нова Загора са включени следните длъжности: началник отдел, старши специалисти, специалисти и общи работници.

Функции на отдела

1. Планиране, организиране и контрол на дейностите свързани с поддържане чистотата на населените места - събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до площадки за сепариране и депониране; почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии ;контрол по договори на общината за експлоатация и мониторинг на депата за битови отпадъци; контрол по въведените системи за разделното събиране на битови и текстилни отпадъци на територията на общината и др.
2. Осъществяване контрол на изпълнението на договори за сметопочистване и сметоизвозване на територията на общината, предварително третиране и депониране на отпадъците сключени с фирми изпълнители.
- 3.Организиране и контролиране чистотата, опазването, зацветяването и разширяването на зелените площи на територията на общината. Засаждане на декоративни дървета по новоремонтирани улици.
4. Организация на дейностите на щатни общи работници и работниците по програми за временна заетост.
5. Контрол на дейностите, свързани с отглеждане на селскостопански и др. животни на територията на общината съгласно местни нормативни документи.
6. Контрол на дейностите по регистриране и стопанисване на кучетата.
7. Издаване на разрешителни за събиране на лечебни растения от терени общинска собственост.
8. Извършване на проверки, предложения за решения и отговора на постъпили жалби, молби, сигнали и предложения на граждани.
9. Планиране на дейностите и осъществяване на последващ контрол по изпълнението на договори, сключени по реда на ЗОП, касаещи дезинсекцията, дератизацията и дезинфекцията на терени общинска собственост; доставка на съдове за отпадъци; почистване на нерегламентирани сметища.

Обучителни курсове за експертите

Всички служители преминават периодично обучителни курсове за повишаване квалификацията си

Укрепването на капацитета на експертите по екология следва да бъде обект на постоянни грижи и актуализиране.

Приоритетни действия за институционално развитие

- 1) Проучване за оценка на капацитета на персонала
- 2) Проучване за оценка на нуждите от обучение
- 3) Обучителни курсове

4.2. Управленски фактори

Управлението на Община Нова Загора се осъществява съобразно Конституцията и законите на Република България.

Общинският съвет е местният законодателен орган. Той определя политиката за изграждане и развитие на общината и осъществява контрол при нейното провеждане.

Местният орган на изпълнителната власт е кметът. Неговата работа се подпомага от общинската администрация.

Към Общинския съвет са сформирани 7 постоянни комисии:

1. Постоянна комисия по нормативна уредба, законосъобразност на актовете на ОбС и гражданските права.
2. Постоянна комисия по финанси и бюджет
3. Постоянна комисия по общинска собственост, стопанска и инвестиционна политика и екология
4. Постоянна комисия по социална политика, здравеопазване и спорт
5. Постоянна комисия по култура, образование и вероизповедания.
6. Постоянна комисия по международно сътрудничество, оперативни програми и неправителствени организации
7. Постоянна комисия по противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество

Постоянна комисия по общинска собственост, стопанска и инвестиционна политика и екология се разглеждат предложения, становища по различни екологични проблеми на експертите от отдел “Екология, чистота и озеленяване”, наредбите, които те изготвят и предлагат на Общинския съвет за приемане.

Експертите от отдел „ЕЧО“ работят в сътрудничество с Областна администрация - Сливен, РИОСВ - Стара Загора, Басейнова дирекция Източно-беломорски район Пловдив, РЗИ , ВиК, Регионално управление по горите, Държавно горско стопанство-Нова Загора, Областна дирекция на земеделие, Общинска служба земеделие и гори МВР, РС ПБЗН, БАБХ и др..

Община Нова Загора участва в регионално сдружение „Регионален център за управление на отпадъците, Ямбол“ съвместно с общини Сливен, Ямбол и Тунджа и Стралджа.

Качеството на атмосферния въздух на територията на град Нова Загора се наблюдава чрез мобилна измервателна станция, на РИОСВ Стар Загора.

Качеството на повърхностните води се наблюдава от Басейнова дирекция Източно-беломорски район Пловдив, РИОСВ – Стара Загора, а на питейните води – от РЗИ – Сливен.

4.3. Услуги, предоставяни от общината, свързани с ООС.

4.3.1. Административни услуги.

1. Издаване на разрешения за отсичане на дървета или клони.
2. Отговори и проверки на писма, жалби, заявления и сигнали от граждани, фирми, институции и др.
3. Измерване и кубиране на дървесина в лежащо състояние, маркиране на дървесината в лежащо състояние, маркиране и сортиментиране на дървесината на корен, издаване на превозни билети.
4. Издаване на позволителни за събиране на лечебни растения от терени общинска собственост.
5. Обявяване на Уведомления за инвестиционни предложения във връзка издаване на Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС от РИОСВ.
6. Обявления на съобщения на Басейнова Дирекция ИБР Пловдив/МОСВ
7. Обявления на задание за издаване на комплексни разрешителни

4.3.2. Третиране на отпадъци.

- 1.1. „Сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане чистотата на местата за обществено ползване в Община Нова Загора” - извършва се от „Сорико“ ООД .
- 1.2. „Предоставяне на услуги по предварително третиране (сепариране) на битови отпадъци и сортиране на разделно събрани рециклируеми отпадъци на общините Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа” – извършва се от „СОРТ КОМЕРС “ ЕООД.
- 1.3. „Експлоатация, мониторинг и поддръжка на Регионално депо за неопасни отпадъци на общини Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа ” - извършва се от ДЗЗД „Регионално депо Ямбол“

4.3.3. Озеленяване

„Поддържане озеленени площи, тротоарни насаждения и самозалесени междублокови пространства на територията на град Нова Загора” – извършва се от Община Нова Загора

4.3.4. Воснабдяване, канализация, и пречистване на отпадните води.

Дейността се извършва от “В и К” ООД, Сливен, със седалище – гр.Сливен, ул.”6^{-ти} септември” №27.

4.4. Административен капацитет

- Възложените с нормативната уредба правомощия и задължения на кмета на общината са обезпечени чрез функциите на административните звена в общинската администрация. Разпределението на функциите е ясно и няма припокриване на функции в хоризонтален и във вертикален аспект.
- Изпълнението на почти всички възложени функции е на много добро ниво. Общината има капацитет за разработване и изпълнение на нормативни и планови документи и големи инфраструктурни проекти, по опазване на околната среда.

- Квалификацията на служителите с функции за опазване на околната среда е на много добро ниво. Материално-техническа обезпеченост е на добро ниво. Периодично се извършват обучения на служителите. Необходимо е да се прилагат ежегодни мерки за развитие на квалификацията на експертите чрез осигуряване на обучения.
- Информационното обезпечаване в общината е на добро равнище. Общината е въвела регистър на домашните любимци. Няма регистър на инвестиционните предложения, регистър за водоползване. Документооборотът и обменът на информация се осъществяват по два начина – по електронен път и по-рядко на хартиен носител. Основните документи, в това число планове и програми, документи във връзка с определяне на цени на такси и услуги и заплащане на такси, решения на Общинския съвет, договори с външни изпълнители, отчети за дейността и други са достъпни в локалната компютърна мрежа и достъп до тях имат всички служители на общината.

5.ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Община Нова Загора има опит и устойчива практика за информиране на обществеността и провеждане на публични обсъждания и консултиране на обществеността във връзка с планиране и изпълнение на общинските политики, включително в областта на опазване на околната среда. Заседанията на Общинския съвет са отворени за гражданите, които могат да присъстват на тях и да зададат конкретни въпроси към кмета на общината. В община Нова Загора има утвърдена от години практика на въпроси на граждани, задавани директно на срещи с експертите на общината.

Има работещ „телефон“ за връзка с гражданите и електронна поща, на които те имат възможност да подават сигнали и да получават информация по всички въпроси, свързани с опазване на околната среда. Общината поддържа на интернет страницата секция „Околна среда“ в която са публикувани: Заповеди на кмета по ЗМДТ, Уведомления за инвестиционни предложения, Съобщения за публично обявяване за издаване на Разрешително за ползване на повърхностен воден обект, Съобщения за ОВОС, Съобщения на РИОСВ и МОСВ и др.

По управление на отпадъците е постена информация:

- Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон, метал и отпадъци от ИУМПС на територията на община Нова Загора
- Регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци на територията на община Нова Загора
- Регистър на лицата притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци на територията на страната
- Къде да се изхвърлят отпадъците от опаковки и старите батерии и къде да се предадат старите електроуреди.
- Програма за управление на отпадъците 2015-2020 г.

Информацията, която се публикува е частична и не се обновява периодично. Информацията не обхваща всички отпадъчни потоци, за които общината има задължения да управлява. Липсата на целенасочени кампании за повишаване на общественото разбиране относно управлението на отпадъците пречи да се намали общата незаинтересованост и неспазване на нормативните разпоредби относно отпадъците, които се явяват проблем в общината.

Препоръчително е да се публикува информация за:

Общинска площадка за предаване на разделно събрани отпадъци

Места за смяна на отработени моторни масла и смяна на автомобилни гуми на територията на гр. Нова Загора

На уеб-сайта на общината се публикуват и заповеди на кмета на общината във връзка с чл. 63, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси за честотата на сметосъбиране и сметоизвозване за граници и райони на организирано сметосъбиране и сметоизвозване за календарна година. Публикувана е Програмата за управление на отпадъците за 2016-2020 г.

В съответствие с изискванията на ЗООС и ЗУО ежегодно, до 31-ви март кметът на общината внася отчет пред Общинския съвет за изпълнение на дейностите, заложи в общинската програма за опазване на околната среда, респективно в програмата за управление на отпадъците, в качеството ѝ на секторна програма. Докладните записки с отчетите на програмата и съответните решения на Общинския съвет се оповестяват чрез сайта на общината. За анализирания период Община Нова Загора не публикувала на сайта си годишни отчети по изпълнение на програмата за управление на отпадъците.

Общината ежегодно участва в национални кампании за почистване. Общинската администрация разпространява информация за кампаниите в гр. Нова Загора и във всички села в общината. Фирмата за сметосъбиране „Сорико“ ООД също участва в кампанията, като транспортира събраните отпадъци до регионалното депо.

В резултат на анализа на текущото състояние относно информационната политика на община Нова Загора в сектор отпадъци са изведени следните **основни изводи и препоръки**:

- Община Нова Загора има опит и устойчива практика за информиране на обществеността. Общината поддържа на интернет страницата си секция „Околна среда“. Информацията обаче не обхваща всички отпадъчни потоци, за които общината има задължения да управлява. Липсата на целенасочени кампании за повишаване на общественото разбиране относно управлението на отпадъците пречи да се намали общата незаинтересованост и неспазване на нормативните разпоредби относно отпадъците, които се явяват проблем в общината.
- Препоръчително е да се публикува информация за Общинска площадка за разделно събиране на отпадъци.
- Препоръчително е общината да публикува на сайта си годишни отчети по изпълнение на програмата за ООС и секторните програми към нея
- Необходимо е общината да съчетае информационната дейност с провеждане на целенасочени разяснителни кампании и предоставяне на подходящи стимули за

специфични целеви групи, с цел изграждане на екологосъобразни навици и поведение сред населението.

6. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

През 2019 г. дейността на общината е насочена към осигуряване изпълнението на приоритетите, целите и мерките, заложен в програмата за икономическо развитие, плана за финансово оздравяване и ефективното управление на финансовите ресурси.

Основните параметри на бюджет за 2020 г. се характеризира със следното:

Проектът на бюджет е разработен в съответствие с изискванията на: Закон за Държавния бюджет на Република България за 2020 г.;

Закон за публичните финанси;

ПМС №381/30.12.2019 г. за изпълнение на Закона за Държавния бюджет на Република България за 2020 г.;

ПМС №350/19.12.2019 г. за определяне размера на минималната работна заплата за страната;

Решение на Министерски съвет №644/01.11.2019г. за изменение и допълнение на Решение на Министерски съвет № 208 от 16.04.2019 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2020г.;

Наредбата за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане бюджета на Община Нова Загора;

Програмата за управление и разпореждане с общинска собственост и Актуализираната бюджетна прогноза за местните дейности за периода 2020-2022г.

С настоящият проект на бюджет на Община Нова Загора за 2020 година се цели да се постигне съответствие на заложените общински приоритети с очакванията на гражданите и бизнеса чрез запазване на фискална устойчивост и провеждане на последователна и прозрачна фискална политика.

6.1. ПРИХОДНА ЧАСТ

Приходите са елемент от бюджета, от чието правилно определяне зависи финансирането на местните дейности, изпълнението на фискалните цели и изпълнението на общинските стратегически документи. Планирането на собствените приходи е съобразено с потребностите на общността по отношение на предоставяните от Общината услуги и осигуряването на финансова стабилност. При определянето им сме се съобразили с нормативната уредба, достигнатите нива на събираемост на собствените приходи и на несъбраните от минали години. Извършен е анализ на евентуални настъпващи изменения в източниците на приходи или в броя на потребителите на услуги. Определените местни данъци, такси и цени на услуги са съобразени с икономическата обстановка в общината и предопределят приходната бюджетна рамка, както и гарантират правилно структуриране на разходите. В бюджет 2020 г. не се предвижда увеличение на размера на местните данъци и такси.

Общият размер на приходите по Бюджет 2020 г. на Община Нова Загора е в размер на 34 476 311 лв., завишен с 2.57 на сто спрямо бюджета за 2019 г.

Държавните приходи за 2020 г. са в размер на 21 060 871 лв. и са с 11.15% завишени спрямо държавните приходи от 2019 г. и заемат 61.09 % от общия обем на приходите.

На основание чл.50 от ЗДБРБ за 2020 г. общата субсидия за финансиране на текущите разходи в делегираните от държавата дейности е в размер на 19 317 317 лв. и е с 1 997 039 лева повече

от определената със ЗДБРБ за 2019 година. Завишението е в резултат на увеличените единни разходни стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности в общинската администрация, образованието, отбраната и сигурността, здравеопазването, културата и социалните дейности.

Съгласно чл.53, ал.1 от ЗДБРБ за 2020 г. годишният ѝ размер се разпределя по тримесечия 30:25:20:25 на сто.

Преходният остатък от 2019 г. за държавни дейности е в размер на 1 916 572 лв. и е разпределен по функции и дейности /Приложение № 1 и № 1.1 /.

В държавните приходи са включени и планираните собствени приходи на делегираните от държавата дейности в размер на 23 466 лв., целеви средства на училищата по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” /-/ 193 742 лв. и /-/ 2 223 лв. чужди средства на средно училище „Христо Ботев” гр.Нова Загора. Ще бъдат възстановени неусвоени целеви средства от компенсиране на безплатния превоз на ученици в Централния бюджет на стойност /-/ 519 лв.

Местните приходи в Проекта за Бюджет 2020 г. са в размер на 13 415 440 лв. и заемат 38.91 % от общия обем на приходите.

Те включват прогнозата за собствените приходи на общината и са в размер на 7 890 000 лв.

Общата изравнителна субсидия, съгласно чл.50 от ЗДБРБ за 2020 г. е в размер на 2 518 500 лв. и е завишена с 107 100 лв. или 4,44% спрямо бюджет 2019 г.

Трансфер за зимно поддържане и снегопочистване в размер на 223 800 лв. и е завишен с 32 000 лв. т.е 6,68 на сто спрямо 2019 г.

Целевата субсидия за капиталови разходи, определена със ЗДБРБ за 2020 г., е в размер на 1 245 700 лв. Размерът на целевата субсидия за капиталови разходи е увеличен със 115 800 лева или 10,25 на сто ръст спрямо 2019 година и е разпределена за местни дейности.

Съгласно чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците и Наредба № 7/19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне на размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, в бюджета са планирани такси в размер на /-/ 560 000 лв., като същите са отразени като предоставен трансфер.

Предоставени трансфери между бюджети и сметки за СЕС /-/ 160 000 лв. са за съфинансиране по Програма за развитие на селските райони-Мярка 72.

Временни безлихвени заеми между бюджети и сметки за СЕС /-/ 310 000 лв. са за обезпечаване текущите плащания по ОП „Региони в растеж” – 155 000 лв. и Програма за развитие на селските райони-Мярка 72 на стойност 155 000 лв.:

Погашения по дългосрочни заеми за 2020 г. - планирани са средства в размер на /-/ 794 652 лв. за погасителни вноски по инвестиционния банков заем на Общината.

Други финансови операции с активи – 7 258 лв. и получени трансфери между бюджети 364 742 лв. се очаква да бъдат възстановени на общината от РИОСВ, съгласно чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците.

Преходният остатък от 2019 г. е в размер на 2 990 092 лв., разпределен по дейности и параграфи, съгласно Приложение № 2.

Собствените приходи на Общината за 2020 г. са планирани на база действащите ставки, достигнатите нива на събираемост и на несъбраните от минали години, и са в размер на 7 890 000 лв. и представляват 58.81 % от общия обем на приходите с общински характер.

Имуществениите данъци включват данък върху недвижимите имоти, данък върху превозните

средства, данък при придобиване на имущества, по дарения и възмезден начин, окончателен годишен /патентен/ данък, данък върху таксиметров превоз на пътници и туристически данък.

От данък върху недвижимите имоти планираме да постъпят 1 450 000 лв. Данък върху превозните средства в Бюджета за 2020 г. - 1 400 000 лв. с ръст

7.69 на сто спрямо бюджета за 2019 г.

Данък при придобиване на имущества по дарения и възмезден начин за 2020 г. -500 000 лв.

Окончателен годишен /патентен/ данък и данък върху таксиметров превоз на пътници – 40 000 лв., в т.ч. 12 000 лв. от данък в/у таксиметров превоз на пътници и 28 000 лв. от окончателен годишен данък на база подадени патентни декларации.

Туристическият данък е в размер на 8 000 лв. на база категоризираните места за настаняване и средствата за подслон в общината.

Така планираните данъчни приходи в Бюджет 2020 г. са в размер на 3 398 000 лв. представляват 25.35 на сто от общия обем на приходите с общински характер и са завишени с 146 800 лв. спрямо първоначалния план за 2019 г.

Неданъчните приходи в Проекта за Бюджет 2020 г. са в размер на 4 492 000 лв. С най-голям относителен дял от неданъчните приходи са приходите от общински такси – 65.57 %, които са в размер на 2 945 500 лв. Приходите от такси използване на детски заведения и социални услуги са съобразени с тенденцията нанатуралните показатели / брой ползвател / и приетите размери и преференции по Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Нова Загора. Приходите от такса битови отпадъци са планирани на база определения от Общинския съвет размер.

Тук са включени таксите за битови отпадъци с относителен дял 78.42 %, такси за ползване на детски градини – 5.77 %, такси за административни услуги – 3.56 %,

такси за ползване на домашен социален патронаж – 3.73 % и други такси, които са с по-малък относителен дял в общия обем на неданъчните приходи.

Приходи и доходи от собственост, планирани за 2020 г., са в размер на 762 000 лв. и включват приходи от наем на имущество в размер на 214 000 лв., приходи от наем земя – 460 000 лв., нетни приходи от продажба на стоки и услуги – 88 000 лв.

Приходите от продажба на общинско имущество са в размер на 330 500 лв. и представляват 7.36 % от общия обем на неданъчните приходи, от които: приходи от продажба на земя – 303 300 лв., приходи от продажба на транспортни средства - 25 000 лв., приходи от продажба на сгради – 1 200 лв. и продажба на НМА – 1000 лв. Приходите са разработени на база годишната програма за управление на общинската собственост.

Други приходи в общинския бюджет постъпват от глоби, санкции и наказателни лихви, които за 2020 г. са планирани в размер на 130 000 лв.

Други неданъчни приходи - 15 000 лв. и приходи от концесии – 650 000 лв. от Министерство на икономиката на основание чл.61 ал.3 от Закона за подземните богатства.

6.2.РАЗХОДНА ЧАСТ

Общият размер на разходната част на Проекта за Бюджет 2020 г. на Община Нова Загора е в размер на 34 476 311 лева., завишен с 2.57 на сто от бюджета за 2019 г.

При разработване на бюджетите на делегираните от държавата дейности са спазени изискванията на чл.51 от ЗДБРБ за 2020 г., изискванията на Решение 644/2019 г. за изменение и допълнение на Решение на Министерски съвет № 208 от 16.04.2019

г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2020 г.

Реализираните в края на годината икономии от средства за финансиране на държавните дейности,

останали като преходен остатък по бюджета на Общината, са разпределени за финансиране на разходите в същите функции в Проекта за Бюджет 2020 г., съгласно Приложение № 1 и 1.1.

Размерът на средствата за делегираните от държавата дейности във функциите „Общи държавни служби, „Здравеопазване”, “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”, “Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело” и “Отбрана и сигурност” са определени съобразно стандартите и натуралните показатели за съответната дейност. Месечното разпределение на разходите за заплати за 2020 г. за делегираните от държавата дейности, без звената в системата на образованието, които прилагат системата на делегирани бюджети и за местните дейности, се утвърждават от Общинския съвет по предложение на кмета на общината. За учебните заведения, прилагащи системата на делегирани бюджети, средствата за работни заплати се определят от ръководителите им.

Разходите за социални и здравни осигуровки са разчетени, съгласно осигурителната политика за 2020 г.

Съгласно чл.35 от ПМС № 381/30.12.2019 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2020 г. средствата за социално-битово и културно обслужване на бюджетните звена, разчетени в бюджета за 2020 г., са в размер на 3 на сто, с включени осигуровки от работодател, от планираните средствата за основни работни заплати.

Работното облекло за персонала по трудови правоотношения е разчетено в размер на 400 лева, а за държавните служители съгласно Наредбата за служебното положение на държавния служител.

Размерът на проекта за Бюджет 2020 г. в разходната му част и по видовебюджети е както следва:

№	Бюджет	Размер / в лв. /
1	Държавни дейности	21 060 871
2	Дофинансиране на делегираните от държавата дейности, финансирани със собствени приходи и обща изравнителна субсидия	1 443 750
3	Местни дейности	11 971 690
	Всичко	34 476 311

От общия обем на разходите в проекта за Бюджет 2020 г., 61.09 % са средствата за държавни дейности и са завишени спрямо 2019 с 11,15 на сто, 34.72 % са общинските дейности и 4.19 % са за допълнително финансиране на делегираните от държавата дейности, финансирани със собствени приходи и изравнителна субсидия увеличени с 2,57 на сто спрямо 2019 г.

Разпределението на разходите по функции, дейности и видове разходи, процентното им изменение спрямо бюджета за 2020 г.

1. ФУНКЦИЯ “ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ”

Делегираните от държавата дейности

В Дейност „Общинска администрация” средствата за заплати и осигуровки за 2020 г. за делегираната от държавата дейност са разработени в рамките на определените с чл.51 от ЗДБРБ за 2020 г. Разчетените средства за възнаграждения и осигурителни плащания на кметовете и служителите в общинската и кметска администрация са в размер на 1 578 085 лв. Увеличението на стандарта през 2020 г. спрямо 2019 г. е в размер на 85 730 лв. С разпоредбата на чл.17 от ПМС №381 от 2019 г. е предвидено средствата за възнаграждения и осигурителни вноски на кметските наместници да бъдат предоставени допълнително като обща субсидия.

Местни дейности

В дейност "Общински съвет" са предвидени средства за възнаграждения и осигурителни плащания на председателя на Общинския съвет, заместник- председателя, както и възнагражденията на общинските съветници в размер на 323 919 лв., средства за издръжка в размер на 7 000 лв., представителни разходи – 5 800 лв. и членски внос 1 000 лв.

В дейност "Общинска администрация" са планирани средства в размерна 824 100 лв., в т. ч. за издръжка на общинската и кметската администрация – 561 100 лв., представителни разходи - 11 700 лв., разходи за данъци и такси 92 00 лв., за капиталови разходи – 39 300 лв., помощи по решение на Общинския съвет – 20 000 лв., от които 10 000 лв. за финансово подпомагане на изследвания и процедури, свързани с лечение на безплодие на семейства от Община Нова Загора с репродуктивни проблеми и разходи за членски внос – 15 000 лв. Предвидени са 85 000 лв. за текущи ремонти, от които 60 000 лв. за кметство с. Езеро.

В Дофинансираната дейност "Общинска администрация" са планирани средства за заплати и осигурителни плащания на 43 щатни бройки от общинска и кметска администрация в размер на 950 154 лв., които ще се финансират от местни приходи.

2. ФУНКЦИЯ "ОТБРАНА И СИГУРНОСТ"

Делегирани от държавата дейности

Средствата в тази функция са разчетени съгласно действащите нормативни актове и ще бъдат разпределени 583 333 лв., както следва:

В дейност "Други дейности по вътрешната сигурност" са планирани средства за материално стимулиране на обществените възпитатели, възнаграждения и издръжката на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, съгласно Наредба № 2 от 1999 г. и Наредба № 3 в размер на 87 186 лв. В тази дейност са предвидени средства за издръжка на Детска педагогическа стая 15 193 лв. и за издръжка на районните инспектори в размер на 19 485 лв. През 2020 г. се въвеждат стандарти за финансиране издръжката на районите полицейски инспектори и детските педагогически стаи и допълващ стандарт за обслужване площта за тях.

В дейност "Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности" са предвидени средства по стандарта за възнаграждения и осигурителни плащания от работодателя, средства по ЗЗБУТ, работно облекло на персонала за изпълнение на денонощно дежурство по оповестяване за преминаването от мирно на военно положение, при бедствия и аварии и изпълнителите по поддръжка на пунктовете за управление в размер на 92 549 лв., за издръжка на военния отдел 3 100 лв. и отбранително мобилизационни мероприятия в размер на 5 600 лв.

В дейност "Доброволни формирания за защита при бедствия" са планирани средства за доброволни формирания по стандартите за издръжка - за участие в обучение и изпълнение на задачи при бедствия, и за застраховка срещу злополука. Предвидени са средства в размер на 99 600 лв. в т.ч. за издръжка 9 600 лв. за 15 броя доброволци и капиталови разходи 90 000 лв. за закупуване на 2 броя автомобили.

Дейност "Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии" в Проекта на Бюджет 2020 г. е в размер на 260 620 лв., в т. ч. от местни приходи 220 000 лв. и държавно финансиране 40 620 лв. за осигуряване на дейностите по Плана за защита при бедствия.

3.ФУНКЦИЯ “ОБРАЗОВАНИЕ”

Делегирани от държавата дейности

Дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа се финансират по стандарти за дете или ученик, стандарти за група /паралелка и стандарти за институция. Средствата от държавния бюджет, получени при прилагането на определени стандарти се увеличават с регионален коефициент за съответната община.

В дейност “Детски градини” в Проекта на Бюджет 2020 г. са планирани разходите за отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца в яслена група към детска градина, деца от 2 до 4 г. и деца в подготвителна група на 5 и 6 г., разпределени чрез формула, както и допълващите стандарти за децата в детските градини. Планираните средства за работни заплати, осигурителни плащания, средства за квалификация на педагогическия персонал, както и здравословни и безопасни условия на труд, са в размер на 3 419 472 лв.

В дейност “Подготвителна група в училище” са планирани средства за персонал, за фонд СБКО, за представително облекло и квалификация на педагогическите специалисти, разходи по ЗЗБУТ и други разходи за издръжка, осигуряващи условията за обучението и възпитанието на децата, в размер на 571 021 лв.

В дейност „Неспециализирани училища” са планирани средства по стандарти за институция, за паралелка, ученик, като същите са коригирани допълнително с регионален коефициент за група община, съгласно Решение № 644/2019 г. на Министерски съвет от 2019 г. за изменение на Решение № 208 от 16.04.2019 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2020 г., разпределени по формула и средствата за добавки на брой ученик.

Към единните разходни стандарти за 2020 г. са включени следните добавки:

- ✓ Допълващ стандарт за материална база в размер на 25 лв.;
- ✓ Норматив за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и учениците от I до IV клас - 94 лв. на ученик.;
- ✓ Норматив за осигуряване на целодневна организация на учебния ден за обхванатите ученици от I до VII клас, включващ норматив за група – 2 058 лв. и норматив за ученик в група за целодневна организация 805 лв.;
- ✓ Стандарт за ученик в индивидуална форма на обучение 5 201 лв.;
- ✓ Стандарт за ученик в самостоятелна форма на обучение 632 лв. на ученик.
- ✓ Норматив за ученик, записан в неспециализирано училище, обучаващ се в ЦСОП – 15 лв.;
- ✓ Допълващ стандарт за ученик в дневна форма на обучение и дуална система на обучение в първи и втори гимназиален етап – 41 лв. за ученици в паралелки за професионална подготовка в НС и в ЦСОП, стандарт за ученик в паралелки за профилирана подготовка в неспециализирани училища в размер на 61 лв.

✓ Средства за занимания по интереси – 1 900 лв. за институция и 30 лв. за ученик. Общината утвърди формула за разпределяне на средствата, получени по стандарти между училищата, детските градини и подготвителни групи в училище. Във формулата за дейност „Неспециализирани училища” са предвидени 25 000 лв. за финансиране на логопедичен кабинет и резерв за нерегулярни разходи в размер на 141 000 лв.

Общо средствата, предвидени в дейност “Неспециализирани училища”, са в размер на 9 636 320 лв. Средствата за работни заплати и осигурителни плащания на педагогическия и друг персонал са 8 008 238 лв., веществен издръжка - 1 581 370 лв.,

данъци и такси - 6 921 лв., стипендии - 38 291 лв. и капиталови разходи – 1 500 лв.

В дейност "Други дейности по образованието" средствата са в размер на 53 378 лв. Допълващият стандарт за поддръжка на автобуси, предоставен на училищата за осигуряване на транспорт на деца и ученици, в зависимост от броя на местата на автобусите, е в размери от 3 000 лв. до 6 000 лв. и остава непроменен от 2019 г. Предвидените средства със ЗДБРБ за 2020 г. са 43 000 лв.

В дейност "Специални училища и ЦСОП" са отразени средствата за заплати, осигурителни плащания на 17 щатни бройки персонал от ЦСОП "Акад. Т. Самодумов" и издръжка на 43 ученика в размер на 524 971 лв.

В дейност "Професионални гимназии" са планирани заплати, осигурителни плащания на 45 щатни бройки персонал от Професионалната гимназия по селско стопанство гр.Нова Загора в размер на 1 008 639 лв., издръжка на 326 ученици в размер на 202 895 лв., данъци и такси 6 202 лв. и стипендии в размер на 75 870 лв.

В дейност „Ресурсно подпомагане“ са планирани разходи по нормативи за деца ученик на ресурсно подпомагане и за създаване на условия за приобщаващо образование на деца и ученици на ресурсно подпомагане в детските градини и училища в размер на 320 345 лв. за 142 деца.

В стандартите по образование не се включват средствата за учебници и учебни помагала за децата от подготвителните групи и за учениците до седми клас, закрила на децата с изяви дарби, за безплатния превоз на учениците до 16 годишна възраст, компенсиране на част от транспортните разходи на педагогическия персонал и учениците от уязвими групи. Тези средства ще бъдат предоставени на общината през годината въз основа на актове на Министерски съвет.

Местни дейности

В дейност "Детски градини" е разчетена веществената издръжка в размер на 1 101 790 лв., в т.ч. за храна на децата 260 000 лв., текущ ремонт 40 590 лв. и капиталови разходи 401 200 лв., от които 200 000 лв. за основен ремонт на ДГ „Бодра смяна“ гр. Нова Загора, 95 000 лв. за ДГ с.Млекарево, 105 000 лв. за ДГ с.Стоил войвода и 1 200 лв. за ДГ"Слънчице" гр.Нова Загора.

Дофинансирани дейности

В дейност "Неспециализирани училища" от местни приходи са планирани 4 326 лв., в т.ч. 2 826 лв. за издръжка на училищата от собствените им приходи и 1 500 лв. за капиталови разходи.

4.ФУНКЦИЯ "ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ"

Делегирани от държавата дейности

В дейност "Детски ясли, детски кухни и яслени групи в ДГ" са планирани средства за работни заплати и осигурителни плащания на 28 щатни бройки персонал в размер на 548 318 лв. за обслужване на 143 ползватели на детска ясла и детска кухня. Стандартът на детска ясла е завишен от 4 375 лв. на 4 848 лв., а на детска кухня - от 215 лв. на 238 лв. през 2020 г.

В дейност "Здравен кабинет в детски градини и училища" са планирани средствата за работни заплати и осигурителни плащания на 15 щатни бройки персонал в размер на 275 505 лв. и 19 270 лв. за издръжка. Стандартите за финансиране на здравните кабинети осигуряват медицинско обслужване на 1 070 деца и 3 400 ученика и са завишени през 2020 г., както следва:

- за деца в полудневна подготвителна група в детска градина и училищеот 28 лв. на 31

лв.;

- за община с над 40 деца в детски градини от 159 лв. на 175 лв. и
- община с над 300 ученици от 28 лв. на 32 лв.

В дейност "Други дейности по здравеопазването" в рамките на единните разходни стандарти се планират и отчитат средствата за заплати, други плащания, осигурителни вноски и средства по Закона за здравословни и безопасни условия на труд за 1 щатна бройка здравен медиатор. Средствата по бюджета на общината са в размер на 18 650 лв. Стандартът е увеличен от 9 193 лв. на 10 216 лв..

Местни дейности

В дейност "Многопрофилни болници за активно лечение" са планирани средства в размер на 80 000 лв. за осъществяване на болнична помощ за МБАЛ "Св.Петка Българска" и 20 000 лв. капиталов трансфер.

В дейност "Детски ясли, детски кухни и яслени групи в ДГ" е разчетена веществената издръжка в размер на 93 262 лв., в т.ч. за храна 40 000 лв. и за текущ ремонт 5 000 лв.

5. ФУНКЦИЯ "СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ"

Делегирани от държавата дейности

Определените средства по единните стандарти за съответната дейност, осигуряват разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителните осигурителни вноски от работодателя, издръжка, здравословни и безопасни условия на труд на персонала и са завишени спрямо 2019 г. средно от 8 до 15 на сто за отделните видове социални услуги.

Числеността на персонала в специализираните институции за предоставяне на социални услуги и социалните услуги в общността е определена в съответствие с длъжностите по утвърдена Методика от министъра на труда и социалната политика за предоставяне на социални услуги, в рамките на средствата на стандартите.

В дейност "Домове за стари хора" са планирани средства в размер на 503 867 лв., в т.ч. за заплати и осигуровки 316 200 лв. на 24 бройки щатен персонал, за издръжка – 173 190 лв. за 54 заети места и 12 977 лв. за капиталови разходи.

В дейност "Дневни центрове за лица с увреждания" са планирани средства в размер на 137 694 лв. за работни заплати и осигурителни плащания на 9,5 щатни бройки персонал и 14 270 лв. за издръжка на 18 броя места.

В дейност "Защитено жилище за лица с умствена изостаналост" средствата за 2020 г. са в размер на 99 423 лв., в т.ч. за издръжка 18 420 лв. за 8 броя места.

Дейност „Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания" е с бюджет за 2020 г. 215 411 лв. с капацитет 15 места и численост 11,50 щатни бройки. Осигурени са месечни помощи за учениците на стойност 12 646 лв.

Дейност "Преходно жилище" с бюджет 86 619 лв., в т.ч. издръжка 13 011 лв., 6 672 лв. месечни помощи за учениците, заплати и осигурителни вноски за 5 щатни бройки персонал и капацитет 8 места.

Дейност „Център за обществена подкрепа" е с бюджет за 2020 г. 134 674 лв., с капацитет 31 места, в т.ч. издръжка 18 632 лв.

Планираните средства за заплати и осигурителни вноски в размер на 26 000 лв. в дейност "Социални

услуги в домашна среда” и 15 994 лв. в дейност „Асистенти за личната помощ” са от преходен остатък от 2019 г.

Местни дейности

В дейност ”Програми за временна заетост” са предвидени средства за работно облекло и инвентар на заетите по програмите лица в размер на 8 500 лв.

В дейност ”Домашен социален патронаж” планираните кредити са в размер на 543 911 лв. с капацитет 300 места. Предвидените средства са за обгрижване на възрастни и болни хора. Разчетени са средства за заплати и осигурителни плащания за 21 щатни бройки персонал, издръжка 220 485 лв., в т. ч. храна 110 000 лв., работно облекло, СБКО и капиталови разходи 2 200 лв.

В дейност ”Клубове на пенсионера” са планирани средства от местни приходи за заплати, осигурителни плащания на 5 щатни бройки персонал и издръжка на клубовете в общината на обща стойност 136 997 лв.

В дофинансираната дейност „Защитено жилище” Общината финансира 1.5 щатна бройка с бюджет 20 599 лв. за заплати и осигуровки.

Общината ще финансира с местни приходи Дома за стари хора в с.Баня 120 000 лв., от които за изграждане на ограда 110 000 лв. и 10 000 лв. за закупуване на автомобил.

6.ФУНКЦИЯ “ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БКС И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА”

Местни дейности

Тази функция е изцяло „общинска отговорност” и заема 54,70 % от разходите заместни дейности. Основната част от разходите са предназначени за поддържане и изграждане на техническата инфраструктура и предоставяне на публични услуги на населението, свързани с дейностите по опазване на чистотата, осветление, озеленяване и други дейности от обществен интерес.

Разходите, свързани с изграждането, ремонта и поддържането на уличната мрежа, включително и на прилежащите ѝ тротоари, площадни пространства и др. за 2020 г. са планирани в дейност ”Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа”. В тази дейност са разчетени бюджетни средства в размер на 667 752 лв., в т.ч. за капиталови разходи в размер на 2 292 160 лв.

В дейност ”Водоснабдяване и канализация” са планирани средства в размер на 22 000 лв. за материали и за покриване разхода за вода от улични чешми.

В дейност ”Осветление на улици и площади” са заделени средства в размер на 360 000 лв. за покриване разходите по уличното осветление.

В дейност ”Други дейности по жилищното строителство” са планирани средства в размер на 1 002 778 лв., от тях за текущи ремонти и благоустрояване в общината, и за капиталови разходи 845 165 лв.

В дейност ”Озеленяване” са заделени средства в размер на 238 205 лв., като от тях 72 500 лв. са за поддържане на зелените площи в града и кметствата и 4 000 лв. за закупуване на храсторези. За периода от 01.06.2020 г. до 31.10.2020 г. са планирани допълнителни средства за заплати и осигурителни вноски за 5 щатни бройки.

В дейност “Чистота” са планирани средства в размер на 2 233 091 лв., от тях за работни заплати, осигуровки и издръжка на 47,50 щатни бройки в размер на

635 091 лв. и други разходи, съгласно План-сметка за разходите за дейност "Чистота" (виж. Финансиране на управлението на отпадъците)

В дейност "Други дейности по опазване на околната среда" са разчетени средства в размер на 25 000 лв. за третиране на тревните площи, дератизация на шахти по улиците в града и други мероприятия.

7.ФУНКЦИЯ "КУЛТУРА, СПОРТ, ПОЧИВНИ ДЕЙНОСТИ И РЕЛИГИОЗНО ДЕЛО"

Делегирани от държавата дейности

В дейност „Спорт за всички” средствата в размер на 4 011 лв. са преходен остатък, предназначени за подпомагане на физическото възпитание и спорта за детските градини и училища.

Дейност „Читалища” се финансира по единен стандарт, в който са разчетени средства за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителни осигурителни вноски от работодателя и за издръжка, в т.ч. за здравословни и безопасни условия на труд. Стандартът за издръжка за 2020 г. е в размер на 10 440 лв. за субсидирана численост. В бюджет 2020 г. са предвидени средства в размер 701 834 лв. за издръжка на 66 субсидирани бройки. Конкретният размер на субсидията за всяко читалище се определя от комисия, съгласно разпоредбите на чл.23, ал.1 от Закона за народните читалища. Стандартът е увеличен спрямо предходната година с 950 лв. т.е с10,01 на сто.

Дейност "Музеи и художествени галерии с регионален характер":

В рамките на определените средства по стандарта са разчетени средства за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителни осигурителни вноски от работодателя и издръжка, в т.ч. за здравословни и безопасни условия на труд. Стандартът за издръжка за 2020 г. е 16 655 лв. и е завишен с 1 321 лв., т.е. 8,61 насто. Допълващият стандарт за закрити площи за музеи и художествени галерии с регионален характер за нашата община е в размер на 28 920 лв. на нивото на 2019 г. Общият размер на бюджета за тази дейност е в размер 256 130 лв., разпределен за заплати и осигурителни вноски – 198 012 лв. за 14 щатни бройки, издръжка 58 118 лв.

В дофинансираната дейност "Музеи и художествени галерии с регионален характер" са планирани средства в размер на 142 851 лв. за финансиране работни заплати и осигурителни плащания на 1 щатна бройка персонал, за охрана, текущ ремонт и други.

В бюджета за 2020 г. са предвидени от местни приходи 115 000 лв. за текущ ремонт на читалище „Д.П.Сивков” и ОШИ „И. Аврамов” гр. Нова Загора и 87 465 лв. за основен ремонт на читалище в с. Стоил войвода.

Местни дейности

В дейност "Дейности по почивното дело" са планирани средства в размер на 30 072 лв. за заплати и осигуровки на 1,5 щатни бройки персонал и за издръжка на почивната база в с.Баня.

В дейност "Спортни бази за спорт за всички" са заделени средства в размер на 502 329 лв., в т.ч. за материална издръжка на спортните бази в Нова Загора, с. Кортени на Спортна зала „Младост”. Предвидени са 25 000 лв. за обезпечаване спортния календар на общината.

В общинския бюджет са заделени средства в размер на 120 000 лв. за подпомагане на спортните клубове и дружества с регистрация на територията на общината. В тази дейност са планирани 176 094 лв. за капиталови разходи.

В дейност "Други дейности по културата" са предвидени средства в размер на 250 051 лв., които включват заплати и осигуровки на 2.5 щатна бройка персонал, разходите за издръжка на ДЮФА "Загорчета" и разходи за обезпечаване на празници и други културни прояви, съгласно културния

календар на Общината.

В дейност „Обредни домове и зали” бюджетът на Общинското предприятие “Обредни дейности” за 2020 г. е в размер на 213 402 лв., в т.ч. 153 602 лв. за работни заплати и осигурителни плащания на 10 щатни бройки персонал, издръжка 58 000 лв. и 600 лв. за закупуване на счетоводна програма.

В тази дейност са предвидени 2 100 лв. за подпомагане разходите за погребения на самотни, без близки и роднини и бездомни лица, 40 000 лв. за текущ ремонт на ограда на гробищен парк по ул. “Освобождение” и 5 040 лв. за изготвяне на проект за обект “Обреден дом в гробищен парк” гр. Нова Загора.

В дейност „Градски библиотеки” са разчетени средства от местни приходи в размер на 41 990 лв. Средствата са за издръжка, закупуване на художествена литература и други. Капиталовите разходи за тази дейност са 3 960 лв., а текущите ремонти – 6 000 лв.

8. ФУНКЦИЯ “ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ”

Местни дейности

В дейност “Управление, контрол и регулиране на дейностите по транспорта и пътищата” са предвидени средства в размер на 50 000 лв. за обезопасяване на участъци за движение от четвъртокласната пътна мрежа - пътни знаци и табели, хоризонтална пътна маркировка, абонаментна поддръжка на светофарните уредби и др.

Разходите в дейност “Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата” се финансират от целева субсидия за зимно поддържане и снегочистване на четвъртокласната пътна мрежа и са в размер на 468 692 лв., от които преходен остатък 244 892 лв. Предвидени са 250 000 лв. за основен ремонт на IV класна пътна мрежа.

В дейност “Други дейности по икономиката” са включени средства за заплати и издръжка на “Звено за защита на потребителите” и звено „Опазване на обществения ред и охрана” в размер на 85 473 лв., 2 000 лв. за издръжка и 30 000 за другинепредвидени разходи.

В изпълнение на Закона за защита на животните в дейност “Приюти за безстопанствени животни” са предвидени 2 000 лв. за осъществяване на дейностите по овладяване популацията на безстопанствените животни.

9. ФУНКЦИЯ “РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИ ФУНКЦИИ”

Местни дейности

В тази функция са планирани разходите по обслужването на общинския дълг – лихви в размер на 67 636 лв.

Разпределение на бюджета по кметства

Видно от Приложения № 6.1 и 6.2 – 2 501 387 лв. се разпределят по кметства, от които 297 266 лв. за разходи за персонал в държавните дейности, 1 787 179 лв. за разходи за персонал, издръжка и капиталови разходи и 416 942 лв. за дофинансиране на разходи за персонал, издръжка и капиталови разходи.

6.3. ИНДИКАТИВЕН ГОДИШЕН РАЗЧЕТ ЗА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Сметките за средства от Европейския съюз не се включват в общинския бюджет. За сметките за средства от Европейския съюз се съставят, утвърждават и актуализират разчети. Разчетите са с индикативен характер и съдържат информация по основни показатели. През 2020 г. Община Нова Загора ще продължи да реализира проекти, финансирани по линия на Европейските структурни фондове. Предвидените средства включват разходи по изпълнение на вече стартирани проекти по оперативни програми : ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”, ОП ”Развитие на човешките ресурси” и нови проекти по ОП „Региони в растеж” и ОП „Програма за развитие на селските райони” и финализиране на ОП „Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица”. В Приложение № 14 сме представили разчети по основни приходни и разходни показатели - общо за сметките от СЕС и по отделни оперативни програми

КАПИТАЛОВ БЮДЖЕТ

Инвестиционните разходи на Общината за 2020 г. са съобразени с годишните цели и приоритети на общинското ръководство.

Разработеният Списък за капиталови разходи за 2020 г. е съобразен с изискването на чл.94 ал.3 т.6 от Закона за публичните финанси и е разпределен по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи. Спазен е регламента, паричните постъпленията от продажба на общински нефинансови активи да се изразходват само за инвестиционни разходи, текущ ремонт на социалната и техническата инфраструктура.

Общата сума на проекта за капиталови разходи за 2020 година на Община Нова Загора възлиза на **4 405 661** лв. със следните източници на финансиране: **целева субсидия от РБ остатък от 2019 г. – 300** лв., **целева субсидия от РБ – 1 245 700** лв., **собствени средства остатък от 2019г. – 530 624** лв., **трансфери от Министерство на образованието – 293 000** лв. и **собствени средства – 2 336 037** лв.

Преходни обекти

Обект „Енергийно обследване, изготвяне на техн. паспорт и направа на арх. заснемане на поземлен имот с идентификатор 51809.501.6007” - остават за усвояване 15 264 лв.

Обект „Енергийно обследване, изготвяне на техн. паспорт и направа на арх. заснемане на поземлен имот с идентификатор 51809.501.6008” - остават за усвояване **11 376** лв.

За обект „Енергийно обследване, изготвяне на техн. паспорт и направа на арх. заснемане на поземлен имот с идентификатор 51809.501.6010 ” остават за усвояване **23 325** лв.

Обект „Реконструкция на ПИ 51809.504.4830-второстепенна улица от о.т. 605 до о.т. 342 а - Нова Загора”. Остават за усвояване **2 160** лв. за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Основен ремонт на ул. "Братя Миладинови" от ул. "Петко Енев" до ул. "Димитър Благоев"”. Остават за усвояване 810 000 лв., от които 750 000 лв. целева субсидия от РБ и собствени средства 60 000 лв.

Обект „Основен ремонт на междублоково пространство в ж.к. "Загоре" пред Пенсионерски клуб, гр. Нова Загора”. Остават за усвояване 3 000 лв. за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Благоусторяване на централна част с. Любенова махала”. Остават за усвояване 3 600 лв. за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Основен ремонт на кметство с. Каменово”. Остават за усвояване от целева субсидия от РБ остатък 300 лв., за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Основен ремонт на читалище с. Стоил войвода”. Остават преходни 87 465 лв.

Обект „Изграждане на ограда на Дом за стари хора с. Баня”. Остават преходни 110 000 лв.

Обект „Изготвяне на проект за ограда на парк „Мария Роза””. Остават преходни 1 000 лв.

Обект „Изготвяне на проект за обект: "Обреден дом в гробищен парк"”. Остават преходни 5 040 лв.

Обект „Изготвяне на проект за видеонаблюдение в гр. Нова Загора” . Остават за усвояване 7 000 лв.

Обект „Изготвяне на проект за видеонаблюдение в селата в общ. Нова Загора” . Остават преходни 10 000 лв.

Обект „Изграждане на детски кът ДГ "Слънчице", гр. Нова Загора” . Остават за усвояване 1 200 лв. за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Изграждане на скейт площадка в градски парк гр. Нова Загора”, гр. Нова Загора” . Остават преходни 103 294 лв.

Обект „Проектиране и изграждане на покрита трибуна и съблекалня на градски стадион гр. Нова Загора” . Остават преходни 7 800 лв., за въвеждане на обекта в експлоатация. Обект „Изграждане на фитнес площадка ж.к. "Загоре” . Остават преходни 35 000 лв.

Обект „Проектиране и изграждане на спортно мини игрище в училище с.Кортен", гр. Нова Загора” . Остават преходни 1 500 лв., за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Изграждане на детски кът в ж.к. Загоре гр. Нова Загора (до магазин "Мондо")” . Остават за усвояване 600 лв. за въвеждане на обекта в експлоатация.

Обект „Проектиране и изграждане на детски кът с. Съдийско поле” . Остават преходни 42 000 лв.

Нови обекти

През 2020 г. капиталовата програма на Община Нова Загора в частта си нови обекти са предвидени за реализация 39 броя обекти. Новите обекти в капиталовата програма могат да се обобщят в няколко основни направления:

- Основни ремонти на улици в гр. Нова Загора и пътища отчетвъртокласна пътна мрежа на територията на община Нова Загора
- Благоустрояване на гр. Нова Загора и поддържане и ремонтване насградния фонд на града
- Благоустрояване и ремонтване на сградния фонд на села на територията на Община Нова Загора

По направление основни ремонти на улици в гр. Нова Загора и пътища от четвъртокласна пътна мрежа на територията на община Нова Загора през 2020 г. са предвидени да се ремонтират следните улици и пътища:

- Основен ремонт на ул. "Гагарин" от ул. "Руси Славов" до ул. "Кузман Стойков" – 170 000 лв.
- Основен ремонт на ул. "Д. Калъкчлията" от ул. "Руси Славов" до ул. "Кузман Стойков" – 150 000 лв.
- Основен ремонт на улици в ж.к. "Тракия" гр. Нова Загора – 500 000 лв.
- Основен ремонт на ул. "Стефан Караджа" от ул. "24-ти май" до ул. "Петко Енев" – 250 000 лв.
- Основен ремонт ул. "Стара планина" от о.т.242 до о.т.297 – 120 000 лв.
- Основен ремонт ул. "Марица" от о.т. 246 до о.т.197 – 120 000 лв.
- Основен ремонт ул. "Ат.Димитров" от о. т.251 до о.т.243 – 120 000 лв.
- Основен ремонт на път SLV 3040 Млекарево-Бял кладенец – 80 000 лв.
- Основен ремонт на път SLV 1032 Асеновец-Брястово-Караново – 80 000 лв.
- Основен ремонт на път SLV 1033 Стоил войвода-Загорци-Събрано – 90 000 лв.

като общата стойност е в размер на 1 680 000 лв., от които 495 700 лв. са предвидени от Републиканския бюджет, 1 184 300 лв. са от собствени средства.

По направление благоустрояване и поддържане и ремонтване на сградния фонд на града са заложили 639 000 лв., от които 100 000 лв. са от трансфер на МОН, а 539 000 лв. са от собствени средства и са разпределени в следните обекти:

- Основен ремонт на тротоар пред сграда с ПИ 51809.506.4542 гр. Нова Загора – 50 000 лв.
- Поливна система на стадион гр. Нова Загора – 30 000 лв.
- Проектиране и изграждане на детска площадка на ЦПЗ – 100 000 лв.
- Основен ремонт на ДГ № 5 "Бодра смяна" – 200 000 лв, от които 100 000 са от трансфер на МОН и 100 000 лв. от собствени средства.
- Основен ремонт на градинка за отдих до кръгово кръстовище, гр. Нова Загора – 80 000 лв.
- Основен ремонт на градинка за отдих в района на ж.п. гара, гр. Нова Загора – 120 000 лв.
- Основен ремонт на междублоково пространство в района на ж.п. гара, гр. Нова Загора – 90 000 лв.

- Изграждане на фитнес площадка в ж.к. "Тракия" – 35 000 лв.
- Изграждане на подземни контейнери – 34 000 лв.

По направление благоустрояване и ремонтране на сградния фонд на села на територията на Община Нова Загора са заложен 520 000 лв., от които 193 000 лв. са от трансфер на МОН, а 327 000 лв. са от собствени средства и са разпределени в следните обекти:

- Основен ремонт на площад с. Караново – 120 000 лв.
- Основен ремонт на площад с. Сокол – 80 000 лв.
- Благоустрояване на с. Питово – 60 000 лв.
- Благоустрояване на с. Еленово – 60 000 лв.
- Ремонт на детска градина с. Млекарево – 95 000 лв., от които 93 000 лв. са от трансфер на МОН и 2 000 лв. от собствени средства.
- Ремонт на детска градина с. Стоил войвода – 105 000 лв., от които 100 000 лв. са от трансфер на МОН и 5 000 лв. от собствени средства.

През настоящата година са предвидени 20 000 лв. капиталов трансфер за МБАЛ „Света Петка“; закупуване на компютри за общинска администрация 10 000 лв.; закупуване на сканиращо устройство 4 000 лв.; закупуване на антивирусна програма 5 000 лв.; закупуване на счетоводна програма за ОП "Обредни дейности", гр. Нова Загора 600 лв.; закупуване на счетоводен програмен продукт за ОУ "Христо Ботев" с. Съдиево 1 500 лв.; закупуване на счетоводен програмен продукт за Дом за стари хора с. Баня 500 лв.; закупуване на мултифункционално устройство МКБППМН 1 500 лв.; управление на дигитално съдържание Библиотека, гр. Нова Загора 3 960 лв.; закупуване на хресторези 4 000 лв.; ремонт на система за гласуване 20 000 лв.; закупуване на 2 бр. автомобили за доброволно формиране 90 000 лв.; закупуване на автомобил за Дом за стари хора с. Баня 22 477 лв.; Закупуване на климатици за ДСП гр. Нова Загора – 2 200 лв.

АНГАЖИМЕНТИ, РАЗЧЕТИ И ЛИМИТИ

Едно от основните фискални правила определено в чл.30 от Закона за публичните финанси е средносрочната цел за бюджетното салдо по бюджета на общината, изчислено на касова основа, е придържане към балансирано бюджетно салдо.

На основание чл. 94, ал. 3 от ЗПФ Общинският съвет с решението за бюджета одобрява максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през годината по бюджета на Общината и максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през годината. Законът въвежда ограничения наличните към края на годината задължения за разходи да не надвишават 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години и наличните към края на годината поети ангажименти за разходи да не надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години. Ограниченията не се прилагат за задължения за разходи и ангажименти за разходи, финансирани за сметка на помощи и дарения.

За Община Нова Загора към 31.12.2020 година максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през годината, не следва да надвишава 14 092 678 лева, а наличните към края на годината нови задължения за разходи по бюджета на Общината – 4 227 803 лева.

През 2020 г. Общината не предвижда да поема нов общински дълг.

Община Нова Загора няма просрочени задължения към 31.12.2019 година. Просрочените вземания на Общината към 31.12.2019 година възлизат на 217 183 лв., като преобладаващата част от тях са от наеми на общинска собственост. Предприети са действия за събиране на просрочените вземания, включително и по съдебен ред.

6.4. ФИНАНСИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

В съответствие с разпоредбите на ЗУО и ЗМДТ, управлението на отпадъците, включително тези в обхвата на правомощията на общините, се извършва при съблюдаване на принципа „Замърсителят плаща“.

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за създаване на Европейската общност (чл.174). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за събиране, предварително съхраняване, третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на първоначалния причинител или настоящия или предишния притежател на отпадъците.

Принципите „замърсителят плаща“ и „разширена отговорност на производителя“ се реализират чрез административни разпоредби и икономически инструменти. Населението и бизнесът заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци чрез различни икономически инструменти, като напр. плащане при изхвърляне, което е пряко свързано с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци.

Финансирането на управлението на отпадъците в община Нова Загора се осъществява основно чрез такса битови отпадъци. Общината използва и възможностите за безвъзмездно финансиране за проекти на общината в сектор отпадъци.

Такса битови отпадъци в община Нова Загора е регулирана в Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Нова Загора, приета с Решение № 792/27.02.2003 г. на Общинския съвет, с последващи изменения и допълнения.

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

На основание чл. 8, ал. 1 ЗМДТ, чл. 21, ал. 2 във връзка с чл. 21, ал. 1, т. 7 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 66, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси и чл. 18 от Наредбата за определяне и администрирането на местните такси и цените на услугите на територията на Община Нова Загора, Общински съвет-Нова Загора е

одобрил План-сметка за необходимите средства за предоставяне на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане и експлоатация на депо, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в община Нова Загора както следва:

ПЛАН - СМЕТКА	
за разходите за поддържане чистотата в Община Нова Загора през 2020 год. в хил. лв.	
ОБЩО РАЗХОДИ за 2020 год. съгласно чл. 66, ал. 2, за извършване на дейности по предоставяне на услугите по чл. 62 от ЗМДТ.	3 073
събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ с включен ДДС по чл. 163 а от ЗДДС - 108 х.лв.	1 108
третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци - за услугата по чл. 62, т. 2 от ЗМДТ с включен ДДС по чл.163 а от ЗДДС 71 х.лв.	504
Отчисления по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците	770
поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване - за услугата по чл. 62, т. 3 от ЗМДТ с включен ДДС по чл. 163 а от ЗДДС 10 х. лв.	60
Почистване на нерегламентирани сметища	19
Осигуряване на средства за работни заплати и издръжка	612

На основание чл. 8, ал. 1 ЗМДТ, чл. 21, ал. 2 във връзка с чл. 21, ал. 1, т. 7 от Закона за местното самоуправление и местната администрация във връзка с чл. 67, ал. 2 и ал. 4 от Закона за местните данъци и такси и чл. 18 и чл. 16 от Наредбата за определяне и администрирането на местните такси и цените на услугите на територията на Община Нова Загора, Общински съвет-Нова Загора определя размера на таксата за битови отпадъци за 2020 г. за всяка услуга поотделно, както следва:

Размер на такса битови отпадъци 2020 г.

юридически лица	За жилищни имоти в земл. Нова Загора 2 ‰	За жилищни имоти в земл. ост . нас. места 2. ‰	За нежилищни имоти в земл. Нова Загора 7,5‰	За нежилищни имоти в земл. ост . нас. места 7,5 ‰
осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци; събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата за обезвреждането им за сметосъбиране и сметоизвозване	1	1	4	4
проучване, проектиране, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битовите отпадъци или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по ЗУО	0,75	0,75	2	2
почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии на населените места, предназначени за обществено ползване	0,25	0,25	1	1

Източник: Община Нова Загора

Размер на такса битови отпадъци 2020 г.

Физически лица	За жилищни имоти в земл. Нова Загора 1,34 %	За жилищни имоти в земл. ост . нас. места 1,58 %	За нежилищни имоти в земл. Нова Загора 7,5%	За нежилищни имоти в земл. ост . нас. места 7,5 %
осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци; събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата за обезвреждането им за сметосъбиране и сметоизвозване	0,77	0,90	4,30	4,30
проучване, проектиране, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битовите отпадъци или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по ЗУО	0,29	0,35	1,64	1,64
почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии на населените места, предназначени за обществено ползване	0,28	0,33	1,56	1,56

Източник: Община Нова Загора

ЗМДГ изисква размерът на таксата да се определя според количеството на битовите отпадъци, а когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

В частта такса битови отпадъци от Наредбата не е указан начина на определяне на такса битови отпадъци – на база количество или на база данъчна оценка на имот.

Препоръчително е във връзка с прилагането на принципа „замърсителят плаща“ Община Нова Загора да предоставя възможност за определяне на таксата и на база количество на битовите отпадъци.

Приходите на община Нова Загора от такса битови отпадъци за 2020 г. са представени в долната таблица.

Приходи от такса битови отпадъци

	2020 г.
Общо приходи от местни данъци и такси (лв)	8 742 562
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	2 389 349
В т.ч. от:	
физически лица (домакинства)	398 717
юридически лица	1 990 632

Източник: Община Нова Загора

През 2020 г. приходите от такса битови отпадъци представляват 27.33% от общо приходите от такси.

Структура на постъпленията от ТБО по групи задължени лица

Източник	2020 г.
физически лица (домакинства)	17%
юридически лица	83%

Източник: Община Нова Загора

В община Нова Загора делът на приходите от домакинствата в общите приходи от такса битови отпадъци е по малък от този на бизнеса.

Събираемостта на такса БО от задължените лица е много висока. Този факт е положителен, като се има предвид, че общината ще се нуждае от сериозни средства за прилагане на редица мерки, вкл. инвестиционни, за подобряване управлението на отпадъците и постигане на нормативно определените количествени цели за отпадъците в периода на новата програма за управление на отпадъците до 2028 г.

Равнище на събираемост на приходите от такса битови отпадъци (%)

	2018	2019	2020
Равнище на събираемост - общо	85,74	88,21	91,49

Източник: Община Нова Загора

Общите разходи за управление на отпадъците през 2020 г. са както следва:

Разходи за управление на отпадъците (лв.)

	2020
Общо разходи за управление на отпадъците	2 934 527
В т.ч. за:	
- за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други (лв.)	44 008
- за събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им (лв.)	1 233 735

	2020
- за проучване, проектиране, изграждане, поддръжане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци (лв.)	439 341
-за отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците (лв.)	555 887
- за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване (лв.)	661 556

Източник: Община Нова Загора

Структура на разходите за управление на отпадъците 2020 г.

В структурата на разходите за управление на отпадъци най-висок с 42% е делът на разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци, следван от 23% дела за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. 15% е дела за проучване, проектиране, изграждане, поддръжане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци. Много висок и непрекъснато нарастващ е делът на разходите за отчисления по чл.64 от ЗУО за депониране на отпадъци - 19%. Съгласно Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на

обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.), размерът на отчисленията за депониране по чл.60 и чл. 64 от ЗУО са прогресивно нарастващи в годините. Като се има предвид, че до 2022 г. и всяка следваща година отчисленията за депониране на отпадъци ще достигнат 95 лв./тон, общината ще трябва да предприеме мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране включени в План за действие към Програма за управление на отпадъците на Община Нова Загора 2021 – 2028 г.

Степен на покриване на разходите за управление на отпадъците с приходи от такса битови отпадъци

	2018	2019	2020
Средно - България	1,13	1,02	n/a
Община Нова Загора	0,90	0,90	0,81

Източник: НСИ, Община Нова Загора

В община Нова Загора приходите от такса битови отпадъци не покриват разходите за управление на отпадъците за разлика от със средното за страната, където преобладаваща величина са приходите. Това означава, че генераторите на отпадъци не заплащат пълните разходи за управление на битовите отпадъци, поради което общината субсидира управлението на битови отпадъци от други източници. В следващите години ще е необходимо да нарастват приходите от такса битови отпадъци, за да се покрият разходите за инвестиции и оперативните разходи за експлоатация на новоизградени съоръжения. Общината трябва да преразгледа начинът на определяне и размера на такса БО, така че да осигури пълно покритие на разходите за дейностите по отпадъци.

Въз основа на направения анализ за финасиране на управление на отпадъците са изведени следните **основни изводи и препоръки**:

- В частта такса битови отпадъци от Наредбата не е указан начина на определяне на такса битови отпадъци – на база количество или на база данъчна оценка на имот.
- Принципът „замърсителят плаща” не се прилага при определяне на такса битови отпадъци. Препоръчително е във връзка с прилагането на принципа „замърсителят плаща“ Община Нова Загора да предоставя възможност за определяне на таксата и на база количество на битовите отпадъци.
- В зависимост от въведените на национално ниво методики за определяне на такса битови отпадъци, община Нова Загора ще предприеме действия с цел по-пълно прилагането на принципа и справедливо заплащане на услугите от страна на всички групи генератори на отпадъци.
- Събираемостта на приходите от такса битови отпадъци е висока. Въпреки това приходите от такса битови отпадъци в община Нова Загора са по-ниски от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците. Този факт показва, че общината следва да преразгледа политиката за определяне на такса битови отпадъци, така че да

покрива разходите и да разширява и подобрява услугите, свързани с управление на отпадъците.

- В структурата на разходите най-висок дял имат разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. следван от дела за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Много висок и непрекъснато нарастващ е дялът на разходите за отчисления по чл.64 от ЗУО за депониране на отпадъци.
- Разходите за отчисления за депониране заемат трето място в структурата на разходите. Общината трябва да планира и осъществи сериозни мерки за намаляване на количеството депонирани отпадъци чрез управление на по-високите нива в йерархията на отпадъците. Мерките следва да осигурят както намаляване на разходите за отчисления за депониране и освобождаване на финансов ресурс, така и изпълнение на нормативно определените цели във връзка с третиране на отпадъците.
- Основният източник на финансиране на разходите за управление на отпадъците е такса битови отпадъци. За финансиране на управлението на отпадъците общината следва да се възползва и от възможностите, предоставени от национални и европейски източници, съвместно с останалите общини членки на РСУО Ямбол. Приходите от ТБО не са достатъчни за покриване на разходите за управление на отпадъците. В структурата на приходите от ТБО се наблюдава тенденция на значително по-висок дял на приходите от бизнеса от тези от домакинствата. Този подход показва сериозно отклонение от принципа „замърсителят плаща“ и общината следва да преразгледа политиката за определяне на размера на таксата, особено като се имат предвид и настоящите дебати на национално ниво за нова методика за определяне на ТБО, по-пряко обвързана с количествата образувани отпадъци.

Освен от такса битови отпадъци за община Нова Загора средствата изразходвани за опазване на околната среда се набират и по следните параграфи:

- Такси за добив на карьерни материали;
- Такси за притежаване на куче;
- Такси за извършване на административни услуги;
- Санкции, наложени на търговци и юридически лица за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и при неспазване на определените в разрешителните емисионни норми и ограничения;
- Такси, съгласно Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на Община Нова Загора
- Глоби за нарушаване на изискванията на общински наредби;
- Безвъзмездна помощ за изпълнение на екологични проекти от донорски организации (НДФФ, ПУДООС, фондации и др.) и от оперативни програми
- Дарения от физически и юридически лица.

Разходите по изпълнение на дейности в областта на околната среда се планират дългосрочно – чрез плановете за действие по екологичните програми и ежегодно при подготовка на годишния бюджет.

Негативно въздействие върху разработването на проекти и работата върху мероприятия по опазване на околната среда, оказва невъзможността приходите в бюджета по съответното перо да покрият разходите за екология. Въпреки приетия размер на такси, глоби и санкции, средствата, постъпили от тях са недостатъчни.

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/

Един от основните етапи в стратегическото планиране е “анализът на средата”. Изводите от този анализ са важна предпоставка за осъществяване на по-нататъшните стъпки в процеса на стратегическо планиране – SWOT анализ, целеполагането и изготвянето на план за действие. Това наложи те да бъдат изложени в тази част по структуриран начин. Избран бе подходът основните изводи да се групират в две основни части:

- Достижения и силни страни, проблеми и слаби страни
- Възможности и заплахи.

SWOT представлява акроним на вътрешните за общината силни страни (Strengths) и слаби страни (Weaknesses) и външните за общината възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите "силни" и "слаби" страни. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на "възможности" и "заплахи".

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Природни дадености и ресурси • Добре развита железопътна мрежа • Добре структурирана техническа инфраструктура • Наличен опит за привличане на финансови средства • Опит и традиции в селското стопанство, в производството на текстил и др. • Регионално управление на отпадъците • Организирано сметосъбиране на 100% в общината • Добре изградена като обхват водоснабдителна мрежа • общината не е посочена като зона /териториална единица с превишаване нормите за основните показатели за замърсяване на атмосферния въздух • Почвите в общината са в добро екологично състояние и по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители • Наличие на работещи документи, свързани с опазването на околната среда • Горски фонд с добра репродуктивност, разнообразни функции и добро стопанисване 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчни финансови средства в общинския бюджет и в населението • Голям дял на неизползваните земеделски земи • Проблеми с недостига на питейна вода в някои населени места • Загуби на вода от водопреосната мрежа • Недостиг на квалифицирана работна ръка • Сравнително ниско ниво на доходите и висока степен на безработица • Частични нерегламентирани замърсявания с отпадъци около малките населени места. • Липса на компостираща площадка за третиране на зелени отпадъци

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • По-активно прилагане мерките за енергийна ефективност за повишаване ефекта от прилагането им. • Изграждане на газоразпределителна мрежа на територията на нетоплофицираните квартали на гр.Нова Загора • Подобриване на мобилността на транспорта в общината • Завършване реконструкцията на ПСОВ • Доизграждане на канализационната мрежа • Проектиране на защитни диги от наводнения и укрепване на потенциални свлачища • Активно и ефективно използване на възможностите, които предоставят Европейските фондове, други международни програми и източници за финансиране на проекти в общината • Успешно прилагане на мерки на кръговата икономика • Общината е част от регион, който е обект на туризъм • Изграждане на компостираща инсталация за зелени отпадъци по аеробен способ. • Строителство и реконструкция на канализационната мрежа • Изграждане на Пречиствателна станция за питейни води • Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазването на околната среда в страната. • Предприсъединителните фондове на Европейския съюз • Външни инвеститори • Разрешаване на проблеми с управлението на отпадъците в дългосрочен аспект. 	<ul style="list-style-type: none"> • Отсъствие на добре обмислена политика от страна на държавата за намиране на баланс между икономическите възможности на населението и по-глобалните екологични цели, респ. поетите национални ангажименти за намаление емисиите на CO2 с по-широко въвеждане мерките за енергийна ефективност и разширяване процеса на газификация на домакинствата. • Подценяване на необходимостта от идентифициране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия, главно наводнения, свлачища, пожари и др. • Верижна емиграция на населението • Финансова необезпеченост или забавяне на инвестиционни регионални проекти • Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване. • Неглижиране на регламентирането на необходимите превантивни мерки срещу последствията от климатичните промени • Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство. • Образуване на нерегламентирани сметища • Продължаваща тенденция на внос на стари автомобили.

Най силна и най-реалистична е връзката между слабите страни и възможностите. Те определят ограниченията на развитие на общината. Стратегията на развитие, която определя тази връзка може да се нарече концентрираща, защото тя е насочена към използване на съществуващите благоприятни условия за развитие чрез намаляване на слабите страни на общината. Основните задачи, върху които трябва, според нас, да се концентрира управлението на общината са:

- ✓ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с инфраструктурата на общината, опазването на околната среда и повишаване потенциала на общината;
- ✓ Завършване и реализиране на проекти свързани с управлението на отпадъците и изграждане на клетка 2 на Регионално депо за неопасни отпадъци;
- ✓ Осигуряване на благоприятна среда за интензивно развитие на аграрния сектор;
- ✓ Оптимизиране на водоснабдителните системи в малките населени места.

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

Визията за опазване на околната среда на община Нова Загора е основана на дълбокото убеждение на жителите на града да живеят в чист европейски град, уникални природни дадености и богато биоразнообразие. Желанието за висок жизнен стандарт е в унисон с развитието на чиста индустрия, възраждане на традициите в земеделското производство и разширяване на зелените площи.

Устойчивото развитие на Общината е свързано със съхраняването на културните, природни и исторически ценности на града и непрекъснатото развитие на компонентите на околната среда, като първостепенна задача е опазването на чистотата на атмосферния въздух, подобряване на водоснабдяването, почистването на населените места на територията на общината и опазване на екосистемите и биоразнообразието.

Общинската администрация провежда прозрачна политика по околната среда, редовно информира гражданите и търси тяхното съдействие при реализиране на екологичните проекти.

Визията описва крайното желано състояние на околната среда на община Нова Загора според представите на населението и на общинското ръководство.

Визията на община Нова Загора е за развитие и поддържане на чиста, добре озеленена община, спазваща всички европейски норми за опазване на околната среда. Неразделна част от развитието на общината е запазването на защитените територии, което е трудна задача в условията на силно урбанизирана среда, в която трябва да се запази биоразнообразието, да се

разшири зелената част. В съответствие с казаното дотук община Нова Загора формулира визията си за околна среда:

Община с чиста околна среда, здравословен начин на живот и социален просперитет чрез устойчиво икономическо развитие, екологично работещи производства и екологосъобразно селско стопанство

Реализацията на визията за околната среда на Община Нова Загора се свежда до постигане на:

- Задоволяване на населението с вода за питейно-битови нужди с необходимите качествени показатели, свеждане до минимум на аварийните ситуации и недостига на вода;
- Цялостно отвеждане на битовите и производствените отпадъчни води на градската ПСОВ и осигуряване необходимите качества на пречистените отпадъчни води при тяхното заустване;
- Осъществяване на мерки за опазване и подобряване на водната среда, поддържане на проводимостта и доброто естетическо състояние на районите около повърхностните водни тела – чрез прилагане на научно-техническите постижения при управление на водите.
- Осигуряване на условия за постигане на добро химично и екологично състояние на водните тела в общината;
- Възстановяване на водоземните съоръжения и осигуряване на реалните нужди от вода за напояване на зелени площи от подземни води, вкл. изграждането на водоспестяващи поливни системи;
- Поддържане на необходимата чистота по улиците, зелените площи и др. части на града, редовно събиране и извозване на отпадъците, поставяне на достатъчен брой съдове за събиране на отпадъци, редовното поддържане на площите за обществено ползване чрез осъществяване на контролирани ДДД-обработки;
- Поддържане на зелените площи за широко обществено ползване и междублоковите пространства, изграждане на нови и поддържане в съответствие с нормативните изисквания на съществуващите съоръжения в детските площадки, поддържане на защитените територии;
- Целенасочено подобряване на качество на атмосферния въздух;
- Постигане на нормите за шумово натоварване в жилищните и „тихи“ зони;
- Опазване на уникалните природни дадености с видовото разнообразие в тях;
- Рационално използване на земите на територията на Общината и недопускане замърсяването на почвите, възстановяване и поддържане на почвеното плодородие;
- Непрекъснато усъвършенстване на управленската структура в Общината, продължаване на политиката на прозрачност на Общината;
- Спазване на нормативните изисквания по отношение на компонентите на околната среда, контрол по спазването им на територията на общината от Общинската администрация, поддържане на връзки с контролните и други органи – РИОСВ, Басейнова дирекция, РЗИ и др. институции, за решаване на възникнали проблеми.

VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Опазването и възстановяването на основните компоненти на околната среда са определящи дейности на Програмата, в която се определят конкретните мерки и подходи за устойчивото развитие на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие на икономиката и инфраструктурата на Общината.

Мерките и използваните практики за тяхното реализиране е свързано с гарантирането на:

- съхраняване на природните ресурси на Общината в естествения им вид и създаване условия за устойчиво развитие на територията ѝ
- осъществяване на строг контрол върху потенциалните източници на замърсяване на компонентите на околната среда
- изграждане на капацитет и екологично отношение на населението за участието му при решаване на екологичните проблеми на общината
- интегрирани подходи при обвързване на въпросите касаещи околната среда, във всички останали сектори за постигане на стратегическите цели: устойчива общинска икономика, качествена жизнена среда и съхраняване и опазване на уникалната природа и околна среда.

За приоритизиране при изпълнение на целите на общинската програма за опазване на околната среда са използвани следните критерии:

- Влияние върху човешкото здраве
- Влияние върху качеството на живот на жителите и работещите в Общината
- Влияние върху развитието на икономиката на Общината
- Обществено мнение
- Изпълнение на национални програми, стратегии и законови разпоредби
- Степен на влияние и контрол на местните власти

В настоящият програмен период 2021 – 2028 г. особен акцент се поставя върху въвеждането и изпълнението на Директиви, Регламенти и мерки за привеждане на системата от дейности по опазване на околната среда в съответствие с европейските екологични стандарти. Решаването на многобройните проблеми ще се основава на принципите на устойчивото развитие, намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве, възстановяване и съхраняване на качеството на основните елементи на околната среда, създаване на устойчиви регионални нисковъглеродни икономики. За целта на територията на общината трябва да се създадат оптимални условия за живот на населението, балансирано съотношение между компонентите на околната среда, здравето на човека и оползотворяване на местните ресурси за стабилно и ефективно икономическо развитие.

Генерална стратегическа цел

Общината да постигане стабилни темпове на икономически растеж, подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

Специфични стратегически цели

Формулираните по-долу специфични стратегически цели са базирани върху приоритетите на общината в областта на околната среда за следващите години, както и на формулираната визия за развитие на общината:

1. Подобряване качеството на атмосферния въздух

1.1. Редуциране замърсяването на атмосферния въздух чрез намаляване на емисиите на

вредни вещества от промишлеността, автомобилния транспорт и битовия сектор

1.2. Създаване на система за мониторинг качеството на атмосферния въздух

1.3. Изграждане на нисковъглеродна енергийна система в общината, прилагане на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради.

1.4. Използване на алтернативни източници на енергия

1.5. Информираност на населението, повишаване на екологичната култура

2. Съвременен стандарт на живот чрез подобряване на ВиК инфраструктурата

2.1. Осигуряване на постоянни достатъчни количества питейна вода за всички населени места на територията на общината

2.2. Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси.

2.3. Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води

2.4. Рехабилитация и доизграждане на водоснабдителната система.

2.5. Добро управление на ПСОВ с интегрирани мерки за оползотворяване на утайките

2.6. Почистване на речните корита и деретата от отпадъци, изграждане на нови подхващания и реконструкция на съществуващите

3. Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците

3.1. Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци

3.2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

3.3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците

3.4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

3.5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

3.6. Управление на специфични потоци отпадъци

4. Опазване на почвите

4.1. Недопускане на замърсяване на почвите от интензивния автомобилен трафик и възникване на ерозионни и свлачищни процеси в защитените територии

4.2. Поддържане на актуални данни за почвени замърсявания с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, ако са констатирани такива, в защитени територии, паркове и земеделски земи

4.3. Създаване на условия за развитие на екоземеделие. Използване на обхванати от стърнища терени с оползотворяване генерираната биомаса за опазване на почвеното плодородие, преодоляване на последиците от засушаванията и възстановяване на влагозадържането на почвите за предотвратяване на кризисни наводнения.

6. Намаляване шумовото замърсяване

5.1. Намаляване шумовото замърсяване в населените места от стопански обекти

5.2. Намаляване шумовото замърсяване, предизвикано от транспорта

7. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

6.1. Съхраняване и опазване на защитените територии и влажните зони

6.2. Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси

6.3. Въвеждане на система от мерки за защита на горския фонд и предотвратяване на пожари предизвикани от запалвания на прилежащи стърнища.

8. Зелена система

7.1. Увеличаване на общата площ на зеленината за широко обществено ползване;

7.2. Поддържане на зелените площи за широко обществено ползване и в междублоковите пространства, поддържане на защитените територии.

9. Политика за управление на околната среда, интегрирана в дейностите на стопанските отрасли на местно ниво.

8.1. Прилагане на превантивните инструменти за недопускане на замърсяване /ОВОС, ЕО, Разрешителни режими, ISO 14000 и др./

8.2. Развитие на екологично чисти земеделие и животновъдство

8.3. Запазване на околната среда в силно натоварените туристически райони

9. Участие на обществеността при решаване на проблемите на околната среда

9.1. Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда

9.2. Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения и съставяне на екологична политика

10. Повишаване на екологичното образование на населението

10.1. Създаване на условия за включване на населението в инициативи по опазване на околната среда;

10.2. Запознаване на населението с най-актуалните насоки в сферата на опазването на околната среда.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Нопва Загора за периода 2021-2028г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите за норми и стандарти. Планът за действие не дублира вече приетите и прилагани специфични мерки за изпълнение, в т.ч. и мерките насочени към изменението на климата предвидени в плановете за действие към секторните стратегии и програми на община Нова Загора в областта на опазването на околната среда - *Програма за управление на отпадъците на община Нова Загора 2021 – 2028г.*, а изисква стриктното изпълнение на тези утвърдени мерки в съответствие с плановете, в които са разписани в детайли.

В допълнение в Плана за действие са включени някои общи мерки, които са важни за изпълнение, с цел постигане на съответствие с актуалните изисквания за опазване на околната среда. Към мерките в плана задължително се включват и мерките от другите действащи секторни програми, които са неразделни приложения към ПООС.

Съобразно принципите и политиките на Община Нова Загора, плана за действие може да бъде допълнен и/или променен от органът, който го приема при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за опазване на околната среда в общината.

I. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Проучване възможността за създаване на ситема от стационарни станции за мониторинг качеството на атмосферния въздух в градска среда, които да измерват нивата на замърсители: ФПЧ ₁₀ , ФПЧ ₂₅ и SO ₂ и др. Ситемата да предава данните в реално време и чрез софтуер да се създават различни видове справки и доклади.	Общински бюджет	2021-2028 г.	Контролиране съответствието на концентрациите на ФПЧ ₁₀ , ФПЧ ₂₅ и SO ₂ и др. с пределно допустимите концентрации съгласно действащото законодателство. Своевременно информиране на населението за предприемане на адекватни мерки при наличие на наднормено замърсяване.	Зам.кмет Отдел „ЕЧО“
Контрол на влиянието на индустриални източници върху атмосферния въздух	Държавен бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници върху атмосферния въздух	РИОСВ Отдел „ЕЧО“

II. ВОДИ И ВОДНИ ОБЕКТИ.				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Поддържане на регистър на издадените разрешителни за водовземане от минерална вода		постоянен		Зам. кмет

II. ВОДИ И ВОДНИ ОБЕКТИ.				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Почистване на речни русла. Почистване на участъци от реките с най-ниска проводимост.	Общински бюджет	ежегодно	Подобрен отток на водното течение, почистено дере от наноси, прораснала растителност и битови отпадъци Запазване и подобряване на състоянието на реките и превръщането им основен рекреационен елемент на града	Зам.кмет
Поддържане на мостови съоръжения. Почистване на светли отвори на мостовите съоръжения.	Общински бюджет	ежегодно	Подобрен отток на водното течение, почистено дере от наноси, прораснала растителност и битови отпадъци	Зам.кмет
Защита от вредното въздействие на водите. Контрол на състоянието на всички язовири в общината.		ежегодно	Предотвратяване на екологични бедствия.	Зам.кмет
Поддържане на постоянен мониторинг на потенциално опасните язовири в общината.		постоянен	Предотвратяване на екологични бедствия.	Зам.кмет
Контрол на влиянието на индустриални източници върху водите	Държавен бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници върху водите	РИОСВ отдел „ЕЧО“

III. ВОДОПРОВОДНА И КАНАЛИЗАЦИОННА СИСТЕМА				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изграждане на нови и рехабилитация на стари В и К мрежи	ПУДООС	2028	Реконструирани В и К мрежи	Зам.кмет
Ремонт на водопроводи	Общински бюджет	постоянен	Намаляване загубите при доставката на питейна на вода	Зам.кмет
Ремонт на амортизирани участъци от канализационната мрежа	Общински бюджет	постоянен	Повишаване ефективността на отвеждане на отпадъчните води до ПСОВ	Зам.кмет
Проектиране и изграждане на канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадни води в населени места с экв. ж. между 2000 и 10 000.	ПУДООС	2028	Повишаване ефективността на отвеждане на отпадъчните води до ПСОВ	Зам.кмет
Реконструкция на ПСОВ Нова загора	ОС 1 Оперативна програма ООС	2023	Модернизирано утайково стопанство Намален обем на утайките, улеснено търтиране, повишено оползотворяване	„ВиК Сливен“ ООД

IV. ПОЧВИ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Разработване на „Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Нова Загора и План за действие към нея	Общински бюджет	2021-2028 г.	Действаща програма и План за действие към нея.	Зам.кмет Отдел „ЕЧО“
Контрол на влиянието на индустриални източници върху почвите	Държавен бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници върху почвите	РИОСВ Отдел „ЕЧО“

V. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ.				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Поддържане на актуален регистър на билкозаготвителните пунктове на територията на общината.		ежегодно	Опазване на ресурсите от лечебни растения.	Отдел „ЕЧО“, РИОСВ
Изготвяне на годишни справки за издадени разрешителни за добив на лечебни растения.		ежегодно	Опазване на ресурсите от лечебни растения.	Отдел „ЕЧО“ РИОСВ
Ежегодно публикуване на информация за видовете лечебни растения поставени под специален режим на опазване съгласно заповедта на МОСВ и указания на РИОСВ		ежегодно	Опазване на ресурсите от лечебни растения.	Отдел „ЕЧО“

V. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ.				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Извършване на ежегодни проверки за спазване на забраната за събиране на билки под специален режим на опазване както и за спазване на разрешените количества в разрешителния документ за добив		ежегодно	Опазване на ресурсите от лечебни растения.	РИОСВ, Отдел „ЕЧО“

VI. БИОРАЗНООБРАЗИЕ.				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Спазване на ограниченията за опазване на местообитанията и птиците в защитените зони в Общината обявени по Натура 2000	ОП ООС, ПУДООС	2028	Съхраняване на биоразнообразието в общината.	Отдел „ЕЧО“
Осигуряване на възможност за подаване на сигнали от граждани свързани с нарушения на забраните в защитените зони сигнали за бедстващи животни и птици на територията на общината както и за подаване на предложения за развитие и опазване на биоразнообразието		постоянен	Съхраняване на биоразнообразието в общината	Отдел „ЕЧО“

VII. ЗЕЛЕНИ ЗОНИ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Разработване на Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр.Нова Загора	общински бюджет	2023	Работен документ за ефективно управление на зелената система	Зам. кмет Отдел „ЕЧО“
Изпълнение на план за действие към Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр.Нова Загора	общински бюджет	2028	Поддържане на зелената система в общината	Зам. кмет Отдел „ЕЧО“
Поетапна Паспортизация на растителността в гр.Нова Загора	общински бюджет	2028	Работен документ за ефективно управление на зелената система	Зам.кмет Отдел„ЕЧО“
Поетапно предприемане на действия за обогатяване на растителността в жилищните квартали и медублоковите постранища.	Общински бюджет	ежегодно	Подобряване условията на обитаване за гражданите, основен фактор за по-ниски нива на шум и прах в жилищните зони.	Община
Поддържане на изградените зелени площи в града	Общински бюджет	ежегодно	Поддържане на зелената система в общината	Община
Оценка на състоянието на дърветата по главните булеварди, улици, паркове и места с голяма посещаемост от граждани.	Общински бюджет	ежегодно	Поддържане на зелената система в общината	Отдел „ЕЧО“

VII. ЗЕЛЕНИ ЗОНИ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изготвяне на списък за намаляване обема на короните на дърветата или премахване на опасните дървета, създаващи предпоставка за инциденти.	Общински бюджет	ежегодно	Поддържане на зелената система в общината	Отдел „ЕЧО“

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изпълнение на План за действие към „Програма за управление на отпадъците на община Нова Загора 2021-2028г. “	Общински бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване; Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда; Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;	Зам.кмет отдел „ЕЧО“

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
			Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	
Контрол на влиянието на индустриални източници	Държавен бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници	РИОСВ Отдел „ЕЧО“

IX. ШУМ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Подобряване на системата на градския транспорт (обновяване на общественя транспорт).	ОП Региони в растеж	2028	Намаляване на шума до предпочитаните нива.	Зам.кмет
Създаване на синя и зелена зони с цел ограничаване на достъпа до центъра на града на частни автомобили, освен по отношение на няколко категории (напр. живущи).	Общински бюджет	2028	Намаляване на шума до предпочитаните нива.	Главен архитект; Зам.кмет

IX. ШУМ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изграждане на автомобилни паркинги в близост до централните райони на града.	Общински бюджет	2028		Община
Оптимизиране на трафика (намаляване на скоростта и др.).	Общински бюджет	постоянен		Община
Извършване в срок на ремонт на пътните настилки. Поддръжка на пътните настилки в добро състояние.	Общински бюджет	постоянен		Община

IX. ШУМ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изграждане на шумозащитни прегради и зелени площи с многогодишна растителност.	Общински бюджет	2028		Община
Избягване на транзитния трафик, особено на тежкотоварни превозни средства.	Общински бюджет	постоянен		Община
Контрол на влиянието на индустриални източници	Държавен бюджет	2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници	РИОСВ РЗИ „Отдел „ЕЧО“ “

X. ЙОНИЗИРАЩИ И НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Контрол влиянието на източници на йонизиращи и нейонизиращи лъчения	Държавен бюджет	постоянен 2021-2028 г.	Намаляване на влиянието на индустриални източници	ИАОС РИОСВ РЗИ

XII. СМЕКЧАВАНЕ И АДАПТАЦИЯ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Изпълнение на Плановете за действие на ПООС и секторните програми в областта на опазване на околната среда - КАВ, Управление на отпадъците, Опазване на почвите, Рискове от наводнения, ОУП и др.	общински бюджет ОП ООС ПУДООС	постоянен	Смекчаване и адаптация към изменението на климата	Община

XIII. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕРКИ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Публикуване на официалната интернет страница на общината на : 1. Уведомления за инвестиционно предложение - първо уведомяване. 2. Обществен достъп до информация по Приложение 2 чл.6 от Наредбата за ОВОС		постоянен	Повишаване ангажираността на обществеността по проблемите на околната среда	Отдел „ЕЧО“
Хармонизиране на местната нормативна уредба с националното и европейско законодателство.	общински бюджет	постоянен	Усъвършенстване на местната нормативна уредба	Отдел „ЕЧО“

ХІІІ. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕРКИ				
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отговорност за изпълнение</i>
Актуализиране и изпълнение, както и ежегоден отчет на общинската програма за опазване на околната среда и секторните програми	общински бюджет	2022-2028г.	Стратегия за опазване на околната среда и приобщаване на обществеността при изпълнението ѝ	отдел „ЕЧО“
Повишаване на административния капацитет на служителите от общината за управление на отпадъците и опазване на околната среда.	общински бюджет	постоянен	подобрен капацитет по опазване на околната среда.	кмет
Привличане на неправителствени организации с активни позиции за опазване на околната среда за изпълнение на съвместни проекти	общински бюджет	постоянен	Повишаване ангажираността на обществеността по проблемите на околната среда	отдел „ЕЧО“
Оказване на съдействие при подготовка на проекти свързани с околната среда на НПО читалища учебни заведения различни фирми и организации		постоянен	Реализиране на екологични проекти в общината.	Отдел „ЕЧО“
Повишаване на екологичната култура на населението – публикации в местната преса, интернет страница, презентиране на екологични дейности, мероприятия с екологична насоченост.	общински бюджет	постоянен	Повишаване ангажираността на обществеността по проблемите на околната среда	Отдел „ЕЧО“

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени.

Това, което е важно в случая и не бива да бъде забравяно, е необходимостта мониторингът да бъде извършван достатъчно често, за да могат да бъдат коригирани отклоненията от направените планове. В практически порядък системата на мониторинга трябва да отговаря на поставените задачи.

Изпълнението на Програмата и постигане на планираните цели и действия, са задължение основно на отдел „ЕЧО” и отдел "Териториално и селищно устройство и контрол на строителството". Разпределението на задачите от плана за действие е задължение на Заместник-кмета към съответните експерти по специалности и включване в Програмата на община Нова Загора за съответната година.

В съответствие с изискванията на Закона за опазване на околната среда до 30 март всяка година е необходимо Кметът да внася отчет за изпълнение на програмата пред Общинския съвет, който да бъде изпращан и в РИОСВ – Стара Загора. Настоящата Общинска програма за опазване на околната среда е отворен документ, който следва да бъде актуализиран при възникване на нови обстоятелства.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

При планиране и провеждане на националната политика в областта на околната среда за Министерството на околната среда и водите водеща е позицията, че реализирането на тази политика е единствено възможно при пълно взаимодействие с местните власти, те са най-добре запознати със състоянието и проблемите на околната среда на територията на съответната община и решаващ е приносът им при разработване и прилагане на националната политика в областта на околната среда. Ето защо разработването на един важен документ като Общинска програма за опазване на околната среда е важна стъпка за ефективното прилагане на законодателството в областта на околната среда на местно ниво.